Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

№ 246 (5595).

14 ДЕКАБРЬ ЯКШАНБА

1975 ЙИЛ.

Баҳоси 2 тийин.

УНИНЧИ БЕШ ЙИЛЛИК ПЛАННИНГ БАЖАРИЛИШИ МАМЛАКАТИМИЗНИНГ ИҚТИСОДИЙ ҚУДРАТИНИ КЎП ДАРАЖАДА МУСТАҲКАМЛАЙДИ ВА ХАЛҚ ФАРОВОНЛИГИНИ ЯНАДА ЮКСАЛТИРИШНИ ТАЪМИНЛАЙДИ. УНИНЧИ БЕШ ЙИЛЛИК ДАВРИДА РИВОЖЛАНГАН СОЦИАЛИЗМНИНГ АФЗАЛЛИКЛАРИ ВА ИЖОДИЙ КУЧЛАРИ ЯНАДА ТЎЛАРОҚ НАМОЁН БЎЛАДИ, ЖАМИЯТНИНГ, КОЛЛЕКТИВЛАРНИНГ ВА ҲАР БИР КИШИНИНГ МАНФААТИ БИР-БИРИ БИЛАН ЯНАДА МУСТАҲКАМРОҚ УЙҒУНЛАШАДИ.

СОВЕТ ХАЛҚИ ЎЗИНИНГ ФИДОКОРОНА МЕҲНАТИ БИЛАН УНИНЧИ БЕШ ЙИЛЛИК ПЛАН ТОПШИРИҚЛАРИНИ ОШИРИБ БАЖАРИШНИ ТАЪМИНЛАЙДИ. БУ ЭСА СОВЕТ КИШИЛАРИНИНГ КОММУНИЗМ ЮКСАК ИДЕАЛЛАРИГА ЧЕКСИЗ САДОҚАТИНИ КЎРСАТУВЧИ ЯНГИ ДАЛИЛ БЎЛАДИ.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ ҚАРОРИ

«1976-1980 ЙИЛЛАРДА СССР ХАЛҚ ХЎЖАЛИГИНИ РИВОЖЛАНТИРИШНИНГ АСОСИЙ ЙЎНАЛИШЛАРИ» ТЎҒРИСИДА КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ СОВЕТ ИТТИФОҚИ КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ XXV СЪЕЗДИГА ЛОЙИҲАСИ ҲАҚИДА

1. «1976—1980 йилларда СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг асосий йўналишлари» тўғрисида КПСС Марказий Комитетининг партия XXV съездига лойиҳаси маъқуллансин.

2. «1976—1980 йилларда СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг асосий йўналишлари» тўғрисида КПСС Марказий Комитетининг лойиҳаси 1975 йил 14 декабрда матбуотда эълон қилинсин.

3. «1976—1980 йилларда СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг асосий йўналишлари» лойиҳаси партия ташкилотларида, меҳнаткашларнинг йиғилишларида ва матбуотда муҳокама қилинсин.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. БРЕЖНЕВ

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ XXV СЪЕЗДГА ЛОЙИҲАСИ

1976—1980 ЙИЛЛАРДА СССР ХАЛҚ ХЎЖАЛИГИНИ РИВОЖЛАНТИРИШНИНГ АСОСИЙ ЙЎНАЛИШЛАРИ

Совет халқи Ленин партияси раҳбарлигида КПСС XXIV съезди қарорларини амалга ошира бориб, коммунистик қурилиш йўлида олға қараб янги катта қадам қўйди.

Мамлакатнинг иқтисодий қудрати анча ўсди, ижтимоий ишлаб чиқаришнинг самарадорлиги ошди. Социалистик ишлаб чиқариш муносабатлари ривожланди. Совет жамиятининг социал структураси такомиллаша борди.

Халқ турмушининг моддий ва маданий даражасини янада юксалтириш таъминланди. Ақлий меҳнат билан жисмоний меҳнат ўртасидаги, шаҳар билан қишлоқ ўртасидаги муҳим тафовутларни аста-секин бартараф қилиш жараёни давом этди.

Совет жамиятининг ғоявий-сиёсий бирлиги, кўп миллатли Ватанимиз халқларининг ҳамдўстлиги янада мустаҳкамланди. Социалистик демократия ривожланди, совет кишиларининг ишлаб чиқариш ва ижтимоий фаолияти ўсди.

СССРда ривожланган социалистик жамиятнинг барпо этилганлиги капитализм дунёсини ларзага келтираётган ишсизлик, инфляция ва кризислардан холи бўлган планли хўжалик системасининг буюк имкониятлари ва афзалликларини яна бир марта намойиш қилди.

Ташқи сиёсатда, партиянинг XXIV съезди ишлаб чиққан Тинчлик программасини амалга оширишда катта муваффақиятларга эришилди. Совет Иттифоқининг халқаро позициялари мустаҳкамланди. Қардош социалистик мамлакатлар билан ҳамкорлик кучайди. Социализмнинг жаҳондаги воқеалар боришига таъсири ўсди. Халқаро кескинликни юмшатиш жараёни ривожланди.

Биз қўлга киритган барча муваффақиятлар ишчилар синфининг, колхозчи деҳқонларнинг, зиёлиларнинг, барча иттифоқдош республикалар меҳнаткашларининг фидокорона меҳнати натижаси, кенг авж олиб кетган умумхалқ социалистик мусобақаси натижасидир. Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг раҳбарлик ва етакчилик роли, унинг совет халқини хўжалик ва маданий қурилиш вазифаларини муваффақиятли ҳал этишга сафарбар қилиш соҳасидаги кўп қиррали ташкилотчилик ва сиёсий фаолияти янада зўр куч билан намоён бўлди.

I. 1971—1975 йилларда СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг асосий якунлари

Ўтган беш йилликда совет экономикаси КПСС XXIV съездининг Директиваларига мувофиқ ривожланди.

Тўққизинчи беш йилликнинг асосий социал-иқтисодий вазифалари бажарилди. Ишлаб чиқариш миқёслари ўсди ва унинг техникавий даражаси ошди, халқ хўжалигидаги барча тармоқларнинг моддий-техника базаси мустаҳкамланди. Мамлакатнинг мудофаа қобилияти тегишли даражада таъминланди.

СССР экономикаси муттасил ва юксак суръатлар билан ривожланди. Истеъмол ва жамғариш учун фойдаланилаётган миллий даромад 28 процент кўпайди ва унинг абсолют ўсиши 76 миллиард сўмни ташкил этди. Миллий даромад ўсишининг қарийб бешдан тўрт қисмига ижтимоий меҳнат унумдорлигини ошириш йўли билан эришилди. Асосий ишлаб чиқариш фондлари 1.5 баравар ортди, уларнинг қиймати 1975 йил охирига бориб 800 миллиард сўмдан ҳам зиёд бўлди. Меҳнат унумдорлиги саноатда 34 процент, қишлоқ хўжалигида (ўртача йиллик ҳисоб-китобга кўра) 22 процент, қурилишда 29 процент, темирйўл транспортида 24 процент ортди.

Саноат ишлаб чиқариши ҳажми 43 процент кўпайди. Саноат структураси яхшиланди. Халқ хўжалигининг техчика тараққиёти ва самарадорлигини энг кўп миқдорда белгиловчи тармоқлар — машинасозлик, электроэнергетика, химия ва нефть химияси саноатининг саноат ишлаб чиқариш умумий ҳажмидаги хиссаси 1970 йилдаги 31 процентдан 1975 йилда 36 процентгача ошди.

Машинасозлик маҳсулоти ишлаб чиқариш 1,7 баравар, шу жумладан ҳисоблаш техникаси 4 баравар, автоматлаштириш приборлари ва воситалари 1,8 баравар, автомобиллар 2 баравардан зиёд кўпайди.

Ёқилғи-энергетика базаси анча мустаҳкамланди. Электр энергия ишлаб чиқариш, нефть, газ, кўмир қазиб чиқариш ўсди. Атом энергетикаси янада ривожланди.

Қора ва рангли металлар, пластмасса, цемент ва бошқа материаллар ишлаб чиқариш кенгайди. Минерал ўғит ишлаб чиқариш 1,6 баравар кўпайди.

Истеъмол буюмлари ишлаб чиқариш 37 процент, шу жумладан маданий-маиший товарлар ва рўзғор буюмларини ишлаб чиқариш 60 процент ўсди. Товарларнинг хиллари кўпайди ва сифати яхшиланди.

Қишлоқ хўжалигини юксалтириш юзасидан узоқ вақтга мўлжалланган ва навбатдаги вазифаларни ҳал этибгина қолмай, ана шу муҳим соҳани янада ривожлантириш учун замин вужудга келтиришни ҳам кўзда тутган программа изчиллик билан амалга оширилди. Қишлоқ хўжалигининг моддий-техника базаси доимо мустаҳкамлана борди. Беш йил ичида бу соҳага 131 миллиард сўм. саккизинчи беш йилликдагига нисбатан 49 миллиард сўм кўп капитал маблағ сарфланди. Ишлаб чиқаришни механизациялаштириш ва химиялаштириш, ерларни мелиорациялаш ишлари кенг кўламда олиб борилди. Қишлоқ хўжалиги 1.7 миллион трактор, 1,1 миллиондан зиёд юк автомобили. 15.8 миллиард сўмлик қишлоқ хўжалик машиналари ва кўп миқдорда бошқа техникани олди. Колхоз ва совхозларга қарийб 300 миллион тонна минерал ўғит етказиб берилди.

1971—1975 йилларда давлат ва колхоз маблағлари ҳисобига 4.5 миллион гектар суғориладиган ер ишга туширилди ва қишлоқ хўжалигига ярокли 4,4 миллион гектар ернинг захи қочирилди. Мамлакатнинг кўпгина районларида янги йирик суғориш системалари ва ернинг захини қочириш системалари вужудга келтирилди. Саратов ва Катта Ставрополь (иккинчи навбати) каналлари қурилди, Мирзачўлдаги ерларни суғориш соҳасидаги ишлар тугалланмоқда.

Об-ҳаво шароити жуда ноқулай келишига қарамай, қишлоқ хўжалиги ялпи маҳсулотининг ўртача йиллик ҳажми аввалги беш йилликдагига нисбатан 13 процент кўпайди. Бир йил ичида ўрта ҳисобда 180 миллион тоннадан зиёд дон, 14.1 миллион тонна гўшт, 87,5 миллион тонна сут етиштирилди. Бу маҳсулотлар саккизинчи беш йилликдагига нисбатан анча кўп тайёрланди. Пахтачиликда анча катта муваффақиятларга эришилди: пахтанинг бир йиллик ўртача ҳосили 1966—1970 йиллардаги 6,1 миллион тонна ўрнига 7,7 миллион тоннани ташкил этди.

Транспортнинг ҳамма турлари ривожланди. Жами 3.6 минг километр узунликда янги темирйўллар ишга туширилди. 4.8 минг километр узунликдаги темирйўллар электрлаштирилди. 5 минг километрдан зиёд қўш йўллар очилди. Байкал — Амур магистрали қурила бошланди. Салкам 58 минг километр узунликда қувурлар ётқизилди. 89 минг километрлик автомобиль йўлларига қаттиқ қоплама қопланди, ҳаво йўллари узайтирилди. Денгиз ва дарё флоти янги замонавий кучли кемаларга, ҳаво флоти эса самолёт ва вертолётларнинг энг янги хилларига эга бўлди.

Аҳолига ва халқ хўжалигига алоқа воситалари билан хизмат кўрсатиш яхшиланди, радио эшиттириш ва телевидение янада ривожланди.

Капитал қурилиш ишлари кенг миқёсларда олиб борилди. Беш йилликда сарфланган капитал маблағларнинг умумий ҳажми 500 миллиард сўмни ташкил этди. Саноатнинг ўзидагина замонавий техника билан таъминланган 2 мингга яқин йирик корхона ва кўплаб объектлар ишга туширилди. Булар орасида 2 миллион киловатт қувватли Ленинград атом электростанцияси, Кривой-Рог металлургия заводида 5 минг куб метр ҳажмли домна печи, Навоий шаҳридаги химия комбинати, Братскдаги алюминий заводи ва ўрмон-саноат комплексининг асосий объектлари бор. Йилига 40 миллион тонна минерал ўғит ишлаб чиқарадиган қувватлар ишга туширилди. Енгил саноат ва озиқ-овқат саноатининг неча юзлаб корхоналари қуриб битказилди.

Ишлаб турган корхоналарни реконструкция қилиш ва кенгайтириш соҳасида анча иш қилинди. Норильск кон-металлургия комбинати, Уральск оғир машинасозлик заводи, Москвадаги Лихачев номли автомобиль заводи ва Горький автомобиль заводи, Ленинграддаги «Кировский завод» ишлаб чиқариш бошқармаси, СССР 50 йиллиги номли Москва автомат линиялари заводи, Воскресенск ва Новомосковский химия комбинатлари, Ярославль ва Омск шина заводлари, Сегеж целлюлоза-қоғоз комбинати, Минскдаги камволь ва Ивановодаги меланаж комбинатлари ва шу сингари бошқа кўпгина йирик корхоналар реконструкция қилинди. Саноатда ишлаб турган корхоналарни реконструкция қилиш ва кенгайтириш, шунингдек ташкилий-техникавий тадбирларни амалга ошириш йўли билан бутун маҳсулот ўсишининг тахминан 60 процентига эришилди.

Халқ хўжалиги тармоқларида фан-техника тараққиёти изчиллик билан таъминланди ва ягона техника сиёсати амалга оширилди.

Совет фани янада юксак даражага кўтарилди. Фундаментал ва амалий тадқиқотларнинг муваффақиятли ривожланганлиги энг муҳим халқ хўжалиги проблемаларини ҳал этишга ёрдам берди, фан ва техниканинг турли соҳаларида, космик фазони ўзлаштиришда янгидан-янги буюк муваффақиятларга эришиш имкониятини яратди

Янги техникани жорий қилиш миқёслари ортди. Барча соҳаларда маҳсулотнинг прогрессив турларини ишлаб чиқиш жадал ривожланди. Беш йил мобайнида машиналар, ускуналар ва приборларнинг 16,5 мингта янги хилини ишлаб чиқариш ўзлаштирилди. Бу — 1966—1970 йиллардагига нисбатан икки баравар кўп. Янада мукаммалроқ технология жараёнлари жорий этилди

Энг муҳим вазифаларни ҳал этишга тармоқлараро комплекс ёндошиш усули кенг қўллланила бошланди. 1971 — 1975 йиллар мобайнида бир қанча йирик халқ хўжалик программаларини амалга ошириш; шу жумладан Ғарбий Сибирда ва Ўрта Осиёда нефть ва газ конларини ўзлаштириш соҳасида кўп иш қилинди. РСФСРнинг қора тупроқли бўлмаган зонаси қишлоқ хўжалигини комплекс ривожлантириш ишлари бошлаб юборилди.

Бошқариш ва планлаштиришни, хўжалик юритиш методларини яхшилаш, бирлашмаларни вужудга келтириш, тармоқ ва территориал бошқарув органларининг структураси ва функцияларини такомиллаштириш тадбирлари амалга оширилди. Автоматлаштирилган бошқарув системалардан ва электрон ҳисоблаш техникасидан фойдаланиш кенгайди.

КПСС XXIV съездининг қарорларига мувофиқ, социал тадбирлар кенг программаси амалга оширилди. Миллий даромаднинг қарийб бешдан тўрт қисми бевосита халқ фаровонлигини оширишга сарфланди. Уй-жой ва социал-маданий қурилишга сарфланган маблағлар ҳам шу ҳисобга киради. Тўққизинчи беш йилликда давлат халқнинг турмуш даражасини ошириш соҳасидаги янги тадбирлар учун аввалги беш йилликдагига нисбатан 1,7 баравар кўп маблағ сарф қилди.

Совет кишиларининг моддий ва маънавий эҳтиёжлари тобора тўлароқ қондирилди, уларнинг уй-жой шароитлари яхшиланди. Аҳоли жон бошига ҳисоблаганда реал даромадлар 24 процент кўпайди.

Аҳоли даромадларининг асосий манбаи — меҳнатга тўланадиган ҳақ анча ошди. Ишчи ва хизматчиларнинг иш ҳақи ўрта ҳисобда 20 процент, колхозчиларнинг меҳнат ҳақи эса 25 процент ўсди. Мамлакатнинг бутун территориясида иш ҳақи минимуми, моддий ишлаб чиқариш соҳаларидаги ишчи ва хизматчиларнинг ўртача ҳақ тўланадиган категорияларининг тариф ставкалари ва мансаб окладлари кўпайди. Врачлар, ўқитувчиларнинг, мактабгача тарбия муассасалари мураббийларининг иш ҳақи ортди. Ходимларнинг бир қанча категориялари иш ҳақидан олинадиган солиқлар бекор қилинди ёки камайтирилди.

Ғарбий Сибирда ва Туркманистон ССРнинг айрим районларида, шунингдек, Уралдаги саноат, қурилиш, транспорт ва алоқа корхоналари ҳамда ташкилотларида ишчи ва хизматчиларнинг иш ҳақига нисбатан район коэффициентлари жорий қилинди. Илгари улар учун бундай коэффициентлар белгиланмаган эди. Мамлакатнинг Европа қисмидаги шимолий районларида иш стажи учун тўланадиган иш ҳақига устамалар белгиланди. Саноат ишчиларининг тунда бажарадиган ишлари учун бериладиган қўшимча ҳақ миқдори оширилди.

Ана шу тадбирлар амалга оширилганлиги натижасида 75 миллиондан ортиқ кишининг меҳнат ҳақи кўпайди.

Беш йилликда ижтимоий истеъмол фондлари ҳисобига аҳолига берилган имтиёз ва тўловлар 1,4 баравар ошди.

Кекса ишчилар, хизматчилар ва колхозчиларга тўланадиган пенсияларнинг минимал миқдори кўпайтирилди, инвалидларнинг ва боқувчисидан маҳрум бўлиб қолган оилаларнинг пенсия таъминоти яхшиланди; Улуғ Ватан уруши инвалидларига ва ҳалок бўлган ҳарбий хизматчиларнинг оилаларига қўшимча имтиёзлар белгиланди. Бемор болани парвариш қилиш юзасидан ҳақ тўланадиган кунлар сони оширилди. Касалхоналарда, шунингдек пионер лагерларида, шаҳарлардаги ҳунар-техника билим юртларида, кексалар ва инвалидлар учун очилган уйларда овқатланиш учун қилинадиган харажатларнинг нормалари кўпайтирилди. Кам даромадли оилаларга болалари учун нафақа бериш тартиби жорий қилинди. Олий ўқув юртлари студентларининг ва ўрта махсус билим юртлари ўқувчиларининг стипендиялари кўпайтирилди.

Пенсия, нафақа ва стипендияларни кўпайтириш ҳисобига тахминан 40 миллион кишининг даромади ошди.

Илгари аҳоли ўртасида тарқатилган давлат заёмларининг пули 1974 йилдан буён қайтариб берилмоқда.

Давлат чакана нархлари барқарор даражада сақлаб қолинган ҳолда меҳнат ҳақи ва ижтимоий истеъмол фондларидан бериладиган тўловлар оша борди.

Беш йилликда товар обороти 36 процент, маиший хизмат ҳажми эса 1,6 баравар кўпайди. Халқ истеъмоли структураси яхшиланди.

Уй-жой ва маданий-маиший қурилиш кенг кўламда олиб борилди. Жами саҳни 544 миллион квадрат метр уй-жой қурилди. Квартираларнинг сифати ва уй-жой фондининг шинамлиги яхшиланди.

Ёшларнинг умумий ўрта таълимга ўтиши асосан тугалланди. Ҳунар-техника билим юртлари шохобчаси кенгайди. Бу билим юртларида ёшлар махсус тайёрланиш билан бирга ўрта маълумот олмоқдалар. Ўрта ва олий мактабда таълим такомиллаштирилди. Кадрларнинг малакасини ошириш соҳасида анча иш қилинди.

Аҳолининг маданий савиясини оширишга, меҳнат қилиш ва дам олиш шароитларини яхшилашга катта эътибор берилди. Соғлиқни сақлаш ишлари тағин ҳам ривожланди. Атроф муҳитни муҳофаза қилиш чоралари аввалдагига нисбатан кенг миқёсларда амалга оширилди.

Ишлаб чиқарувчи кучларни жойлаштириш яхшиланди. Барча иттифоқдош республикаларнинг хўжалиги ва маданиятини ривожлантиришда катта-катта муваффақиятларга эришилди.

Социалистик мамлакатлар билан ва аввало, Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган мамлакатлар билан ҳамкорлик кучайди. Социалистик иқтисодий интеграция Комплекс программасида кўзда тутилган тадбирлар изчил амалга оширилмоқда. Ривожланаётган мамлакатлар билан алоқалар тағин ҳам кенгайди. Саноати тараққий этган капиталистик мамлакатлар билан иқтисодий муносабатлар кенг тус олди.

Тўққизинчи беш йилликдаги асосий вазифалар муваффақиятли бажарилганлиги ҳолда айрим иқтисодий кўрсаткичлар ва маҳсулотнинг баъзи турларини ишлаб чиқариш соҳасида берилган план топшириқлари тўлиқ бажарилмади. Бизнинг имкониятларимиздан тўлароқ фойдаланилганида, камчиликлар қатъият билан бартараф қилинганида хўжалик ва маданий қурилишда янада кўпрок муваффақиятларга эришиш мумкин эди. Кўпгина министрликлар, идоралар, бирлашмалар, корхона ва ташкилотлар, колхоз ва совхозлар ишлаб чиқаришни интенсивлаштириш ва самарадорлигини ошириш масалаларига, меҳнат унумдорлигини ўстириш ва фондларнинг берадиган самарасини оширишга, моддий ва молиявий ресурсларни тежашга, нобудгарчиликни йўқотишга ҳали тегишлича эътибор бермаётирлар, ишлаб чиқариш объектлари ва бошқа объектларни ўз вақтида ишга тушириш, янги қувватларни тезроқ ўзлаштириш ва ишлаб турган корхоналарни реконструкция қилиш, замонавий техника билан таъминлаш ва илғор технологияни жорий қилиш йўли билан бу корхоналарнинг қувватини ошириш учун зарур чораларни кўрмаётирлар.

Капитал маблағларни кўп қурилишларга сочиб юбориш каби ҳоллар ҳануз учраб туради. Лойиҳалашдаги нуқсонлар, қурилиш муддатларининг узайтириб юборилиши қурилаётган кўп объектларни қимматлаштириб юбормоқда.

Планлаштириш, таъминот, пул билан таъминлаш ишларини ташкил этиш ва бу ишларнинг методларида мавжуд бўлган нуқсонлар суст бартараф қилинмоқда, хўжалик масалаларини ҳал этишга тор маҳкамачилик ва маҳаллийчилик тарзида ёндошиш кўп учраб туради.

Айрим тармоқларда илмий-техникавий лойиҳалар етарлича юксак даражага кўтарилган эмас. Тугалланган баъзи илмий тадқиқотлар ва техникавий лойиҳалар узоқ вақт мобайнида ишлаб чиқаришга жорий қилинмаяпти. Бир қанча маҳсулот турларининг техникавий даражаси ва сифати ҳали паст.

Саноат, қурилишнинг ва халқ хўжалигидаги бошқа тармоқларнинг корхоналарида моддий ресурсларнинг бир қисми нормативдан ташқари ва фойдаланилмаётган запасларга айлантирилмоқда.

Резервлардан тўлароқ фойдаланиш, кўрсатиб ўтилган камчиликларни йўқотиш экономикани янада ривожлантиришга ва ижтимоий ишлаб чиқаришнинг самарадорлигини оширишга ёрдам беради.

(Давоми иккинчи бетда).

1976—1980 ЙИЛЛАРДА СССР ХАЛҚ ХЎЖАЛИГИНИ РИВОЖЛАНТИРИШНИНГ АСОСИЙ ЙЎНАЛИШЛАРИ

(Боши биринчи бетда).

Тўққизинчи беш йилликнинг якунлари мамлакатимиз коммунистик қурилишнинг барча йўналишларида олға қараб қадам қўйганлигини кўрсатади. Жамиятнинг ишлаб чиқарувчи кучлари юксак суръатлар билан ривожланди. Мамлакатнинг илмий-техникавий потенциали анча ўсди. Ишлаб чиқарувчи кучлар ўсиши билан бир қаторда социалистик ишлаб чиқариш муносабатлари такомиллаша борди, ишлаб чиқаришни умумлаштириш даражаси ошди. Умумхалқ мулкининг иқтисодий ва социал роли кучайди, колхоз-кооператив мулки умумхалқ мулки билан тобора яқинлашди. Ишчилар синфининг сони кўпайди ва унинг коммунистик қурилишнинг етакчи кучи сифатидаги роли ўсди. Колхозчи деҳқонлар ўзининг социал-иқтисодий мавқеи жиҳатидан ишчилар синфига яқинлашди.

Коммунистик партиянинг узоқ муддатга мўлжалланган социал-иқтисодий сиёсатига мувофиқ янги, янада катта вазифаларни ҳал этиш учун зарур шарт-шароитлар вужудга келтирилди.

II. 1976–1980 йилларда СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг асосий вазифалари

Ўнинчи беш йиллик — коммунизмнинг моддий-техника базасини вужудга келтиришда, ижтимоий муносабатларни такомиллаштириш ва янги кишини камол топтиришда, социалистик турмуш тарзини ривожлантиришда янги муҳим босқичдир. Бу — миллий бойликни кўпайтириш, мамлакатнинг иқтисодий қудратини ва мудофаа қобилиятини мустаҳкамлаш учун ижтимоий ишлаб чиқаришни интенсивлаштиришни кучайтириш, халқ хўжалигининг имкониятларидан тўлароқ фойдаланиш давридир.

Ўнинчи беш йилликнинг асосий вазифаси — Коммунистик партиянинг халқ турмушининг моддий ва маданий даражасини юксалтиришга қаратилган йўлини ижтимоий ишлаб чиқаришни муттасил ва пропорционал ривожлантириш ҳамда унинг самарадорлигини ошириш, фан-техника тараққиётини жадаллаштириш, меҳнат унумдорлигини ошириш, халқ хўжалигининг барча бўғинларида иш сифатини бутун чоралар билан яхшилаш асосида изчиллик билан амалга оширишдан иборат.

Шунга биноан:

1. Ижтимоий ишлаб чиқариш структурасини муттасил ўстириш ва такомиллаштириш, фан-техника тараққиётини белгиловчи тармоқларни янада тез ривожлантириш, аҳоли истеъмол қиладиган қишлоқ хўжалик маҳсулотлари ва саноат моллари ишлаб чиқаришни кўпайтириш, аҳолига хизмат доирасини кенгайтириш **таъминлансин.** Ишлаб чиқарувчи кучларни жойлаштириш яхшилансин.

Капитал маблағларнинг самарадорлиги оширилсин, объектларни қуриш муддатлари қисқартирилсин ва лойиҳада белгиланган қувватларни ўзлаштириш жадаллаштирилсин. Қурилиш сифати яхшилансин ва қиммати пасайтирилсин. Янги ишлаб чиқариш корхоналарини қуриш, мавжуд корхоналарни реконструкциялаш ва техника билан қайта қуроллантиришда фан ва техниканинг энг янги муваффақиятларидан фойдаланилсин.

Маҳсулотнинг сифатини ва ассортиментини янада яхшилаш кўзда тутилсин. Буюмларнинг замонавий талабларга муносиб бўлган янги турларини ишлаб чиқариш кенгайтирилсин. Ишлаб чиқариладиган маҳсулотнинг умумий ҳажмида олий сифат категориясидаги буюмларнинг салмоғи оширилсин.

Истеъмол ва жамғаришда фойдаланиладиган миллий даромад 24 — 28 процент кўпайтирилсин.

2. Халқ фаровонлигини янада юксалтириш соҳасидаги тадбирлар системаси амалга оширилсин. Халқнинг моддий ва маънавий эҳтиёжларини тўлароқ қондириш, уй-жой шароитларини яхшилаш таъминлансин.

Аҳоли жон бошига тўғри келадиган реал даромадлар 20—22 процент оширилсин. Совет кишиларининг ўсиб бораётган харид талаби халқ истеъмоли товарларини ишлаб чиқаришни кўпайтириш, уларнинг сифатини яхшилаш ва ассортиментини кенгайтириш, аҳолига хизмат кўрсатиш соҳаларини ривожлантириш йўли билан тўлароқ қондирилсин.

Меҳнатга тўланадиган ҳақнинг рағбатлантирувчилик роли, ҳар бир ходим оладиган даромад ижтимоий ишлаб чиқаришни ривожлантириш, унинг самарадорлигини оширишга шахсий меҳнати билан қўшадиган ҳиссасига ва коллективнинг қўшадиган ҳиссасига боғлиқлиги кучайтирилсин.

Ижтимоий истеъмол фондларини янада кенгайтириш таъминлансин, уларнинг социал-иқтисодий вазифаларни ҳал этиш соҳасидаги роли оширилсин.

Меҳнат шароитлари ва унинг мазмунини яхшилаш соҳасидаги иш давом эттирилсин, ходимларнинг малакаси ва профессионал маҳорати оширилсин, меҳнаткашларнинг ғоят самарали меҳнат қилишлари ва ижодий қобилиятларини кенг қўллашлари учун тобора қулай шарт-шароитлар вужудга келтирилсин.

Аҳолининг умумий билим ва маданий савияси оширилсин, аҳолининг маънавий эҳтиёжлари ривожлантирилиб, тўлароқ қондирилсин, совет кишилари ижтимоий активлигининг ўсишига бутун чоралар билан ёрдам берилсин, аҳолининг турмуш ва дам олиш шароитлари яхшилансин.

Қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини индустрлаштиришни жадаллаштириш ва қишлоқда маданий-маиший хизмат кўрсатишни яхшилаш асосида шаҳар ва қишлоқ аҳолисининг турмуш даражаси ва шароитларини тобора яқинлаштириш, шаҳар билан қишлоқ ўртасидаги социал-иқтисодий ва маданий-маиший тафовутларни изчиллик билан бартараф қилиш таъминлансин.

3. Ижтимоий ишлаб чиқариш самарадорлигини бутун чоралар билан ошириш ва уни интенсивлаштириш таъминлансин, халқ хўжалигида тежамкорлик кучайтирилсин.

Ишлаб чиқаришни янада ривожлантириш ва халқ фаровонлигини юксалтиришнинг ҳал қилувчи шарти бўлган **меҳнат унумдорлигини** тез ўстиришга алоҳида эътибор берилсин. Миллий даромад ўсишининг 85—90 процентига, саноат маҳсулоти ўсишининг тахминан 90 процентига, қишлоқ хўжалик маҳсулотлари, қурилиш-монтаж ишлари ўсишининг юз процентига ва темирйўл транспортида юк ташиш ҳажми ўсишининг камида 95 процентига меҳнат унумдорлигини ошириш йўли билан эришиш таъминлансин.

Меҳнат ресурсларидан фойдаланиш самарадорлиги оширилсин.

Халқ хўжалигининг ҳамма тармоқларида ишлаб чиқариш жараёнларини комплекс механизациялаштириш ва автоматлаштириш суръатлари, хусусан ёрдамчи ва қўшимча ишларни механизациялаштириш суръатлари жадаллаштирилсин. Саноатда қўл меҳнати билан банд бўлган ишчилар салмоғи анча камайтирилсин.

Ишлаб турган корхоналарда одатда айни бир хил миқдордаги ходимлар ёки камроқ миқдордаги ходимлар билан маҳсулотнинг бутун ўсишига ёхуд ишларнинг бажарилишига эришиш таъминлансин. Ишлаб чиқариш билан боғланмаган соҳалардаги ходимларнинг меҳнатидан рационал фойдаланилсин.

Ишлаб чиқариш ва бошқарувнинг ҳамма бўғинларида меҳнатни ташкил этиш такомиллаштирилсин. Янги корхоналарни лойиҳалаш ва ишлаб турган корхоналарни реконструкция қилиш, технология жараёнларини ишлаб чиқиш ва машина-ускуналарни яратиш вақтида меҳнатни илмий ташкил этиш талаблари ҳар томонлама эътиборга олинсин.

Меҳнатни нормалаш яхшилансин, хусусан ёрдамчи ва вақтбай ҳақ тўланадиган ишларда техника жиҳатидан асослаб берилган иш нормалари ва хизмат кўрсатиш нормативларини жорий қилиш тезлатилсин. Инженер-техник ходимлар ва хизматчиларнинг меҳнатини нормалаш кенгайтирилсин.

Кадрларнинг қўнимсизлигини тобора камайтириш чоралари амалга оширилсин. Меҳнат ва ишлаб чиқариш интизоми кучайтирилсин. Иш вақтидан тўлароқ ва рационал фойдаланиш, иш вақтида бекор туриш ва ўринсиз меҳнат сарфларига барҳам бериш таъминлансин.

Фан-техника тараққиёти талабларига мувофиқ кадрларни тайёрлаш, уларнинг малакасини ошириш ва қайта тайёрлаш соҳасидаги ишлар яхшилансин.

Сибирь ва Узоқ Шарқ районларини кадрлар билан таъминлаш учун бу районларда уй-жой ва маданий-маиший муассасаларни янада тез суръатлар билан барпо этиш кўзда тутилсин.

Асосий фондлардан фойдаланиш даражаси анча оширилсин. Халқ хўжалиги тармоқларида, корхоналар ва ташкилотларда фондларнинг самарадорлигини оширишга қаратилган тадбирлар комплекси ишлаб чиқилиб, амалга оширилсин.

Ишлаб чиқариш қувватларини ўстириш аввало корхоналарни техника билан қайтадан қуроллантириш, асбоб-ускуналарни янгилаш ва модернизациялаш, ташкилий-техникавий тадбирларни амалга ошириш ҳисобидан таъминлансин. Камроқ чиқим қилиб, қисқароқ муддатларда юқори сифатли маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтириш мақсадида маънавий эскириб қолган техникани янги техника билан алмаштириш жадаллаштирилсин.

Янгидан ишга тушириладиган қувватларни ўзлаштириш ва лойиҳаларда белгиланган техникавий-иқтисодий кўрсаткичларга эришиш анча жадаллаштирилсин.

Машина ва ускуналарнинг иш сменаси оширилсин. Машинасозлик саноатида сменалар коэффициенти ўрта ҳисобда 20-30 процент кўпайтирилсин. Машина ва агрегатларнинг бекор туриши қисқартирилсин, узлуксиз иш олиб борилмайдиган ишлаб чиқариш тармоқларида машина-ускуналарнинг ҳафта мобайнидаги иш вақти узайтирилсин, унинг унумдорлиги оширилсин.

Қишлоқ хўжалик техникасидан самаралироқ фойдаланилсин, бу техниканинг нормативда белгиланган бутун муддатда узлуксиз ишлаб туриши таъминлансин.

Транспорт воситаларидан фойдаланиш анча яхшилансин.

Қурилишдаги ишларни яхши ташкил этиш ва қурилишни бир меъёрда олиб бориш йўли билан қурилиш машиналари ва механизмлари иш билан тўлароқ таъминлансин ва уларнинг унумдорлиги оширилсин.

Материал ресурслардан фойдаланиш самарадорлиги оширилсин. Маҳсулотларга материаллар сарфи бутун чоралар билан қисқартирилсин. Бунинг учун прогрессив конструкторлик ечимлари кенгроқ қўлланилсин, технология жараёнлари такомиллаштирилсин, маҳсулотнинг тежамли турларини ишлаб чиқариш кўпайтирилсин ва хом ашё ҳамда материаллар сарфи камайтирилсин, улар пухта ва комплекс тарзда қайта ишлансин, иккиламчи ресурслардан фойдаланиш кенгайтирилсин.

Хом ашё, материаллар, ёнилғи ва энергияни сарфлашни нормалаш системаси такомиллаштирилсин. Материал ресурслардан фойдаланиш устидан контроллик кучайтирилсин, исрофгарчилик ва хўжасизлик кўринишларига қарши кураш кучайтирилсин.

Беш йилликда машинасозлик ва металл ишлаш саноатида қора металлар прокатини 14-16 процент, қурилишда 5-7 процент тежаш, қурилишда цементни 5-6 процент ва ёғоч тахталарни 12-14 процент тежаш, қозон-печка ёқилғисини сарфлаш нормаларини 3-4 процент, электр энергия ва иссиқлик энергиясини 5 процент, автомобилларда юк ташиш вақтида бензин ва дизель ёқилғи сарфлашни 8 процент камайтириш таъминлансин.

Оборот маблағларининг обороти ўрта ҳисобда 3-5 кунга жадаллаштирилсин. Нормативда кўрсатилганидан ташқари ва ортиқча материал ҳамда ускуналар запасларининг пайдо бўлишига йўл қўйилмасин.

Маҳсулотнинг таннархи саноатда 4-5 процент, машинасозликда 9-10 процент камайтирилсин, ишлаб чиқаришнинг рентабеллигини ошириш таъминлансин, маҳсулотнинг айрим турларини ишлаб чиқаришда зарар кўришга барҳам берилсин.

Қурилишнинг сметада белгиланган қиммати 3-5 процент ва маҳсулот ишлаб чиқаришни ўстириш учун сарфланадиган капитал маблағлар камида 5 процент қисқартирилсин. Беш йилликда лойиҳалаш-қидирув ишларининг қурилиш қийматидаги салмоғи 6-8 процент камайтирилсин.

Юкларни етказиб беришни жадаллаштириш, норационал ташишларга барҳам бериш, юк ортиш-тушириш ва омбор ишларини комплекс механизациялаштириш ва автоматлаштириш ҳамда бошқа тадбирларни амалга ошириш йўли билан халқ хўжалигида транспорт харажатлари қисқартирилсин. Темирйўл транспортида пассажир ва юк ташиш таннархи 4-5 процент камайтирилсин.

4. Ижтимоий ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш ва уни интенсивлаштиришнинг ҳал қилувчи шарти бўлган **фан-техникани тараққий эттириш суръатлари жадаллаштирилсин.** Фан-техника революциясининг ютуқларини социалистик хўжалик системасининг афзалликлари билан узвий равишда қўшиб олиб бориш вазифаси изчил ҳал этилсин.

Фундаментал ва амалий тадқиқотларни янада ривожлантириш, уларнинг натижаларини халқ хўжалигига тезроқ жорий қилиш кўзда тутилсин. Фаннинг ишлаб чиқариш билан алоқаси кучайтирилсин.

Ягона техника сиёсатини ўтказиш асосида халқ хўжалигининг барча тармоқларида ишлаб чиқаришни техника билан қайта қуроллантириш жадаллаштирилсин, прогрессив техника ва технология кенг жорий қилинсин. Бу чора меҳнат унумдорлиги ва маҳсулот сифатини яхшилашни, фондларнинг самарадорлигини оширишни, моддий ресурсларни тежашни, меҳнат шароитини яхшилашни, атроф муҳитни муҳофаза қилиш ва табиий ресурслардан рационал фойдаланишни таъминлайди.

Айрим машиналар ва технология жараёнларини вужудга келтириш ҳамда жорий қилишдан ишлаб чиқаришдаги барча жараёнларни ва хусусан ёрдамчи, транспорт ва омбор ишларини механизациялаш ва автоматлаштиришни таъминлайдиган машиналар, ускуналар, приборлар ва технология жараёнларининг ғоят унумли системаларини тайёрлаш, ишлаб чиқариш ва кенг қўлланишга ўтиш изчиллик билан таъминлансин. Янги маҳсулот ишлаб чиқаришни тез ўзлаштириш имконини берадиган янги техника воситаларини вужудга келтириш ва жорий қилиш имкониятларидан кенг фойдаланилсин. Янгидан яратиладиган машиналар, ускуналар ва приборлар унумдорлик бирлиги ва бошқа фойдали самара бериши жиҳатидан ўзининг техникавий кўрсаткичлари бўйича Ватанимиздаги ва жаҳондаги энг яхши ютуқлардан устун туриши лозим.

Фан-техника тараққиётининг талабларига мувофиқ ишлаб чиқариш ва меҳнатни ташкил этишнинг замонавий методлари жорий қилинсин.

Бир-бирининг ўрнини босадиган узлуксиз технология жараёнларига ўтиш ва ишлаб чиқаришнинг интенсив методларини қўллаш йўли билан ишлаб чиқариш циклларининг иш муддатларини қисқартиришга эришилсин. Кейинчалик ишлов бериш учун яхшироқ тайёрланган маҳсулот ишлаб чиқариш кўпайтирилсин. Табиий материаллар ўрнини босадиган ва техникавий-иқтисодий жиҳатдан юксак самара берадиган янги сунъий материаллар ишлаб чиқариш кўпайтирилсин.

Фан-техника тараққиётини жадаллаштириш ва тайёр маҳсулотнинг, хом ашё, материаллар ва комплект буюмларнинг сифатини яхшилашда стандартларнинг роли оширилсин. Стандартлар ва техника шарт-шароитлари такомиллаштирилсин, буларга риоя қилиниши устидан хўжалик органларининг, корхоналар ва бирлашмаларнинг масъулияти кучайтирилсин. Патент-лицензия иши яхшилансин.

Меҳнаткашларнинг ижодий активлиги, новаторлик, ихтирочилар ва рационализаторлар ҳаракати бутун чоралар билан ривожлантирилсин. Илмий-техника жамиятларининг иши яхши йўлга қўйилсин.

Фан-техника тараққиётини комплекс планлаштириш, бунинг учун пул ажратиб бериш ва рағбатлантириш таъминлансин.

5. Ривожланган социализм экономикасининг афзалликлари ва имкониятларидан тўлароқ фойдаланиш мақсадида **халқ хўжалигини бошқариш такомиллаштирилсин.**

Планнинг, иқтисодий воситалар ва стимулларнинг, бутун бошқарув системасининг ишлаб чиқаришни ривожлантиришга, унинг самарадорлигини оширишга ва маҳсулот сифатини яхшилашга комплекс тарзда ўтказадиган таъсири кучайтирилсин.

Планлаштиришни такомиллаштириш чоралари амалга оширилсин. Планларда ижтимоий талаб-эҳтиёжлар тўлароқ ҳисобга олинсин ва меҳнат, материал ва молиявий ресурсларни камроқ сарфлаб, бу талаб-эҳтиёжларни қондириш кўзда тутилсин. Натура ва қиммат балансларини, ишлаб чиқариш қувватлари ва меҳнат ресурслари баланслари системасини такомиллаштириш асосида планларнинг бир-бирига мувофиқ бўлиши таъминлансин. Зарур давлат резервлари кўзда тутилсин.

Халқ хўжалиги планларини — узоқ муддатли, беш йиллик ва йиллик планларни ўзаро боғлаб бориш системаси такомиллаштирилсин. Планлаштиришнинг тармоқ ва территориал принципларини тўлароқ бирга қўшиб олиб бориш таъминлансин. Планлаштиришда мақсадни программалаш методидан кенг фойдаланилсин, энг муҳим илмий-техникавий, иқтисодий ва социал проблемалар юзасидан комплекс программалар ишлаб чиқилсин. Корхоналарда, бирлашмаларда, район ва шаҳарларда иқтисодий ва социал тараққиётни комплекс планлаштириш яхшилансин.

Халқ хўжалик планларини ишлаб чиқиш вақтида фан-техника тараққиёти прогнозларидан ва социал-иқтисодий жараёнлардан кенг фойдаланилсин.

Халқ хўжалик планларини ишлаб чиқишни ташкил этиш ва методлари яхшилансин, уларни тузиб чиқиш муддатлари қисқартирилсин. Планлардаги кўрсаткичларнинг системаси такомиллаштирилсин, уларнинг ишлаб чиқариш техникавий даражасини ва маҳсулот сифатини оширишга, меҳнат унумдорлигини ўстириш суръатларини жадаллаштиришга, моддий ва молиявий ресурслардан тежаб фойдаланишга ўтказадиган таъсири кучайтирилсин.

Ишлаб чиқариш планларини тузишда истеъмол қилувчи корхоналарнинг роли оширилсин, заказлар ва хўжалик шартномалари системасидан кенг фойдаланилсин.

Қуриб битказилган ва заказчиларга топширилган тайёр объектлар ҳамда ишга тушириладиган комплексларга қараб қурилиш ташкилотларининг фаолиятини планлаштириш ва баҳолаш усули қўлланилсин.

Балансларни, ишлаб чиқариш, моддий-техника таъминоти, капитал қурилиш планларини ишлаб чиқишни такомиллаштириш мақсадида планлаштиришнинг барча босқичлари учун натура ва қиймат нормативлари системасини вужудга келтириш соҳасидаги иш давом эттирилсин.

Планларнинг бажарилишини уюштириш ва текшириб туриш борасида план органлари, министрликлар ва идораларнинг, иттифоқдош республикалар Министрлар Советларининг фаолияти кучайтирилсин. Бошқариш ва планлаштириш талаблари ортиб бораётганлигини назарда тутиб, статистика ахбороти яхшилансин.

Хўжаликни юритиш ва иқтисодий рағбатлантириш методлари, ишлаб чиқаришнинг пировард натижаларини яхшилаш зарурлигини эътиборга олиб, бирлашмалар, корхоналар ва ташкилотларнинг ишига баҳо бериш мезони системаси такомиллаштирилсин. Ишлаб чиқариш самарадорлигини ўстиришда, маҳсулотнинг сифатини ошириш, фан-техника тараққиётини жадаллаштириш, меҳнат ресурсларидан фойдаланишни яхшилашда иқтисодий омилларнинг роли кучайтирилсин.

Ишлаб чиқаришнинг имкониятлари ва резервларини тўлароқ ҳисобга оладиган планларни ишлаб чиқиш ва бажаришда бирлашмалар, корхоналар ва қурилишлар коллективларининг манфаатдорлиги оширилсин. Иқтисодий рағбатлантириш фондлари, шунингдек ходимларга бериладиган мукофотларнинг миқдори шартнома ва заказларга мувофиқ маҳсулот етказиб бериш планининг бажарилишига боғлиқ қилиб қўйилсин. Иш ҳақи фондини планлаштириш ва бу фондни сарфлаш устидан контролни яхшилаш соҳасидаги ишлар давом эттирилсин.

Улгуржи нарх ва тарифларни янада такомиллаштириш чоралари амалга оширилсин. Янги прогрессив буюмлар ишлаб чиқаришни кўпайтириш, маҳсулотнинг сифатини яхшилаш учун рағбатлантиришда уларнинг роли кучайтирилсин. Янги буюмларнинг, хусусан машина ва ускуналарнинг улгуржи нархларини белгилаш вақтида фойдали самара бирлигига нисбатан уларнинг ҳажмини қисқартириш кўзда тутилсин.

Ишлаб чиқариш ресурсларидан рационал фойдаланиш, маҳсулот таннархини камайтириш ва рентабелликни оширишда, ўринсиз харажатларни ва нобудгарчиликни тугатишда, давлат даромадларини кўпайтиришда хўжалик ҳисоби, молия ва кредитнинг таъсирчанлиги оширилсин. Қурилиш соҳасида кредит муносабатлари ривожлантирилсин. Ишлаб турган корхоналарни реконструкция қилиш ва техника билан қайта қуроллантириш учун банкларнинг берадиган кредитларидан кенг фойдаланилсин.

Моддий-техника таъминотининг умумдавлат системасини янада ривожлантириш ва такомиллаштириш таъминлансин, бу системанинг рационал хўжалик алоқаларини ташкил этиш ва халқ хўжалигида моддий ресурслардан фойдаланиш самарадорлигини оширишдаги роли кучайтирилсин. Кўплаб ва катта серияли маҳсулот ишлаб чиқарувчи бирлашмалар ва корхоналарни узоқ давом этадиган бевосита алоқа боғлаш усулига кўчириш тугаллансин, узоқ муддатга мўлжалланган хўжалик шартномалари уларнинг ўзаро муносабатлари учун асос қилиб олинсин. Территориал таъминот-сотиш ташкилотларининг базалари, омборлари ва магазинлари орқали улгуржи савдони ривожлантириш соҳасидаги ишлар давом эттирилсин. Иккиламчи хом ашёни йиғиштириб олиш ва уни ихтисослаштирилган корхоналарда қайта ишлашни ташкил этиш яхши йўлга қўйилсин.

Бошқарувнинг ташкилий структураси такомиллаштирилсин. Саноатда бошқарувнинг бош схемаларига мувофиқ бирлашмалар тузиш тугаллансин, ишлаб чиқаришни концентрациялаш ва ихтисослаштириш, бошқарув структурасини яхшилаш ва унинг бўғинларини қисқартириш соҳасидаги ишлар давом эттирилсин. Саноат ва ишлаб чиқариш бирлашмалари вужудга келтирилиши муносабати билан министрликлар, тармоқлараро, функционал органлар аппаратининг структураси ва функцияларини янада такомиллаштириш чоралари амалга оширилсин. Капитал қурилишда бошқарувнинг бош схемалари ишлаб чиқилсин ва жорий қилинсин, бу схемаларда бошқарувнинг икки ва уч бўғинли системасига ўтиш, қуйи қурилиш ташкилотларини йириклаштириш ва ишлаб чиқаришни ихтисослаштириш даражасини ошириш кўзда тутилсин. Қишлоқ хўжалик маҳсулотларини етиштириш, қайта ишлаш ва реализация қилиш юзасидан колхозлараро бирлашмалар, колхоз-совхоз ва давлат-кооператив бирлашмалари, шунингдек аграр-саноат комплекслари ривожлантирилсин.

Автоматлаштирилган бошқарув системаларини ва ҳисоблаш марказларини янада ривожлантириш ҳамда уларнинг самарадорлигини ошириш таъминлансин. Улар ахборот тўплаш ва ишлаб чиқишнинг умумдавлат системасига тобора бирлаштирилсин. Иш юритишни ихчамлаштириш ва бошқарув меҳнатини яхши ташкил этиш учун ташкилий-техника воситаларини ишлаб чиқариш ва қўллаш кенгайтирилсин.

Хўжалик кадрларини тайёрлашни янада такомиллаштириш ва уларнинг малакасини ошириш кўзда тутилсин. Давлат топшириқларини ва шартномаларда олинган мажбуриятларни бажариш учун хўжалик раҳбарларининг жавобгарлиги оширилсин.

Бошқарув харажатларини тежашга қаттиқ риоя қилинсин.

Меҳнаткашларни ишлаб чиқаришни бошқаришга жалб этишнинг самарали формалари ривожлантирилсин.

6. Атроф муҳитни муҳофаза қилиш, табиий ресурслардан рационал фойдаланиш ва уларни тиклаб туриш тадбирлари ишлаб чиқилсин ва амалга оширилсин.

Энг янги илмий-техникавий воситалардан фойдаланиб, табиий ресурслар тадқиқ этилсин, шунингдек атроф муҳитнинг аҳволи ва унинг ифлосланиш манбалари устидан назорат амалга оширилсин.

Фойдали қазилма конларини ишга солишнинг янги самарали усул ва системалари, уларни қазиб чиқариш, саралаш ва қайта ишлашнинг прогрессив технология жараёнлари жорий қилинсин. Бунда ер остидан кавлаб олинадиган фойдали қазилмаларнинг миқдорини кўпайтириш, минерал хом ашёни тўла ва комплекс қайта ишлашни таъминлаш, шунингдек чиқиндиларнинг атроф муҳитга зарарли таъсирини кескин суратда камайтириш кўзда тутилсин. Чиқиндиларнинг камайтирилишини ва ундан утиль учун энг кўп фойдаланишни таъминлайдиган технология жараёнларини ишлаб чиқиш кучайтирилсин.

Корхоналарда ғоят самарали тозалаш иншоотларини вужудга келтириш учун зарур бўлган машина ва ускуналар тайёрловчи ихтисослаштирилган ишлаб чиқариш ривожлантирилсин.

Атмосферага чиқариб ташланадиган зарарли моддаларга қарши, ишлаб чиқариш, транспортдаги ва бошқа жойлардаги шовқин-суронга қарши, электр ва магнит майдони ва нурланишнинг таъсирига қарши олиб бориладиган курашнинг янги метод ва воситалари ишлаб чиқилсин.

Тупроқнинг унумдорлиги оширилсин, уни сув ва шамол эрозиясидан, такрорий шўр босиш, қақраб қолиш, сув босиш ва саноат чиқиндилари билан ифлосланишдан муҳофаза қилиш яхшилансин. Кон ишлари ва торфзорлардаги ишлар тугалланганидан кейин ерларни яроқли ҳолатга келтириб қўйиш таъминлансин.

Сув ва ўрмон ресурсларидан комплекс ва рационал фойдаланиш ҳамда уларни муҳофаза қилиш чоралари амалга оширилсин.

Ишлаб чиқаришнинг атроф муҳитга таъсирини прогноз қилиш методлари такомиллаштирилсин ва қарор лойиҳаларини тайёрлаш ҳамда қабул қилиш вақтида унинг эҳтимол тутилган оқибатлари эътиборга олинсин.

7. Социалистик мамлакатлар билан ҳар томонлама ҳамкорлик изчил ривожлантирилсин ва кучайтирилсин, жаҳон социализм системасини мустаҳкамлашга ёрдам берилсин. Ривожланаётган мамлакатлар ҳамда саноати тараққий этган капиталистик давлатлар билан иқтисодий ва илмий-техникавий алоқалар кенгайтирилсин.

* * *

СССР халқ хўжалиги тармоқларини ривожлантириш, халқнинг турмуш даражасини ошириш, ишлаб чиқариш кучларини жойлаштириш, иттифоқдош республикалар хўжалигини ривожлантириш ҳамда Совет Иттифоқининг ташқи иқтисодий алоқалар бўйича қуйидаги йўналишлар ва топшириқлар белгилаб қўйилсин.

III. Саноатни ривожлантириш

Саноатнинг асосий вазифаси халқ хўжалигининг ва аҳолининг юқори сифатли маҳсулотга бўлган талабини тўлароқ қондиришдан, ҳамма тармоқларда техника билан қайта қуролланишни ва ишлаб чиқаришни интенсивлаштиришни таъминлашдан иборатдир.

Бу вазифани ҳал қилмоқ учун қуйидагилар зарур:

Беш йил ичида саноат маҳсулоти ишлаб чиқариш 35-39 процент, шу жумладан ишлаб чиқариш воситаларини ишлаб чиқариш 38-42 процент ва истеъмол буюмларини ишлаб чиқариш 30-32 процент кўпайтирилсин. Барча тармоқларда халқ истеъмоли молларини ишлаб чиқариш анча кенгайтирилсин;

Саноатда меҳнат унумдорлиги 30-34 процент оширилсин;

Саноат структураси такомиллаштирилаверсин;

Ишлаб чиқариладиган маҳсулотнинг умумий ҳажмида техника тараққиётини энг кўп даражада белгилаб берувчи тармоқларнинг — машинасозлик, химия ва нефть химияси саноати, электроэнергетиканинг улуши оширилсин;

Халқ хўжалигининг барча тармоқлари учун машиналар, ускуналар ва асбобларнинг прогрессив, тежамли турларини ишлаб чиқариш кенгайтирилсин. Ишлаб чиқарилаётган маҳсулот систематик равишда янгилаб турилсин, унинг техникавий даражаси ва сифати оширила берсин, буюмларнинг ишлатилиш ва истеъмол қилиш хоссалари яхшиланиб борсин. Мамлакатнинг турли иқлим зоналарида ва айниқса чекка Шимол шароитида ишлатиш талабларига жавоб берадиган техника ва материаллар яратиш ва уларни ишлаб чиқаришни кенгайтириш таъминлансин;

Конструкцион материалларни ишлаб чиқариш кўпайтирилсин, уларнинг номенклатураси кенгайтирилсин ва улардан фойдаланиш яхшилансин. Қора, енгил рангли металлар прокатининг ва шундай металлар қотишмаларининг, пластмассаларнинг, ёғоч хом ашёдан елимлаб ва пресслаб ясалган материалларнинг, бошқа самарали материалларнинг энг тежамли турларини ишлаб чиқаришни илдам кўпайтириш таъминлансин. Қазиб чиқарилаётган хом ашёдан тўлароқ фойдаланилсин, уни чуқурроқ қайта ишлаш ва ундан тайёр маҳсулот олишни кўпайтириш таъминлансин.

Ёқилғи-энергетика балансининг структураси такомиллаштира берилсин. Ёқилғининг ҳар хил турларидан ўз ўрнида рационал фойдаланиш таъминлансин, нефть ва газ билан бир қаторда кўмир, сланец, гидроэнергия ва атом энергияси кенгроқ қўлланилсин. Ёқилғидан фойдаланиш яхшилансин, иккиламчи ёқилғи-энергетика ресурсларини ишлатиш кўпайтирилсин;

Асосий ишлаб чиқариш фондлари 1,4 баравар кўпайтирилсин, шу фондларнинг актив қисми — машиналар ва ускуналар улуши муттасил кўпайтирилаверсин;

Ишлаб чиқаришни концентрациялаш давом эттирилсин, уни ихтисослаштириш ва кооперативлаштириш даражаси оширилсин, прогрессив технология жараёнлари, меҳнатни ва ишлаб чиқаришни ташкил этишнинг илғор методлари кенг жорий қилинаберсин, технология интизомига риоя қилиш талаблари кучайтирилсин. Саноат корхоналарининг ва конструкторлик ташкилотларининг тажриба-экспериментал базаси кенгайтирилсин.

Саноат тармоқларини ривожлантиришнинг қуйидаги асосий йўналишлари белгилаб қўйилсин.

Электроэнергетика соҳасида 1980 йилда 1340—1380 миллиард киловатт-соат электр энергия ишлаб чиқариш таъминлансин. Электростанцияларда 67-70 миллион киловатт миқдордаги қувватлар, шу жумладан атом электростанцияларида 13-15 миллион киловатт миқдордаги қувватлар ишга туширилсин. Ҳар бирининг қуввати 500 ва 800 минг киловаттли энергетика блоклари ўрнатилган 4-6 миллион киловатт қувватли иссиқлик электростанциялари қуриш, ҳар бир реакторининг қуввати 1-1,5 миллион киловаттли атом электростанциялари қуриш давом эттирилсин.

Электр энергия ишлаб чиқармоқ учун арзон, қаттиқ ёқилғини тағин ҳам кенгроқ қўллаш кўзда тутилсин. Экибастуз ва Канск—Ачинск конларидан олинаётган кўмир билан ишлайдиган катта-катта иссиқлик электростанциялари қурилсин.

Гидроэнергетика соҳасида электр энергия ишлаб чиқариш, ерларни суғориш, шаҳарларни ва саноат корхоналарини сув билан таъминлаш, кемачиликни ва балиқ овлашни ривожлантириш, сув тошқинларининг олдини олиш вазифаларини комплекс равишда ҳал этишга имкон берадиган асосан йирик гидроузеллар қуриш давом эттирилсин.

СССРнинг Европа қисмида атом энергетикасини илдам ривожлантириш ҳам кўзда тутилсин. Тез нейтронлар билан ишлайдиган реакторларни қуриш ва ўзлаштириш тезлаштирилсин. Биноларни иситиш мақсадида атом энергиясидан фойдаланиш борасида тайёргарлик ишларига киришилсин.

Сибирь ва Ўрта Осиёнинг энергетика системаларини Европа энергетика системаси билан бирлаштириш, 500, 750 ва 1150 минг вольт кучланишли магистрал электр узатиш линиялари қуриш йўли билан мамлакатнинг туташ энергетика системасини вужудга келтириш ишлари давом эттирилсин.

Энергетика ускуналарининг техникавий-иқтисодий кўрсаткичларини яхшилаш таъминлансин, бунинг учун 500 минг киловатт қувватли ва манёвр қилиш имкониятлари каттароқ бўлган энергетика блокларини ўзлаштириш, гидро аккумуляция қилувчи электростанциялар ва газ турбинали установкалар қуриш тезлаштирилсин.

Электростанцияларда ёқилғининг сарфланиш салмоғи камайтирилиб, шу электростанциялар бераётган электр энергиянинг ҳар бир соатига ишлатилаётган ёқилғининг миқдори 1980 йилда 325—328 граммга туширилсин.

Электроэнергетикада меҳнат унумдорлиги 27-29 процент оширилсин.

Нефть саноатида 1980 йилда қазиб олинаётган нефть, шу жумладан газ конденсатини ҳам бирга олганда, 620-640 миллион тоннага етказилсин.

Нефтнинг табиий ресурсларидан фойдаланиш яхшилансин, қатламлардан олинаётган нефть миқдори оширилсин, битумли қатламларнинг нефтини чиқариб олиш борасида илмий-тадқиқотлар ва тажриба-саноат ишлари амалга оширилсин.

Тармоқни техника билан қайта қуроллантириш, нефть конларида технология жараёнларини комплекс равишда автоматлаштириш ва автоматлаштирилган бошқарув системаларини жорий қилиш давом эттирилсин, беш йилликнинг охирига бориб шундай конлардан қазиб олинаётган нефтнинг миқдори жамики қазиб олинаётган нефть ҳажмининг камида 85 процентига етказилсин.

Янги нефть конларини ишга тушириш тезлаштирилсин, нефтни тўплаш, тайёрлаш ва ташиш объектларини қуришда заводда ясалган блок-комплект установкалардан кенг фойдаланилсин.

Пармалаш ишларининг самарадорлиги оширилсин. Пармалаш тезлигини кўпайтириш, универсал монтажланиши мумкин бўлган пармалаш установкаларини жорий қилиш долоталарнинг, забой двигателларининг, ювиш учун ишлатиладиган суюқликларнинг янги типларини, ётқизиш ва пармалаш учун ишлатиладиган ғоят мустаҳкам трубаларни жорий қилиш йўли билан, шунингдек ишларни ташкил этишни яхшилаш ва кон қудуқларини ўзлаштиришнинг прогрессив методларини қўллаш йўли билан кон қудуқларини қуриш муддатлари 25-30 процент қисқартирилсин.

(Давоми учинчи бетда).

1976—1980 ЙИЛЛАРДА СССР ХАЛҚ ХЎЖАЛИГИНИ РИВОЖЛАНТИРИШНИНГ АСОСИЙ ЙЎНАЛИШЛАРИ

(Боши иккинчи бетда).

Газни қайта ишлаб берувчи заводлар қуриш тезлаштирилсин. 1980 йилда 43-45 миллиард куб метр нефть газидан фойдаланиш таъминлансин.

Нефть саноатида меҳнат унумдорлиги 28-30 процент оширилсин.

Нефтни қайта ишлаш саноатида нефтни бирламчи қайта ишлаш ҳажми 25-30 процент кўпайтирилсин. Нефтни қайта ишлаш технологиясини такомиллаштириш, янги технология жараёнларини, самарали катализаторларни, прогрессив ускуналарни жорий қилиш тезлаштирилсин.

Нефтни тағин чуқурроқ қайта ишлаш ва иккиламчи жараёнларнинг улушини ошириш ҳисобига дизель ва авиация учун ишлатиладиган ёнилғиларнинг таркибида олтингугурт кам бўлган турларини, юксак даражада октанли бензинларни ишлаб чиқариш, араматик углеводородларни ишлаб чиқариш, шунингдек мойлаш учун ишлатиладиган юқори сифатли мойларни ишлаб чиқариш кўпайтирилсин. Микробиология саноатининг эҳтиёжлари учун суюқ парафинларни катта тоннажли қилиб ишлаб чиқариш ташкил этилсин. Нефть химияси хом ашёсини ишлаб чиқариш ва унинг ассортименти кенгайтирилсин.

Асосан мураккаб ва йириклаштирилган технологик установкалар қуришга ўтилсин. Нефтни қайта ишлашни нефть маҳсулотларини кўплаб истеъмол қиладиган районларга яқинлаштириш таъминлансин.

Нефтни қайта ишлаш саноатида меҳнат унумдорлиги 39—41 процент оширилсин.

Газ саноатида 1980 йилда газ қазиб чиқариш 400-435 миллиард куб метрга етказилсин. 35 минг километр чамаси газ қувурлари ишга туширилсин. Нефть ва табиий газдан конденцат, олтингугурт, гелий ва уларнинг таркибидаги бошқа компонентларни олиш йўли билан нефть ва табиий газдан комплекс равишда фойдаланилсин.

Ер ости газ омборларини асосан мамлакатнинг ёқилғини энг кўп истеъмол қиладиган районларида қуриш давом эттирилсин, газни ва нефти чиқариб олинган конлардан шу мақсадлар учун мумкин қадар кўпроқ фойдаланилсин.

Газ ва газ конденцатини қазиб олиб ташиш, қайта ишлаш ва сақлашнинг, шу жумладан Чекка Шимол шароитида ҳам қўлланиш учун прогрессив техникавий воситалар ва методлар ишлаб чиқилсин ва жорий қилинсин. Газнинг кон қудуққа оқиб келишини тезлаштирадиган янги методлардан, газни кўплаб чиқариб олишга тайёрлайдиган автоматлаштирилган блокли установкалардан фойдаланиш йўли билан ҳар доим кўп миқдорда газ бериб туриши муқаррар бўлган кон қудуқлар қуриш, диаметри 1420 миллиметрли ва ундан ҳам кўпроқ бўлган ҳамда доимий босими 75 атмосферадан кам бўлмаган қувурлардан магистрал газ қувурлари қуриш, қуввати 25 минг киловаттгача бўлган газ тортувчи агрегатлар ўрнатилган компрессор станциялар қуриш кўзда тутилсин. Газ қувурлари ётқизиш учун энг тежамли трассаларни танлаб олиш таъминлансин. Ташкилий-техникавий тадбирларни амалга ошириш, компрессор станциялар сонини ва қувватини кўпайтириш ҳисобига газ қувурларидан фойдаланишнинг самарадорлиги оширилсин.

Мамлакатни газ билан таъминлашнинг автоматлаштирилган туташ системасини барпо қилиш давом эттирилсин.

Газни ташиб олишнинг принципиал равишда янги турларини яратишга доир илмий-тадқиқот ва тажриба-конструкторлик ишлари тезлаштирилсин.

Газ саноатида меҳнат унумдорлиги 43-45 процент оширилсин.

Кўмир саноатида 1980 йилда кўмир қазиб чиқариш 790-810 миллион тоннага етказилсин.

Техника ва технология кенг миқёсда такомиллаштириб борилсин ва шу асосда кўмир қазиб чиқаришни кўпайтириш суръатларини тезлаштириш, кўмирнинг сифатини яхшилаш, тармоқ ишининг самарадорлигини янада ошириш таъминлансин.

Прогрессив технологияни ва янги техникани қўлланиш кўмир қазиб чиқаришни энг кўп даражада ўстиришни, меҳнат унумдорлигини анча оширишни ва бошқа техникавий-иқтисодий кўрсаткичларни яхшилашни таъминлайдиган шахталар ва разрезларда реконструкция ва модернизация қилиш ишлари биринчи навбатда олиб борилсин.

Мамлакатнинг шарқий районларида очиқ усулда кўмир қазиб олиш ишлари кенг авж олдирилсин.

Келгусида ёқилғи-энергетика ресурсларини анча кўпайтириш мақсадида ишлаб турган Донецк, Кузнецк, Қарағанда, Печора ва бошқа кўмир ҳавзаларини ривожлантириш билан бир қаторда Жанубий Якутия кўмир ҳавзасини ҳам ривожлантириш тезлаштирилсин, Канск-Ачинск ёқилғи-энергетика комплексини тезроқ барпо қилиш ишлари ҳамда Экибастуз ҳавзасини тўлиқроқ ўзлаштириш ишлари авж олдириб юборилсин.

Мамлакатнинг Европа қисмида ёнилғи сланецлар қазиб чиқариш ривожлантирилсин.

Нишоби паст ва нишоби тик юпқа қатламларда кўмир қазиб олиш учун керакли ускуналарнинг механизациялаштирилган комплексларини ишлаб чиқиш ва кўплаб ишлаб чиқаришни ўзлаштириш тезлаштирилсин, кўмир қазиб оладиган комбайнларни, кўмир юклайдиган машиналарни ва кўмир саноати учун керакли бошқа ускуналарни ишлаб чиқариш кўпайтирилсин.

Кўмир ва сланец саноати корхоналарида меҳнат қилиш учун хавфсиз шароитни таъминлайдиган янги воситалар ишлаб чиқилсин ва жорий қилинсин. Кўмирни одамнинг иштирокисиз қазиб берадиган воситаларни яратиш борасида илмий-тадқиқот, конструкторлик ва эксперимент ишлари кучайтирилсин.

Кўмир саноатида меҳнат унумдорлиги 24-26 процент оширилсин.

Қора металлургияда 1980 йилда 160-170 миллион тонна пўлат ва 115-120 миллион тонна тайёр прокат ишлаб чиқариш таъминлансин.

Металл маҳсулотларининг сифати анча яхшилансин, хиллари кўпайтирилсин ва шунинг ҳисобига 1980 йилда халқ хўжалигида 5-6 миллион тонна металл тежалсин. Металл маҳсулотларининг самарали турларини: совуқ усулда ёйилган прокат листларини, қоплама прокат листларини, қайрилган прокатларни, термик усулда ишланганида мустаҳкамланган прокатларни, камроқ легирланган пўлат прокатларни, занглмайдиган пўлат листларни ва совуқ усулда ёйилган трансформаторбоп пўлатларни ва совуқ усулда ёйилган пўлат ленталарни ишлаб чиқариш 1,5-2 баравар кўпайтирилсин. Прокат ишлаб чиқаришга сарфланаётган пўлатнинг салмоғи қисқартирилсин.

Ғоят маҳкам қувурлар, аввало нефть саноати учун керакли мана шундай қувурлар ишлаб чиқариш ҳамда туташтириш турлари янгича бўлган қувурлар ишлаб чиқариш, совуқ усулда катанка қилинган динам пўлат, юқори сифатли металл буюмлар, темир порошоклар ҳамда легирланган пўлат ва қотишмаларнинг порошокларини, таркиби аниқ қотишмаларни, шунингдек металл керамика ишлаб чиқариш анча кўпайтирилсин. Усти изоляция билан қопланган нефть-газ қувурлари ишлаб чиқариш ташкил этилсин.

Мавжуд металлургия агрегатларини модернизация қилиш ва янги қувватли металлургия агрегатларини ишга тушириш йўли билан тармоқни техника билан қайта қуроллантириш амалга оширилсин.

Металл ишлаб чиқариш ва унинг сифатини яхшилашнинг прогрессив усуллари: пўлатни кислородли конверторларда, электр печларда ва махсус электр металлургия агрегатларида эритиш, пўлатни узлуксиз қуйиш усуллари, суюқ пўлатни, суюқ металлни синтетик шлаклар, инерт газлар билан ва печдан ташқарида вакуумлаш методи билан ишлаш усуллари такомиллаштирилсин ва кенг жорий қилинсин. Металлургия саноатида кислород ва табиий газдан фойдаланишни янада кўпайтириш таъминлансин. Металлни термик усулда ишлаш қувватлари ривожлантирилсин. Бевосита қайта тиклаш методи билан рудалардан темир олиш технологияси, шунингдек оксидланган темир рудаларни бойитиш ва темирини ажратиб олишнинг тежамли усуллари саноат миқёсида ўзлаштирилсин.

Кон-руда корхоналарини қуриш тезлаштирилсин, тайёрланган юқори сифатли металлургия хом ашёси ишлаб чиқаришни, шу жумладан темир руда окатишлари ишлаб чиқаришни 2,3 баравар кўпайтириш таъминлансин, товар руда таркибидаги темир миқдори кўпайтирилсин, қора металл парчаларини тайёрлаш яхшилансин. Домна ва пўлат эритиш учун керакли шлакларни қайта ишлаш кўпайтирилсин.

Қора металлургияда меҳнат унумдорлигини 23-25 процент оширилсин.

Рангли металлургияда алюминий, мис ва никел ишлаб чиқариш 1,2-1,3 баравар, титан ишлаб чиқариш 1,4 баравар, шунингдек легирланувчи, ноёб, қиммат баҳо металлар, иккиламчи рангли металлар ишлаб чиқариш ва олмослар қазиб олиш кўпайтирилсин.

Электрон саноат ва бошқа тармоқлар учун чала ўтказгич материали, айниқса тоза ва махсус материаллар ишлаб чиқариш ривожлантирилсин.

Ғоят чидамли янги қаттиқ қотишмаларни, углеродли ва бошқа хил маҳсулотларни ишлаб чиқариш ўзлаштирилсин. Металл қирқувчи асбоблар учун қаттиқ қуйилмалардан ғоят аниқ пластиналар ишлаб чиқариш анча кўпайтирилсин.

Металл маҳсулотларининг сифати яхшилансин ва хиллари кўпайтирилсин, рангли металлар прокатининг янги тежамли профилларини ишлаб чиқариш ўзлаштирилсин. Қуйиш ва прокат қилиш методларини қўшиб ишлатиш йўли билан мис катанкалар, алюминий ленталар, қувурлар ва прокатнинг бошқа турларини ишлаб чиқариш кенгайтирилсин.

Рангли металлургия корхоналарини реконструкция ва техника билан қайта қуроллантириш давом эттирилсин. Норильск кон-металлургия комбинатини янада ривожлантириш таъминлансин ва шу комбинат хом ашёсидан рангли металлар ишлаб чиқариш кўпайтирилсин, юксак даражада самарали бошқа катта саноат комплексларини қуриш тезлаштирилсин.

Рангли металлургиянинг, айниқса қўрғошин-рух, мис, вольфрам-молибден ва олтин қазиб олиш саноатининг хом ашё базасини ривожлантириш тезлаштирилсин. Иш унуми юксак даражада бўлган машиналар ва механизмлардан фойдаланиб рудаларни очиқ усулда қазиб олишни янада ривожлантириш таъминлансин, ер остидаги кон ишларида ўзиюрар ускуналарнинг замонавий комплексларини ва вибро техникани қўлланиш кенгайтирилсин.

Рудалардан рангли металларни ажратиб олиш кўпайтирилсин ва хом ашёдан комплекс тартибда фойдаланиш даражаси оширилсин. Рудаларни конлардан қазиб олиш чоғидаги нобудгарчилик камайтирилсин, рудаларни бойитишнинг юксак даражадаги самарали схемалари гидро металлургия ва бошқа прогрессив технология жараёнлари жорий қилинсин.

Рангли металлургияда меҳнат унумдорлиги 23-25 процент оширилсин.

Химия ва нефть-химия саноатида маҳсулот ишлаб чиқариш 60-65 процент кўпайтирилсин.

Химия саноатида тармоқлар ичидаги пропорцияларни яхшилаш ҳамда вужудга келтирилган қувватлардан тўлароқ фойдаланиш тадбирлари амалга оширилсин.

1980 йилда минерал ўғитлар ишлаб чиқариш 143 миллион тоннага етказилсин (шу жумладан ем-ҳашакка қўшиладиган химиявий моддалар ишлаб чиқариш 5 миллион тоннага етказилсин), ўғитлар таркибидаги тўйимли моддаларнинг ўртача миқдори 40 процентдан кам бўлмасин. Фосфатли ўғитлар ишлаб чиқарувчи қувватларни кўпайтириш тезлаштирилсин. Омихта ва мураккаб ўғитлар ишлаб чиқариш кўпайтирилсин. 1980 йилда қишлоқ хўжалиги учун азотли, фосфорли ва калийли ўғитлар ишлаб чиқариш ва бу ўғитлар ихтисослаштирилган транспорт воситаларида идишсиз ташиш ва қуруқ ҳолида бир-бири билан аралаштириш учун қулай бўлган донадор ҳолда бўлиши таъминлансин.

Ўсимликларни ҳимоя қилишнинг химиявий воситаларини ишлаб чиқариш ва уларнинг хиллари анча кенгайтирилсин.

Синтетик смолалар ва пластмассалар ишлаб чиқаришни 1,9-2,1 баравар кўпайтириш кўзда тутилсин, пластмассаларнинг сифати ва хизмат қилиш муддати оширилсин.

1980 йилда 1450-1500 минг тонна миқдорида химиявий толалар ва иплар ишлаб чиқариш таъминлансин. Рўзғор учун керакли ва сифати яхшиланган толалар ва ипларнинг хиллари кўпайтирилсин. Модули юксак даражада бўлган толалар, текстурланган филамент иплар ишлаб чиқариш кўпайтирилсин.

Синтетик каучук ишлаб чиқариш 1,4-1,6 баравар кўпайтирилсин, шу билан бирга табиий каучукнинг ўрнини тўла равишда босаоладиган каучуклар ишлаб чиқариш илдамлик билан кўпайтирилсин.

Шиналар ишлаб чиқариш 35-40 процент кўпайтирилсин ва бу шиналарнинг юриш сифатини янада ошириш таъминлансин. Радиал конструкцияли шиналар улуши анча кўпайтирилсин.

Магнит ленталар ва электр изоляция материалларининг сифати оширилсин ва уларни ишлаб чиқариш кўпайтирилсин.

Халқ хўжалигининг кам тоннажли химия маҳсулотига, шу жумладан айниқса тоза материалларига, полимер материалларига, синтетик бўёқларга қўшиладиган химиявий моддалар, текстилкўмакчи моддаларга, консервантларга, катализаторларга ва бошқа маҳсулотларга бўлган талабларини энг кўп даражада қондириш таъминлансин.

Маиший химия буюмларини, шунингдек халқ истеъмоли молларини қадоқлаш ва ўраш учун керакли пленкаларни ва бошқа хил материалларни ишлаб чиқариш кенгайтирилсин; шу буюмлар ва материалларнинг турлари ва сифати яхшилансин.

Янги ишлаб чиқариш жараёнлари ишлаб чиқилсин, энг кам чиқит берадиган тайёр маҳсулот ишлаб чиқаришни таъминловчи катализаторлар жорий қилинсин.

Ҳар бирининг қуввати кўп миқдорда бўлган агрегатларни химиявий реакциялар энергиясидан энг кўп даражада фойдаланиб узлуксиз ҳолда давом этадиган бир босқичли технология жараёнларини жорий қилиш йўли билан химия саноатини техника жиҳатдан кенг миқёсда қайта қуроллантириш давом эттирилсин.

Химия саноатида меҳнат унумдорлиги 59-61 процент оширилсин.

Минерал—хом ашё ресурсларини, биринчи галда кон қазувчи корхоналари ишлаб турган районларда ва мамлакатнинг янгидан ўзлаштирилаётган районларида янада кўпайтириш мақсадида **геология-қидириш ишлари** анча кенгайтирилсин.

Фойдали қазилмаларни қидириб ва текшириб аниқлаш ишларининг иқтисодий самарадорлиги ва шу қазилмалар запасларини тайёрлаб қўйиш сифати оширилсин. Текшириб аниқланган минерал хом ашё запасларининг кончилик саноат тармоқларини ривожлантириш суръатларига нисбатан илдамлик билан ўстирилиши таъминлансин.

Аввало Обь дарёсининг ўрта қисмига туташган ерларда ва Тюмень областининг шимолида, Шарқий Сибирда, Якутия АССРда ва Коми АССРда, Архангельск областида, Ўрта Осиёда ва Қозоғистон ССРда (Каспий бўйидаги паст ерларда) нефть, табиий газ ва конденсат чиқадиган янги конларни топиш ва текшириб аниқлаш тезлаштирилсин. Мамлакатнинг Европа қисмида конларни ишлатиб турган районларда нефть ва газнинг текшириб аниқланган қўшимча запасларини тайёрлаб қўйиш таъминлансин. Денгиз ва океанларнинг шельф зоналарида биринчи навбатда нефть ва табиий газ топиш мақсадида геологик қидириш ишлари кенг авж олдирилсин. Коксланадиган ва энергия олиш учун ишлатиладиган кўмир конларини айниқса СССРнинг Европа қисмида текшириб аниқлаш, қора ва рангли металлургия учун осонлик билан бойитиладиган рудаларни, қимматбаҳо металлар ва олмосларни, атом энергетикаси ҳамда минерал ўғитлар ишлаб чиқариш учун керакли хом ашёларни, шунингдек ер ости сувларини қидириб топиш ишлари кучайтирилсин.

Геология қидириш ишларининг техника билан таъминланиш даражаси оширилсин, иш унуми юксак бўлган янги ускуналар, автоматлаштирилган пармалаш установкалари, аппаратлар, асбоблар вужудга келтирилсин ва ишлаб чиқаришга жорий қилинсин. Прогрессив геофизика ва геохимия методларини қўлланиш, геологик тадқиқотларнинг космик воситаларидан ва баландликда ишлатиладиган аэро воситалардан фойдаланиш кенгайтирилсин.

Халқ хўжалигининг барча тармоқларини техника билан қайта қуроллантириш негизи бўлган **машинасозликни** янада ривожлантириш таъминлансин. Машинасозлик ва металл ишлаш маҳсулотлари ишлаб чиқариш беш йил ичида 1,5-1,6 баравар кўпайтирилсин.

Ишлаб чиқарилаётган машиналар, ускуналар ва приборларнинг сифати анча яхшилансин, уларнинг техникавий даражаси, иш унуми ва пишиқлиги оширилсин. Хом ашё келиб тушгандан бошлаб то уни тайёр маҳсулот ҳолида ортиб юборишгача бўлган бутун технологик циклни комплекс равишда механизациялашга ва автоматлаштиришга имкон берадиган машиналар ва приборларнинг тугал системаларини яратиш ишлари давом эттирилсин. Принципиал равишда янги технологик жараёнлар учун ускуналарни ишлаб чиқиш ва жорий қилишга алоҳида эътибор берилсин. Техникавий жиҳатдан эскириб қолган маҳсулотни ишлаб чиқариш ўз вақтида тўхтатилсин.

Халқ хўжалиги учун энг кўп самарали бўлишига эришиш, қувватининг (унумдорлигининг) муайян миқдорига сарф бўладиган материални ва қимматни камайтириш машиналарнинг, приборларнинг, аппаратларнинг янги конструкцияларини яратиш чоғидаги энг муҳим талаб бўлиши лозим.

Машинасозлик ишлаб чиқаришини интенсивлаштиришга доир комплекс чоралар амалга оширилсин. Буюмларни, узелларни ва деталларни стандартлаштириш ва унификация қилиш, технология жараёнларини типизациялаш асосида тармоқ ичида ва тармоқлараро ихтисослаштириш кучайтирилсин ва кенгайтирилсин.

Машинасозликни техника билан қайта қуроллантиришни тезлаштириш мақсадида металл ишлайдиган янги ускуналар асосан машинасозлик корхоналарига юборилаверсин.

Машиналарнинг, механизмларнинг ва ускуналарнинг янги турларини лойиҳалаш чоғида прогрессив ечимларни қўлланиш, қора металлар прокатининг тежамлироқ профилларини ва бошқа конструкцион материалларни қўлланиш, металл ишлаш методларини такомиллаштириш ҳисобига машинасозликнинг ҳамма тармоқларида металлдан фойдаланишнинг самарадорлиги оширилсин.

Машинасозликнинг тайёрлаш базасини янада ривожлантириш ва ихтисослаштириш кўзда тутилсин. Юксак даражада аниқ заготовкалар олишни таъминлайдиган, шунингдек қуйиш, темирчилик ва пайвандлаш ишларида меҳнат унумдорлигини анча оширишни ва меҳнат шароитини яхшилашни таъминлайдиган ускуналарнинг автоматлаштирилган комплекслари жорий қилинсин.

Умум машинасозлик саноатида қўлланиладиган маҳсулот ишлаб чиқариш тез суръатлар билан ривожлантирилсин.

Ишлаб чиқаришнинг бутун технологик жараёнига оид мураккаб ускуналарнинг комплектларини асосий монтаж қилиб ва саноат станокларидан ўтказиб етказиб беришни ташкил этиш, шунингдек унинг қуввати (унумдорлиги) лойиҳадагига мувофиқ даражага етган тақдирдагина шу ускуналар ва комплектини буюртмачига топшириш кўзда тутилсин.

Машиналар ва ускуналарни марказлаштирилган тартибда ремонт қилиб бериш бундан буён ҳам ривожлантирилсин. Халқ хўжалигининг машиналарга, ускуналарга, приборларга ва аппаратларга, керакли запас қисмларга бўлган эҳтиёжини техникавий нормаларидагига мувофиқ тўла равишда қондирилсин.

Машинасозликда ва металл ишлаш саноатида меҳнат унумдорлиги 1,5 баравар чамаси оширилсин.

Энергетика машинасозлигида 500 ва 800 минг киловатт қувватли энергия блокларини зарур миқдорда ишлаб чиқариш таъминлансин. Булар органик ёқилғи билан ишлайдиган электр станцияларнинг базавий блоклари бўлиб қолиши лозим, шунингдек катта гидравлик турбиналар ва газ турбиналари ишлаб чиқариш таъминлансин.

Атом электр станциялари учун иссиқлик нейтронлари билан ишлайдиган реакторларни ва уларга керакли турба агрегатларни кўплаб ишлаб чиқариш ташкил этилсин ва шу агрегатлардан ҳар бирининг қувватини бир миллион киловаттдан кам бўлмаслиги таъминлансин. Иссиқлик нейтронлари билан ишлайдиган ва қуввати 1,5 миллион киловаттгача бўлган атом энерго блоклари учун комплект ускуналар ишлаб чиқариш ташкил этилсин.

Қувватлардан тўла фойдаланиш ва мавжуд корхоналарни реконструкция қилиш, янги заводлар қуриш асосида, шунингдек айрим узеллар ва деталларни саноатнинг бошқа тармоқлари билан биргаликда ясаш бўйича кооперацияни кенгайтириш асосида атом машинасозлигини ривожлантириш тезлаштирилсин.

Электр энергетика учун ёқилғини сақлаш жиҳатидан тежамли бўлган ва қуввати 250 минг киловаттга етадиган буғ-газ установкалар, шунингдек энергияга талаб жуда кучайган пайтларда бу талабни қондирмоқ учун қуввати 100 минг киловаттгача бўлган газ турбинали энергетика установкалари ишлаб чиқариш ташкил этилсин. Зўр куч билан ҳаво бериб турадиган машиналар ишлаб чиқариш кўпайтирилсин, электр энергетиканинг ва бошқа тармоқларнинг шу машиналарга бўлган талаблари тўла қондирилсин.

Олисда туриб бошқариладиган подвалсиз ва йирик блок ҳолида бўлган, газ турбинаси ва электр билан ишлатиладиган 6-25 минг киловатт қувватли автоматлаштирилган газ суриб берувчи агрегатларнинг янги конструкцияларн ишлаб чиқилсин, тажриба-саноат нусҳалари яратилсин ва уларни кўплаб ишлаб чиқариш ташкил этилсин. Янгидан яратилаётган ва газ суриб берадиган агрегатларнинг моторесурси анча оширилсин, уларнинг у ремонтдан бу ремонтгача ишлаш даври икки-уч баравар кўпайтирилсин.

Оғир машинасозликда: пўлатни узлуксиз қуйиб берадиган қувватли станоклар ва прокат тайёрлаб берадиган агрегатлар; ҳажми 400 тонналн конверторлар; металлни иссиқ ва совуқ ҳолида узлуксиз прокат қилиб берадиган ва иш унуми юксак даражада бўлган станлар; автоматлаштирилган технология жараёни узлуксиз бўлган ва программа воситасида бошқариладиган қувурларни пайвандловчи ва прокат қилиб қузур тайёрловчи агрегатлар; металларни термик, химиявий ва электр химиявий усулда ишлаш ҳамда прокатларни ва қувурларни занглашдан сақловчи моддалар билан қоплаш ишларини бажарадиган ускуналар; пўлатни вакуумлаштирувчи установкалар яратиш таъминлансин.

Рангли металлургия учун технологик ускуналар ва механизация воситалари яратиш тезлаштирилсин. Асосий ишларни ҳам, кўмакчи ишларни ҳам бажариш тўла равишда автоматлаштирилган, мис, мис-никел ва никел штейнларни қайта ишлаш учун ҳажми 100 тоннагача бўлган хилма-хил конверторлар яратиб берилсин.

Кўмир ва кон руда саноати учун қувватли экскаваторлар, 170 тоннагача юк кўтараоладиган думпкарлар, диаметри 400 миллиметргача бўлган ва иш унуми юксак даражада бўлган пармалаш станокларини ишлаб чиқариш ўзлаштирилсин.

Прогрессив техникавий-иқтисодий кўрсаткичларга ва катта агрегат қувватига эга бўлган дизелларнинг янги типларини, кемалар, тепловозлар учун мосланган, пармалаш техникаси учун, қурилиш-йўл машиналари ва оғир автосамосваллар учун мосланган мана шундай дизелларнинг янги типларини ишлаб чиқариш ташкил этилсин.

Қуввати 8.000 от кучига эга бўлган икки секцияли магистрал юк тортиш тепловозлари ҳамда ҳар бир секциясининг қуввати 6.000 от кучига эга бўлган пассажир тепловозлари; қуввати 2.000 от кучига эга бўлган маневр қилувчи поездларни олиб чиқувчи тепловозлар: 125 тоннагача юк кўтара оладиган саккиз ўқли ярим вагонлар ва цистерналар; дон, ун, минерал ўғитлар ва бошқа маҳсулотлар ташиш учун ихтисослаштирилган вагонлар; темир йўлларни қуриш ва ремонт қилиш учун иш унуми юксак даражада бўлган янги ускуналар ишлаб чиқариш ўзлаштирилсин. Контейнерлар, айниқса кўп юк кўтарадиган контейнерлар ишлаб чиқариш анча кўпайтирилсин.

Кўтариш-транспорт, юклаш-юк бўшатиш ишларини ва омборлардаги ишларни механизациялаштирадиган прогрессив воситалар, шу жумладан олисдан бошқариладиган юк кўтаргич машиналар, юклаш ва юк бўшатиш операцияларини автоматлаштирмоқ учун программа билан бошқариладиган осма конвейерлар ва манипуляторлар ишлаб чиқариш кўпайтирилсин.

Электротехника саноатида йирик электр машиналар, оз қувватли электр машиналар, юқори вольтли ва паст вольтли электр аппаратлар, шу жумладан портлаш хавфи бўлмаган электр аппаратлар, электр термик ускуналар, салмоқ кўрсаткичлари ошиқроқ бўлган аккумуляторлар, чала ўтказгичли куч преобразователлари, ёруғлик берадиган тежамли манбалар, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини механизациялаш ва автоматлаштириш учун юксак даражада пишиқ бўлган электр ускуналар ҳамда прогрессив электр техника ускуналарининг бошқа турларини ишлаб чиқариш тез суръатлар билан ривожлантирилсин. Ўта ўтказичлик принципидан фойдаланадиган қудратли генераторлар яратиш ишлари тезлаштирилсин.

Қуйидагиларни ишлаб чиқариш ўзлаштирилсин:

Атом ва иссиқлик электростанциялари учун қуввати 1000-1200 минг киловаттли турбогенераторлар, гидроэлектростанциялар учун қуввати 640 минг киловаттли генераторлар, 1500 киловольтгача бўлган кучланишли доимий ток электр линиялари учун ҳамда 1150 киловольтгача бўлган кучланишли ўзгарувчан ток электр линиялари учун юқори вольтли ускуналарнинг комплекслари;

прокат станлари учун чала ўтказгичли преобразователлари бўлган автоматлаштирилган электр приборлар, қудратли металлургия установкалари ва агрегатлари учун электр ускуналар;

нефть ва газ кон қувурларини электр пармалаш, нефтни тортиб олиш учун, газ қувурлари ва нефть қувурлари учун иш унуми юксак даражада бўлган ва пишиқ ускуналар, кўмир қазиб чиқарадиган механизациялашган комплекслар;

қуввати 10 минг от кучидан кўпроқ бўлган магистрал юк электровозлари;

қишлоқ хўжалик маҳсулотларини қайта ишлаш ва сақлаш ускуналари учун, чорвачилик фермалари ва гидромелиорация иншоотлари учун электровод системалари;

катта кучланишларга мўлжалланган электр кабель буюмларнинг янги турлари ва иссиқликка бардош бера оладиган ўтказгич симлар;

рақамли программа билан бошқариладиган металл ишлаш ускуналари учун юқори моментли ва кучли одимловчи электр двигателлар.

Химия машинасозлигида ва нефть машинасозлигида ускуналарнинг асосий турларини ишлаб чиқариш 1,5 — 1,6 баравар кўпайтирилсин.

Химия, шина, саноатнинг резина техника ва лак бўёқ тармоқларида ишлаб чиқаришни, шунингдек конвертор ва домна ишлаб чиқариши учун кучли кислород установкалари ишлаб чиқаришни анча интенсивлашга имкон берадиган принципиал янги технология жараёнлари учун асбоб-ускуналар ва аппаратлар яратиш ҳамда уларни ишлаб чиқаришни ўзлаштириш таъминлансин.

Қуйидагиларни ишлаб чиқариш кўпайтирилсин:

нефть ва газни коннинг ўзида тайёрлашга, газ ва газ конденцатини қайта ишлашга доир блок-комплектли автоматлашган установкалар, иссиқликни алмаштириш ва совитиш аппаратлари, катта диаметрли трубопроводлар учун тиғизловчи-тартибга солувчи арматуралар;

газни қайта ишлаш заводлари учун иш унуми юксак даражада бўлган ускуналар; компрессорлар ва бошқа аппаратлар;

нефтни қайта ишлаш учун комплектли мураккаб катта тонажли установкалар;

минерал ўғитлар ишлаб чиқарувчи саноат учун ҳар бирининг қуввати анча катта бўлган технологик установкалар;

пластмассаларни қайта ишлаш, шу материаллардан қувурлар ва бошқа буюмлар ясаш учун ускуналар;

қанд саноати учун автоматлаштирилган, шу жумладан программа билан бошқариладиган центрифугалар;

целлюлоза-қоғоз саноати учун ускуналар. Сувдан фойдаланишнинг тугал циклига эга бўлган ва ҳар бирининг қуввати анча катта бўлган ускуналарни ишлаб чиқиш таъминлансин ва уларни ишлаб чиқаришни ўзлаштириш бошлаб юборилсин. Қуруқ усулда қоғоз олиш учун ускуналар ишлаб чиқаришга киришилсин. Қоғоз ва картон ясайдиган машиналарнинг шакллантирувчи янги қурилмаларини ишлаб чиқариш ўзлаштирилсин.

Қуйидагиларни ишлаб чиқариш ташкил этилсин:

целлюлоза-қоғоз саноатидаги мавжуд ускуналарнинг иш унумини кўпайтиришга имкон берадиган машиналарнинг ва аппаратларнинг узеллари;

махсус транспорт воситаларига эга бўлган ва ҳар қандай мақсадлар учун монтаж қилиш мумкин бўладиган пармалаш установкалари, ғоят самарали пармалаш долоталари, забой двигателлари, нефть-газ конлари ускуналарининг янги турлари ҳамда нефть ва газ кон қудуқларини ўзлаштириш, ремонт қилиш учун юксак даражада механизациялашган агрегатлар;

микробиология саноати учун комплектли технологик ускуналар.

Станоксозлик ва инструмент саноатида металл қирқадиган станоклар ва темирчилик-пресслаш машиналари ишлаб чиқариш 1,5-1,6 баравар кўпайтирилсин;

рақамли программа билан бошқариладиган ва контроль қилиб туриладиган кичик габаритли электрон системалар билан ишлайдиган асбоб-ускуналар ишлаб чиқариш жадал ривожлантирилаверсин. Саноат эҳтиёжини энг кўп даражада қондириш мақсадида ишлаб чиқарилаётган металл ишлаш ускуналарининг структураси яхшилансин. Бунинг учун:

рақамли программа билан бошқариладиган станоклар ишлаб чиқаришни илдам ривожлантириш, оғир ва ноёб станоклар ва пресслар, юксак даражада аниқ ишлайдиган станоклар ишлаб чиқаришни ривожлантириш таъминлансин;

махсус станоклар ва автомат линиялар ишлаб чиқариш анча кўпайтирилсин; буюмларни кўп миқдорда ва оммавий равишда ишлаб чиқарадиган тармоқлар учун турли катталикдаги деталларни ясашга мослаштириб берадиган комплекс автомат линиялар ишлаб чиқариш ташкил этилсин;

иш унуми юксак даражада бўлган ва электрон-ҳисоблаш машиналари ёрдамида бошқариладиган металл ишловчи ускуналар негизида буюмларни озроқ миқдорда ва кўплаб ишлаб чиқарадиган тармоқларда участкалар ва цехлар ташкил этмоқ учун мана шундай ускуналарнинг комплектлари яратилсин;

машинасозликда оммавий буюмларни йиғишни автоматлаштириш учун ускуналар ишлаб чиқилсин ва бу ускуналарни ишлаб чиқаришга киришилсин;

оғир жисмоний ва зериктирадиган бир хилдаги ишларни механизациялашга ва автоматлаштиришга имкон берадиган, программа билан бошқариладиган автомат манипуляторларни кўплаб ишлаб чиқариш ташкил этилсин.

Аниқ заготовкалар ҳосил қилмоқ учун автоматлаштирилган қуйиш ва темирчилик-пресслаш машиналарини, линиялар ва ускуналар комплексларини ишлаб чиқариш жадал ривожлантирилаверсин.

Қурилишбоп пўлат ва елимланган ёғоч конструкциялар ясаш учун комплектли технологик линиялар ишлаб чиқариш ташкил этилсин.

Металл ишлаш учун керакли инструментларни, айниқса табиий ва синтетик олмослар ва бошқа ўта қаттиқ материаллар ҳамда қотишмалар қўлланилган мана шундай инструментлар ишлаб чиқариш, шунингдек рақамли программа билан бошқариладиган станокларга қирқувчи ва кўмакчи инструментлар ишлаб чиқариш кенгайтирилсин. Минерал-керамик материаллардан инструмент ишлаб чиқиш таъминлансин ва уни ишлаб чиқариш ташкил этилсин. Машинасозлик, металл ишлаш тармоқларининг ва бошқа тармоқларнинг юксак даражада чидамли абразив буюмларга бўлган талаби қондирилсин.

Автоматлаштириш приборлари ва воситаларини ишлаб чиқариш 1,6-1,7 баравар, ҳисоблаш техникаси воситаларини ишлаб чиқариш 1,8 баравар **кўпайтирилсин.** Халқ хўжалик тармоқларида технологик жараёнларни бошқариш системаларини автоматлаштирмоқ ва бошқаришни оптималлаштирмоқ учун универсал ва бошқарувчи ҳисоблаш комплекслари, қисмий ускуналар, приборлар, информацияни қайд қилиш ва узатиш аппаратларини, шунингдек электрон-клавишли машиналарни, касса аппаратларини ва тортиш-ўлчаш техникасини ишлаб чиқариш ташкил этилсин. Автомат манипуляторлар учун программа билан бошқариладиган приборлар ва қурилмаларни саноат усулида ишлаб чиқаришга киришилсин.

Микроэлектроника, лазер техникасини кенг қўлланишга асосланган приборлар ва радиоэлектрон аппаратларнинг янги турларини яратиш ва ишлаб чиқариш таъминлансин. Қишлоқ хўжалик эҳтиёжлари учун, атроф муҳитнинг ҳолатини контроль қилиб туриш учун керакли приборлар ишлаб чиқариш кенгайтирилсин. Тасвирни тағин ҳам ёруғроқ қилиб берадиган медицина рентген аппаратларини ишлаб чиқариш таъминлансин.

Маҳсулотни ишлаб чиқариш, ҳисобга олиш ва унинг сифатини контроль қилиб туриш жараёнида фойдаланиладиган приборларнинг аниқлигини ва пишиқлик даражасини ошириш кўзда тутилсин.

Автомобиль саноатида 1980 йилда 2,1-2,2 миллион автомобиль, шу жумладан 800-825 минг юк автомобиллари ишлаб чиқариш таъминлансин. Жамоат транспорти учун автобуслар, кўп юк кўтарадиган автомобиллар, шу автомобилларга тиркаладиган прицеплар ва ярим прицеплар ишлаб чиқариш кўпайтирилсин. Кон қазиш саноати учун 75-120 тонна ва ундан ҳам кўпроқ юк кўтарадиган автосамосваллар ва самосвал автопоездлар ишлаб чиқариш ривожлантирилаверсин. Автомобилларнинг техникавий даражаси, сифат ва ишлатилиш кўрсаткичлари анча оширилсин. Автомобилсозликда дизелларни қўлланиш кенгайтирилсин. Бақувват автотягачларнинг ва газ турбиналари ўрнатилган, йўлсиз жойларда юрадиган кўп ўқли автомобилларнинг янги конструкцияларини яратишга киришилсин. Автотранспорт воситаларининг пишиқлигини янада ошириш ва ресурсини кўпайтириш, уларга кўрсатиладиган хизматнинг сермеҳнатлигини камайтириш ишлари давом эттирилсин.

Қишлоқ хўжалиги, савдо, соғлиқни сақлаш, саноат, қурилиш ва бошқа тармоқларнинг талабларини ҳисобга олиб, автомобилларнинг ихтисослаштирилган типлари ва уларни ишлаб чиқариш кўпайтирилсин, шунингдек турли иқлим зоналари ва табиий шароитлар учун автомобиллар ишлаб чиқариш кенгайтирилсин. Қишлоқ жойлари учун юриш имконияти оширилган енгил автомобиллар ишлаб чиқариш кўпайтирилсин.

Автомобиль моторларидан чиқадиган газлар билан ҳаво ҳавзасининг булғанишини камайтирадиган воситалар яратиш ишлари кучайтирилсин. Биринчи галда катта шаҳарларнинг автохўжаликларини газ баллонли автомобиллар билан таъминламоқ учун бундай автомобилларни ишлаб чиқариш кенгайтирилсин.

Автомобиль паркини запас қисмлар билан таъминлаш учун тармоқнинг масъулиятини кучайтиришга қаратилган тадбирлар комплекси амалга оширилсин. Автомобилларни капитал ремонт қилишни ташкил этиш, шунингдек гражданларга қарашли енгил транспортга техникавий хизмат кўрсатишни ташкил этиш анча яхшилансин.

(Давоми тўртинчи бетда).

1976—1980 ЙИЛЛАРДА СССР ХАЛҚ ХЎЖАЛИГИНИ РИВОЖЛАНТИРИШНИНГ АСОСИЙ ЙЎНАЛИШЛАРИ

(Боши учинчи бетда).

Подшипник саноати, айниқса махсус приборли ва таркиби аниқ подшипниклар ишлаб чиқариш ривожлантирилаверсин.

Трактор машинасозлиги ва қишлоқ хўжалиги машинасозлигида 1980 йилда тракторлар ишлаб чиқариш 580-600 минг донага ва уларнинг жамики қуввати 55 миллион от кучига етказилсин. Энергияси кўп тракторлар ишлаб чиқариш ривожлантирилаверсин, ҳар бир тракторнинг қуввати, сифати ва пишиқлик даражаси оширилсин.

1980 йилда деҳқончилик учун 2,8 миллиард сўмлик қишлоқ хўжалик машиналари ишлаб чиқариш кўзда тутилсин. Ғаллачилик хўжалигини ва лавлагикорликни комплекс механизациялашни ниҳоясига етказиш, пахта, картошка, полиз экинлари, сабзавот, мева, резавор ва бошқа экинларни парвариш қилиш ва ҳосилини йиғиб-териб олиш ишларини механизациялаш даражасини янада ошириш учун зарур машиналарни ишлаб чиқаришни анча ривожлантириш таъминлансин.

1980 йилда 125 мингта «Нива», «Колос» ва «Сибиряк» ғалла комбайнлари ишлаб чиқарилсин. Ўсимликларни ҳимоя қилиш химиявий воситаларини қўлланиш, пичанзорларни, яйловларни яхшилаш, тупроқнинг шамол ва сув эрозиясига қарши кураш ишларини ва тоғлик ерлардаги деҳқончилик ишларини механизациялаш учун иш унуми юксак даражада бўлган машиналар ишлаб чиқариш кўпайтирилсин.

К-700 ва Т-150 типидаги тракторларнинг техникавий имкониятларидан тўлиқроқ фойдаланиш учун қишлоқ хўжалик машиналари ва прицеплар ишлаб чиқариш кенгайтирилсин.

Чорвачилик ва озуқа ишлаб чиқариш учун машинасозликда 1980 йилда машиналар ва ускуналар ишлаб чиқариш 2,2 миллиард сўмликка етказилсин. Ихтисослаштирилган чорвачилик комплекслари ва фермалари учун керакли техникани ишлаб чиқариш кўпайтирилсин. Ўт талқони тайёрлаш, озуқаларни донадор қилиш ва брикетлаш учун иш унуми юксак даражада бўлган машиналар ва ускуналар ишлаб чиқариш ривожлантирилаверсин. Фермалардаги ишларни ва озуқа тайёрлаш ишларини комплекс механизациялаш даражасини ошириш мақсадида сифат жиҳатдан янги машиналар, шу жумладан ўзиюрар машиналар яратиш ва уларни ишлаб чиқаришни ўзлаштириш кўзда тутилсин.

Тупроққа минерал ва органик ўғитлар, оҳакли материаллар солиш учун машиналар ва ускуналар ишлаб чиқариш кенгайтирилсин, шундай ўғит ва материалларни тупроққа сочадиган катта тоннажли машиналар ишлаб чиқариш ўзлаштирилсин.

Қурилиш, йўл ва коммунал машинасозлик саноатида саноат, қишлоқ хўжалиги, мелиорация, уй-жой, йўл қурилишидаги ишларни комплекс механизациялаш учун машиналар системаси яратиш, гидравлика ва автоматикани кенг қўлланган ҳолда ҳар бирининг қуввати кўпроқ бўлган машиналар яратиш ва уларни ишлаб чиқаришни ўзлаштириш таъминлансин.

Магистрал автомобиль йўлларини тезкорлик билан қуриш учун энг янги ускуналарни кўплаб ишлаб чиқариш ўзлаштирилсин ва ташкил этилсин.

Магистрал нефть қувурларини қуриш суръатларини ва сифатини оширишни таъминлайдиган махсус қурилиш техникасини ишлаб чиқариш ташкил этилсин

Цементни қуруқ усулда ишлаб чиқариш учун кунига 6 минг—8 минг тонна клинкер тайёрлаб берадиган автомат технологик линиялар яратилсин. Деворбоп, томга ёпиладиган рулонли материаллар, норуда қурилиш материалларини, санитария-техника фаянсини, иссиқлик ва товуш ўтказмайдиган, минерал момиқдан ясалган материалларни, керамика ва табиий тошдан тайёрланган қурилиш материалларини ишлаб чиқариш жараёнларини тўла механизациялаш учун керакли ускуналарни кўплаб ишлаб чиқариш ўзлаштирилсин.

Механизациялаштирилган қурилиш-монтаж инструментлари ва қурилиш-пардозлаш машиналарининг номенклатураси кенгайтирилсин ва техникавий даражаси оширилсин.

Асосий ёғоч тайёрлаш ишларини қўл меҳнатини қўлланмай бажаришга имкон берадиган, ёғоч тайёрлаш ва оқизиш учун ишлатиладиган иш унуми юксак даражали машиналар ва ускуналарнинг комплексларини ишлаб чиқариш ташкил этилсин.

Маиший хизмат кўрсатиш корхоналари учун, шаҳарларни, ишлаб чиқариш ва савдо биноларини тозалаш ва санитария жиҳатдан озода тутиш ишларини комплекс механизациялаш учун машиналар ва ускуналар, шунингдек ёнғинга қарши техникани ишлаб чиқариш янада ривожлантирилсин.

Енгил саноат ва озиқ-овқат саноати учун машинасозликда технология ускуналари ишлаб чиқариш 1,3-1,4 баравар кўпайтирилсин.

Енгил саноатдаги ишлаб чиқариш жараёнларини комплекс механизациялаш ва автоматлаштириш учун янги ускуналар ишлаб чиқариш, шу жумладан автоматлаштирилган бошқарув системаларига эга бўлган ва аспирация даражаси оширилган станоклар ва аппаратлар ишлаб чиқариш кенгайтирилсин.

Қуйидагиларни ишлаб чиқариш ўзлаштирилсин:

Пахта ва зиғир поя толасини дастлабки қайта ишлаш учун керакли такомиллаштирилган ускуналар; тайёрлаш-йигириш ускуналари; жун ва химиявий толалардан калава ип тайёрлаш учун ҳамда пахтадан катта номерли калава ип тайёрлаш учун пневмо-механикавий йигириш машиналари; тикувчилик саноати учун кўп системали трикотаж машиналар ва махсус ускуналар; тўқилмасдан тайёрланадиган материаллар ишлаб чиқариш учун автоматлаштирилган поток линиялари; урчуқсиз тўқув станоклари ва мураккаб тўқилган ва кенг ассортиментдаги газламалар ишлаб чиқаришни таъминлайдиган механизмлар комплекти, услуксиз шакллантириб тўқийдиган тўқув машиналари; унификациялаштирилган узеллар кенг қўлланилган, шу жумладан шойиларни ва трикотаж полотноларини пардозлаш учун, калава ипни ва толаларни босим остида бўяш учун бўяш-пардозлаш ускуналари; автоматлаштирилган йигирув-тўқув корхоналари учун урчуқсиз ип йигириш ва урчуқсиз тўқиш усуллари асосида ишлайдиган комплектли ускуналар; химиявий толалар ясаш учун иш унуми юксак даражада бўлган ускуналар.

Озиқ-овқат саноати тармоқлари учун иш унуми юксак даражада бўлган комплект технологик ускуналар ишлаб чиқариш кўпайтирилсин, бу ускуналарнинг техникавий ва пишиқлик даражаси анча оширилсин. Қадоқлаб, ўраб берадиган машиналар ва линиялар, узлуксиз ишлайдиган стерилизаторлар ва бошқа ускуналар ишлаб чиқариш кўпайтирилсин. Қанд, гўшт, сут, консерва, нон, ун-ёрма, омухта озуқа ва бошқа саноат тармоқларидаги автоматлаштирилган корхоналар ҳамда цехлар учун машиналар ва ускуналар яратиш ва ишлаб чиқариш ишлари авж олдирилсин.

Ойна ишлаб чиқариш жараёнларини тўла механизациялаштирмоқ учун ускуналарни кўплаб ишлаб чиқариш ўзлаштирилсин.

Совитиш жавонлари, овқатларни бутлаб ва жамлаб бериб турадиган механизациялаштирилган конвейер линиялари, идиш ювадиган машиналар, оёқ кийимларини ва устки кийимларни ремонт қилиб берадиган ва иш унуми юксак даражада бўлган ускуналар, шунингдек, савдо, умумий овқатланиш ва маиший хизмат учун керакли замонавий техниканинг бошқа турларини ишлаб чиқариш кенгайтирилсин.

Технология ускуналаридан ҳар бирининг қуввати оширилсин.

Бинокорлик материаллари саноатини, қурилиш конструкциялари ва деталлари саноатини янада ривожлантириш кўзда тутилсин. Бинокорлик материалларини ишлаб чиқариш ҳажми беш йил ичида 1,3 баравар кўпайтирилсин.

Янги бинокорлик материалларини, самарали йиғма қурилиш элементларини, кўпчилик қисми заводда тайёрланадиган, қурилишни индустрлаштириш даражасини оширишни, ишлатиладиган материалларнинг миқдорини камайтиришни ва қурилиш қимматини пасайтиришни, шунингдек, бинолар ва иншоотларнинг узоққа чидашини, қулайликлари кўп бўлишини ва архитектура жиҳатдан кўркам бўлишини таъминлайдиган енгил ва тежамли катта ўлчамли конструкциялар ва сифати яхшиланган буюмлар ишлаб чиқариш кенгайтирилсин.

1980 йилда цемент ишлаб чиқариш 143-146 миллион тоннага етказилсин. Энг янги технология асосида цементни қуруқ усулда ишлаб чиқариш жадал суръатлар билан ривожлантирилсин. Цементнинг юксак маркали ва махсус турларини, тез қотадиган, кучланадиган ва безак бўладиган турларини ишлаб чиқариш кўпайтирилсин.

Ойна ишлаб чиқариш, шу жумладан ўлчамли дераза ойнаси, сайқал берилган, иссиқликдан сақлайдиган ойналар ва архитектура-қурилиш ойналари ишлаб чиқариш кўпайтирилсин ва уларнинг ассортименти кенгайтирилсин. Ойна лентасини икки босқичли қолипда тайёрлаб берадиган ва иш унуми юксак даражада бўлган жараёнлар, шиша массасини юксак даражадаги температурада пишириш ва тахта ойнани қирқишни механизациялаш жараёнлари жорий қилинсин. Йилига 10-12 миллион квадрат метр силлиқ ойна ишлаб чиқарадиган технологик линиялар ишлаб чиқилсин.

Пўлатдан қурилиш конструкцияларини заводда тайёрлаб бериш 1,4—1,5 баравар, йиғма темир-бетон конструкциялар ва деталларни заводда тайёрлаб бериш 1,2—1,3 баравар ҳамда елимланган ёғоч конструкциялар ишлаб чиқариш тахминан 6 баравар кўпайтирилсин. Заводда тайёрланадиган йирик ва енгил қурилиш конструкциялари ишлаб чиқариш анча кўпайтирилсин.

Қурилишга кетадиган металл миқдорини камайтириш мақсадида юқори сифатли темир-бетон, шунингдек асбест-цемент, пластмасса ва бошқа хил қувурлар, панеллар, қурилиш конструкциялари ва металл ишлатилмайдиган бошқа буюмларни кўплаб ишлаб чиқариш ташкил этилсин.

Катта ўлчамли конструкцион ва пардозлаш асбест-цемент буюмлари, рубероид, шиша рубероид ҳамда томга ёпиладиган ва кўпга чидайдиган енгил материалларнинг бошқа турларини, шунингдек иссиқ ўтказмайдиган самарали материалларни ишлаб чиқариш тезлаштирилсин.

Санитария-техника ускуналари ва буюмлари, пардозлаш ва бетлаш материалларининг хили кўпайтирилсин, сифати оширилсин, ташқи кўриниши яхшилансин, керамика плиткалар, табиий тошдан ясалган материаллар, ғовак тўлдиргичлар, ковакли бетонлардан ясалган буюмлар, ювилган ва фракционлашган норуда, шунингдек маҳаллий қурилиш материаллари ишлаб чиқариш кўпайтирилсин. Қазиб олинаётган бошқа материаллар билан қўшилиб чиқаётган хом ашёдан ва саноат чиқитларидан бинокорлик материаллари ишлаб чиқишда кенг фойдаланилсин. Деворбоп материалларни ишлаб чиқариш механизациялаштирилсин ва автоматлаштирилсин.

Бинокорлик материаллари саноатида меҳнат унумдорлиги 24-26 процент оширилсин.

Ўрмон ёғочсозлик ва целлюлоза-қоғоз саноатида маҳсулот ишлаб чиқариш 22-25 процент кўпайтирилсин.

Сибирь ва Узоқ Шарқ районларида ёғоч тайёрлаш ва уни қайта ишлаш кенгайтирилсин. СССРнинг Европа қисмида ўрмон хом ашё ресурслари тағин ҳам рационалроқ ишлатилсин. Тайёрланаётган ёғочдан фойдаланиш яхшилансин. Ёғоч чиқитларини, паст сифатли ёғочларни ва юмшоқ баргли дарахтларнинг ёғочларини химиявий ва химия-механика йўли билан қайта ишлаб берадиган қувватларни кўпайтириш тезлаштирилсин.

Мебель ишлаб чиқаришни 1,4—1,5 баравар кўпайтириш таъминлансин. Ишлаб чиқарилаётган мебелларнинг хилини кўпайтиришга ва сифатини оширишга, уларни яхши ва хушбичим қилишга алоҳида эътибор берилсин. Янги, техникавий такомиллашган лойиҳалар бўйича стандарт уй-жой биноларн ишлаб чиқариш, шунингдек аҳолининг ўсиб бораётган талабларини қондирмоқ учун бошқа ёғочсозлик маҳсулотларини ишлаб чиқариш анча кенгайтирилсин.

Қоғоз ва картон ишлаб чиқариш 15-25 процент кўпайтирилсин. Матбуот учун, информацияларни автоматлаштирилган тарзда ишлаб чиқиш воситалари учун керакли қоғозларни, озиқ-овқат маҳсулотларини ва саноат молларини ўраб қўйиш ва қадоқлаш учун қоғоз ва картонларни ишлаб чиқариш жадал суръатлар билан ривожлантирилсин. Қоғоз ва картон ишлаб чиқаришда макулатурадан кенг фойдаланилсин.

Ўрмон, ёғочсозлик ва целлюлоза-қоғоз саноатида иш унуми юксак даражада бўлган замонавий ускуналар ва прогрессив технологик жараёнлар жорий қилинаверсин.

Ўрмон ва ёғочсозлик саноатида меҳнат унумдорлиги 25-27 процент, целлюлоза-қоғоз саноатида 23-25 процент оширилсин.

Енгил саноатда маҳсулот ишлаб чиқариш 26-28 процент кўпайтирилсин. 1980 йилда газламалар ишлаб чиқариш 12,5—13,1 миллиард квадрат метрга, трикотаж буюмлар ишлаб чиқариш 1.800—1.900 миллион донага етказилсин. Газламалар тилидаги тўқилмайдиган материаллар ишлаб чиқаришни 3,4—3,5 баравар, гиламлар ва гилам буюмлар ишлаб чиқаришни 2,1 баравар кўпайтириш таъминлансин. Шакли бузилмайдиган трикотаж полотнолар ва сунъий мўйналар ишлаб чиқариш анча кўпайтирилсин.

Юқори сифатли газламалар, трикотаж ва тикилган буюмлар, пойафзал, кийим-кечаклар, табиий ва сунъий мўйналардан тайёрланган буюмлар, омма кўп талаб қилаётган бошқа молларнинг янги турларини ишлаб чиқариш жадал ривожлантирилсин ва уларнинг хиллари кўпайтирилсин. Кийим, пойафзал, текстиль ва чарм галантерея ишлаб чиқариш учун зарур ассортиментдаги замонавий фурнитурлар ва пардоз материаллари ишлаб чиқариш кўпайтирилсин.

Молларнинг сифатини анча ошириш, химиявий толалар ва ипларни, полимер материалларни, юқори сифатли бўёқларни кенг қўллаш ҳисобига ва шу молларни доимий янгилаб туриш ва уларнинг ассортиментини яхшилаш таъминлансин. Турли ёшдаги барча аҳоли группаларининг эҳтиёжларини қондиришни ҳисобга олиб кийим ва пойафзалнинг турли рангдаги хилма-хил моделларини ясаш учун синтетик тери, сунъий мўйна ва бошқа материаллар ишлаб чиқарадиган ва замонавий химиявий материаллар асосида ишлайдиган янги корхоналар вужудга келтирилсин.

Спорт ва туристик моллар ишлаб чиқариш, мебель-безак материаллар ва тўр-гардин моллар ишлаб чиқариш кўпайтирилсин.

Корхоналарни техника билан қайта қуроллантириш ва реконструкция қилиш, ускуналарни модернизация қилиш, иш унуми юксак даражада бўлган янги технологик жараёнларни ҳамда ишлаб чиқаришни комплекс механизациялаш ва автоматлаштириш воситаларини жорий қилиш асосида енгил саноат ишининг самарадорлигини ошириш таъминлансин. Тикувчилик ва пойафзал саноатининг иши анча яхшилансин, корхоналарнинг ихтисослаштирилиши кенгайтирилсин.

Янги буюмларни ишлаб чиқиш ва жорий қилишда, ишлаб чиқариш технологиясини ва уни ташкил этишни такомиллаштиришда илмий-тадқиқот ташкилотларининг, моделлар тайёрлаб берувчи ва конструкция қилувчи ташкилотларнинг роли оширилсин.

Енгил саноатда меҳнат унумдорлиги 23-25 процент кўпайтирилсин.

Маданий-маиший ва рўзғор-хўжалик молларини ишлаб чиқариш 1,6 баравар кўпайтирилсин. Шу молларни ишлаб чиқаришни: электрон ва радио саноатида 3 баравар кўпайтириш, мудофаа саноати ва алоқа воситалари саноатида 1,9 баравар, химия саноатида 1,8 баравар, электротехника саноатида, енгил саноат ва озиқ-овқат саноати учун машинасозлик тармоғида 1,6 баравар, авиация саноатида, приборсозлик ва қора металлургияда 1,5 баравар, автомобиль, ўрмон ва ёғочсозлик саноатида ҳамда бинокорлик материаллари саноатида 1,4 баравар, целлюлоза-қоғоз саноатида 1,2 баравар кўпайтириш кўзда тутилсин.

Маданий-маиший ва рўзғор-хўжалик молларининг янги хилларини: рўзғорда ишлатиладиган музлаткичлар, ҳажми 300 литргача бўлган ва автоматик равишда музи эритиладиган бир камерали ва кўп камерали холодильниклар, кондиционерлар, рангли ва қўлда олиб юрадиган телевизорлар, олий класс радио-приёмниклар ва радиолалар, видеомагнитофонлар, ишлатилиши тағин ҳам ўнғай бўлган газ плиталари, кир ювадиган ва дазмоллаб берадиган автомат рўзғор машиналари, хилма-хил чироқлар, юқори сифатли овқатланиш асбоблари, сирланган ва чинни-фаянс идишлар, автомобилга керакли буюмлар ва транспорт воситаларини парвариш қилиш учун керакли нарсалар, рўзғордаги ишни енгиллаштирадиган буюмлар ва аҳоли кўп талаб қилаётган бошқа молларни ишлаб чиқариш кенгайтирилсин.

Боғ-сабзавотчиликда ишлатиладиган, анча такомиллаштирилган инструментларни, якка уйларни иситиш ва сув билан таъминлаш учун керакли ускуналарнинг комплексларини, шунингдек қишлоқ аҳолисининг турмушини яхшилайдиган бошқа буюмларни оммавий ишлаб чиқариш ташкил этилсин.

Озиқ-овқат саноати маҳсулотини ишлаб чиқариш 26-28 процент, **гўшт ва сут саноати** маҳсулотини ишлаб чиқариш 20-22 процент, **балиқдан тайёрланадиган овқат** маҳсулотлари ишлаб чиқариш 30-32 процент кўпайтирилсин. Озиқ-овқат маҳсулотларининг сифати, биологик қиммати ва лаззати анча оширилсин, уларнинг хиллари кўпайтирилсин.

Болалар учун юқори сифатли хилма-хил овқат маҳсулотлари ва парҳез овқат маҳсулотлари, концентрат, ярим фабрикат таомлар ва кулинария буюмлари, янги музланган сабзавотлар ва мевалар, тезлик билан тайёр овқат ҳолига келтириладиган консерва таомлар, мева-сабзавот шарбатлари, минерал сувлар ва пиволар ишлаб чиқариш тез суръатлар билан ривожлантирилсин.

Истеъмол қилиш учун ўнғай қилиб қадоқлаб ва ўраб қўйилган озиқ-овқат маҳсулотлари ишлаб чиқариш кўпайтирилсин.

1980 йилда сотиладиган жамики гўштнинг 80 процентга яқини совитилган гўштдан иборат бўлишига эришилсин. Пишлоқ ишлаб чиқариш 1,4 баравар, дудланган чўчқа гўштлари, сосискалар ва сарделкалар ишлаб чиқариш 1,7—1,8 баравар кўпайтирилсин. Таркибида оқсил, витаминлар ва биологик актив моддалар кўп бўлган ғоят тўйимли овқат маҳсулотлари ишлаб чиқариш учун қишлоқ хўжалик хом ашёсидан ва унинг таркибидаги фойдали моддалардан тўлиқроқ фойдалансин.

Озиқ-овқат маҳсулотларини ўраб берадиган янги воситаларни, махсус транспорт, шу маҳсулотларни идишсиз ташиш воситаларини ҳамда уларни ташиш ва сақлашнинг бошқа прогрессив усуллари ва воситаларини кенг қўллаш таъминлансин.

Иш унуми юксак даражада бўлган қадоқлаб-ўраб ва қуйиб берадиган автомат линиялар, узлуксиз ишлайдиган стерилизаторлар, программа билан бошқариладиган автомат центрифугалар ва бошқа энг янги ускуналар кенг миқёсда қўлланилсин. Озиқ-овқат, гўшт ва сут саноатидаги холодильниклар ҳажми 1,3 баравар кўпайтирилсин.

Балиқ овлаш флотидан фойдаланиш самарадорлиги оширилсин, у иш унуми юксак даражада бўлган кемалар билан тўлдирилсин. Балиқ овлашнинг янги юқори самарали усуллари ва овлаш қуроллари, балиқни ва денгизнинг бошқа маҳсулотларини овлаш ҳамда технологик жиҳатдан ишлашни механизациялаштирадиган ва автоматлаштирадиган ускуналар, механизмлар ва приборлар такомиллаштирилсин ҳамда уларнинг янгилари яратилсин.

Жаҳон океани сувларида ов қилинадиган объектларни ўрганиш ва ўзлаштириш давом эттирилсин. СССРнинг соҳил бўйидаги сувларида балиқчилик ривожлантирилсин.

Ички дарё ва кўлларда балиқларнинг қимматли турлари запаслари кўпайтирилсин. Давлат балиқчилик хўжаликларида балиқ етиштиришни 1,5 баравар кўпайтириш кўзда тутилсин.

Балиқ маҳсулоти истеъмол қилинадиган жойларда балиқни қайта ишлаб берадиган корхоналар тармоқларини, шунингдек ихтисослаштирилган фирма магазинлари кенг ривожлантирилсин. Океан балиқларидан юқори сифатли маҳсулот тайёрлаш ва аҳолининг талабини ҳисобга олиб шу маҳсулотларни хилма-хил қилиб чиқариш кўпайтирилсин. Тирик ва совитилган балиқларни, балиқ қиймаларини, тузланган балиқларни ва пиширишга тайёр қилиб қўйилган балиқ маҳсулотларини, дудланган ва қоқи ҳолига келтирилган балиқларни ишлаб чиқариш ва савдо шоҳобчаларига етказиб беришни янада кенгайтириш таъминлансин. Ҳилма-хил овқат маҳсулотлари: балиқ колбасалар, сосискалар ва ярим фабрикатлар, балиқ уни ва бошқа моллар ишлаб чиқариш учун балиқдан ва денгизнинг бошқа маҳсулотларидан фойдаланиш кўпайтирилсин.

Озиқ-овқат саноатида меҳнат унумдорлиги 24-26 процент, гўшт ва сут саноатида, 17-19 процент ва балиқ саноатида 16-18 процент оширилсин.

Ун-ёрма саноати маҳсулотлари ишлаб чиқаришни 21-23 процент кўпайтириш таъминлансин. Юқори сортлардан бўлган унларни, гурични ва гречиха ёрмасини ишлаб чиқариш кўпайтирилсин.

Умумий ҳажми 30 миллион тоннага етадиган дон элеваторлари ишга туширилсин.

Омухта ем саноатида маҳсулот ишлаб чиқариш камида 1,5 баравар кўпайтирилсин. Омухта ем ишлаб чиқариш хажми 1980 йилда давлат саноат корхоналарида 53 миллион тоннага ва шу озуқаларга қўшиладиган оқсил-витамин моддалар ишлаб чиқариш 4 миллион тоннага етказилсин.

Хашаки донни турли хил қўшимчалардан фойдаланиб энг кўп миқдорда омухта озуқаларга айлантиришни таъминламоқ учун давлат, хўжаликлараро, колхоз ва совхоз омухта ем корхоналарининг ишлаб чиқариш қувватларини жадал ривожлантириш энг муҳим вазифа деб ҳисоблансин. Мойи олинган сутни қайта ишлаб ҳосил қилинадиган маҳсулотлар, мойли сутнинг ўрнини босадиган маҳсулотлар, чорвачилик эҳтиёжлари учун гўшт-суяк ва балиқ унлари ишлаб чиқариш анча кўпайтирилсин. 1980 йилда колхоз ва совхозларда омухта ем ишлаб чиқариш 24-28 миллион тоннага етказилсин.

Ун-ёрма ва омухта ем саноатида меҳнат унумдорлиги 24-26 процент оширилсин.

Микробиология саноати жадал суръатлар билан ривожлантирилсин. Шу тармоқда маҳсулот ишлаб чиқариш 2—2,1 баравар кўпайтирилсин. Озуқабоп оқсил, премикслар, ўсимликларни ҳимоя қилишнинг микробиологик воситалари ишлаб чиқаришни анча ўстириш таъминлансин. Аминокислоталар, озуқа антибиотиклари, ферментлар ва микробиологик синтезнинг бошқа маҳсулотларини ишлаб чиқариш анча кўпайтирилсин. Озуқабоп оқсилнинг сифатини яхшилашга ва уни ишлаб чиқаришнинг тежамлилигини оширишга алоҳида эътибор берилсин.

Микроорганизмларнинг сермаҳсул ва барқарор саноат штампларини — биологик актив моддаларнинг продуцентларини ҳосил қилишга, хом ашёнинг янги, арзонроқ турлари асосида микробиологик маҳсулот ишлаб чиқаришнинг тағин ҳам такомиллашган технологиясини яратишга ҳамда хом ашёнинг ҳар бир килограммидан олинадиган маҳсулот миқдорини оширишга қаратилган тадқиқотлар кенгайтирилсин. Микробиология саноатини ҳар бирининг қуввати кўпроқ бўлган агрегатлар ўрнатилган ва иш унуми юксак даражадаги технологик линиялар билан қуроллантириш давом эттирилсин.

Микробиология саноатида меҳнат унумдорлиги 62-64 процент оширилсин.

Медицина саноатида маҳсулот ишлаб чиқариш 44-46 процент кўпайтирилсин.

Юксак даражада самарали янги дори-дармон препаратларини, аҳолини медицина мақсадини кўзлаб оммавий текширишдан ўтказиш учун, касалликларни диагностика қилишни ва беморларни даволашни яхшилаш учун автоматлаштирилган, унификация қилинган электрон приборлар ва аппаратларни яратиш ҳамда уларни ишлаб чиқаришни ўзлаштириш таъминлансин. Синтетик гормонлар, инсулин, эндокрин препаратлар, болалар учун тайёр дорилар, кўз ойнак линзалари, медицина инструментлари, касалхоналарда меҳнатни механизациялаш воситаларини ишлаб чиқариш анча кўпайтирилсин. Витаминлар ва бошқа препаратларни ишлаб чиқаришнинг янги технологик жараёнлари жорий қилинсин.

Соғлиқни сақлаш муассасаларининг ва аҳолининг медицина буюмларига бўлган эҳтиёжларини тўлиқроқ қондириш мақсадида медицина саноати корхоналарида ҳам, шунингдек бошқа тармоқларнинг корхоналарида ҳам шу буюмларни ишлаб чиқаришни кўпайтириш кўзда тутулсин.

Медицина саноатида меҳнат унумдорлиги 36-38 процент оширилсин.

Маҳаллий хом ашё, материаллар ва иккиламчи ресурслардан энг кўп фойдаланилган ҳолда **маҳаллий саноат** маҳсулотини ишлаб чиқаришни 1,3—1,4 баравар кўпайтириш кўзда тутилсин.

Маҳаллий саноатни техника билан янада қайта қуроллантириш тадбирлари амалга оширилсин. Аҳолининг талабини тўлиқроқ қондириш учун музика асбоблари, бадиий ҳунармандчилик буюмлари, сувенирлар, рўзғор, уй хўжалиги, дам олиш ва туризм учун зарур нарсаларни ишлаб чиқариш кенгайтирилсин.

IV. Қишлоқ хўжалигини ривожлантириш

Қишлоқ хўжалигининг асосий вазифаси қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини янада ўстиришни ва унинг кўпроқ барқарорлигини таъминлаш, аҳолининг озиқ-овқат маҳсулотларига ва саноатнинг хом ашёга бўлган эҳтиёжларини янада тўлиқ қондириш, қишлоқ хўжалик маҳсулотининг зарур давлат резервларини яратиш учун деҳқончилик ва чорвачилик самарадорлигини ҳар томонлама оширишни таъминлашдан иборат.

Қишлоқ хўжалик маҳсулоти етиштиришнинг ўртача йиллик ҳажми аввалги беш йилликка нисбатан 14—17 процент кўпайтирилсин.

Қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариши изчиллик билан муттасил интенсивлаштирилсин, унинг моддий-техника базаси мустаҳкамлансин. Ишлаб чиқариш жараёнларини комплекс механизациялаш ва автоматлаштириш, қишлоқ хўжалигини химиялаш ва ерларни мелиорациялаш кенгайтирилсин. Фан, техника ва илғор тажриба ютуқларини жорий этиш тезлаштирилсин. Қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини ташкил этиш ва бошқариш формалари такомиллаштирилсин. Хўжаликлараро кооперациялаш, аграр-саноат бирлашмалари ва корхоналарини тузиш негизида қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришни янада ихтисослаштириш ва концентрациялаш амалга оширилсин.

Мамлакат ҳар бир районининг табиий шароитларидан янада рационал фойдаланишни назарда тутиб, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини жойлаштириш яхшилансин. РСФСРнинг қора тупроқли бўлмаган зонасида қишлоқ хўжалигини ривожлантиришнинг юқори суръатлари таъминлансин.

Ердан, моддий техника воситалари ва меҳнат ресурсларидан фойдаланишни яхшилаш чоралари кўрилсин, маҳсулот таннархи камайтирилсин. Беш йиллик мобайнида колхоз ва совхозлардаги меҳнат унумдорлигининг ўртача йиллик даражаси 27—30 процент оширилсин.

Деҳқончилик ва чорвачилик маҳсулотларининг сифатини янада оширишга алоҳида эътибор берилсин. Қишлоқ хўжалик экинларининг энг маҳсулдор навлари ва гибридлари, чорванинг маҳсулдор зотларини кенг жорий қилиш, ишлаб чиқариш технологиясини такомиллаштириш таъминлансин. Ишлаб чиқаришнинг ҳамма бўғинларида, шунингдек, қишлоқ хўжалик маҳсулоти ва хом ашёни ташиш, асраш ва қайта ишлаш вақтида исрофгарчиликнинг олдини олиш чоралари кўрилсин.

Деҳқончиликда экинзорлар структурасини такомиллаштириш, ҳосилдорликни кўпайтириш, минерал ва органик ўғитлардан самарали фойдаланиш, мелиорация қилинган ерларда ва намлиги етарли бўлган районлардаги ерларда экинзорларни максимал кенгайтириш, серҳосил навлар ва гибридларни жорий этиш, донли экинлар етиштириш агротехникасини яхшилаш асосида дон етиштиришни бутун чоралар билан кўпайтириш, дон хўжалигининг барқарорлигини ошириш энг муҳим вазифадир. Доннинг ўртача йиллик ялпи ҳосили 215—220 миллион тоннага етказилсин. Кучли ва қаттиқ буғдой, жавдар, қора буғдой, тариқ ва шоли етиштириш анча кўпайтирилсин. Маккажўхори, арпа, сули, дуккакли экинлар ва бошқа ембоп дон экинларининг экинзорлари кенгайтирилсин ва ялпи ҳосили кўпайтирилсин. Мелиорация қилинган ерларда гарантияланган товар дон етиштиришнинг катта зоналарини барпо этиш ишлари тезлаштирилсин. Суғориладиган ерларда маккажўхори дони етиштириш анча кенгайтирилсин. Дон экинлари етиштиришни комплекс механизациялаш ниҳоясига етказилсин.

1980 йилда камида 9 миллион тонна пахта етиштириш таъминлансин. Пахтанинг ингичка толали навлари экиладиган майдонлар кенгайтирилсин ва ҳосилдорлиги оширилсин. Пахта-беда алмашлаб экишни ўзлаштириш ниҳоясига етказилсин, юқори сифатли тола олинадиган пахтанинг касалликларга чидамли, серҳосил навларини деҳқончиликка жорий этиш тадбирлари амалга оширилсин. Пахта етиштириш, ғўзани суғориш ва ҳосилни теришни механизациялаш даражаси оширилсин.

Қанд лавлаги етиштириш йилига ўрта ҳисобда 95-98 миллион тоннага етказилсин, унинг ҳосилдорлиги ва таркибидаги қанд миқдори анча кўпайтирилсин. Қанд лавлаги экиладиган асосий зоналарда қанд лавлаги етиштиришни ихтисослаштириш ва концентрациялашни янада чуқурлаштириш чоралари кўрилсин. Поволжье, Шимолий Кавказда, Украина ва Молдавиянинг жанубида бунинг учун энг қулай бўлган районлардаги суғориладиган ерларда лавлаги экиш ташкил этилсин. Лавлагикорликни комплекс механизациялаш асосан тугаллансин. Лавлагикор хўжаликларнинг ўғитга ва ўсимликларни ҳимоя қилишнинг химиявий воситаларига бўлган талаблари тўла-тўкис қондирилсин.

Юқори технологик сифатларга эга бўлган зиғир толаси, мойли экинлар, айниқса кунгабоқар, соя, клешевина уруғларини, шунингдек тамаки, эфир мойли экинлар ва бошқа техникавий экинлар ҳосилини етиштиришни кўпайтириш таъминлансин.

Картошка, сабзавот ва полиз маҳсулотлари етиштириш кўпайтирилсин, уларнинг турлари оширилиб, сифати яхшилансин. Суғориладиган ерларда шаҳарлар ва саноат марказлари аҳолисини таъминлаш учун сабзавот ва эртаги картошкадан муттасил мўл ҳосил етиштирадиган зоналарни вужудга келтириш поёнига етказилсин. Помидор, бодринг, пиёз, саримсоқ пиёз ва кўкатларни эҳтиёжни қондирадиган миқдорда етиштириш таъминлансин, ихтисослаштирилган хўжаликлар ва теплица комбинатларини ташкил қилиш давом эттирилсин. Технологияни такомиллаштириш ва комплекс механизацияни жорий этиш асосида сабзавотчилик ва картошкакорликда меҳнат сарфи анча камайтирилсин.

Ишлаб чиқаришни интенсивлаштириш, шунингдек саноат асосидаги катта-катта боғлар ва токзорларни устун равишда барпо этиш йўли билан ҳўл мева, резавор мевалар, узум, чой барги етиштириш кўпайтирилсин. Мевали дарахтларнинг сорт состави яхшилансин, мевали дарахтларнинг қишки навлари салмоғи оширилсин. Резавор мевалар экиладиган майдонлар кенгайтирилсин.

Аҳолини бутун йил давомида сабзавот ва мевалар билан таъминлаш яхшилансин.

Деҳқончилик маданиятини янада оширишга эришилсин. Ер ресурсларини, аввало ҳайдаладиган ерларни сақлаш ва улардан рационал фойдаланиш таъминлансин, тупроқни сув ва шамол таъсирида нурашидан ҳимоя қилиш тадбирлари айниқса мамлакатнинг жанубий ва шарқий районларида амалга оширилсин.

Уруғчилик анча яхшилансин. Навли уруғликлар етиштиришни янада ихтисослаштириш ва концентрациялаш, хўжаликлараро кооперация афзалликларини ҳисобга олган ҳолда уруғчиликни саноат негизига кўчириш таъминлансин.

Барқарор **ем-хашак базасини** вужудга келтириш соҳасида катта тадбирлар амалга оширилиб, бунинг учун ерларни мелиорациялашнинг катта имкониятларидан кенг фойдаланилсин. Чорвачиликнинг озуқа оқсилига бўлган эҳтиёжини янада тўлиқ қондириш таъминлансин.

Нўхат, люпин, беда ва таркибида оқсил мўл бўлган бошқа экинлар майдони максимал кенгайтирилсин. РСФСР ва Украинанинг жанубий районларидаги, Молдавиядаги ва Закавказье республикаларидаги суғориладиган ерларда соя етиштириш ташкил этилсин. Ўрта Осиё республикаларида ва Жанубий Қозоғистонда соянинг тегишли навларини етиштириш ва уни ўстириш технологиясини ишлаб чиқиш таъминлансин, шу мақсадда ихтисослаштирилган хўжаликлар тармоғи барпо этилсин, улар зарур техника билан қуроллантирилсин, минерал ўғит ва гербицидлар билан тўла-тўкис таъминлансин.

Далада ем-хашак етиштириш маданияти оширилсин. Экилган озуқабоп экинлар ҳосилдорлигини ва табиий пичанзорлар маҳсулдорлигини оширишга эришилсин. Серҳосил, суғориладиган пичанзор ва яйловлар майдони, шунингдек саҳро ва ярим саҳро районларида сув чиқарилган яйловлар майдонлари кенгайтирилсин.

Жамоат чорвачилигининг ҳамда хусусий чорваси бўлган колхозчилар, ишчилар ва хизматчилар хўжаликларининг эҳтиёжини тўла қондириш учун дағал ва ширали озуқа етиштириш анча кўпайтирилсин. Ҳар бир колхоз ва совхозда ем-хашакнинг эҳтиёт запаслари ғамлаб қўйилсин.

Аввало дағал хашакни ўриб олиш, асраш ва молга беришга тайёрлаш вақтида уларнинг қимматли тўйимли моддалари нобуд бўлишини камайтириш ҳисобига дағал хашак сифати яхшилансин. Ўт талқони, сенаж тайёрлаш, брикетлаш, емни донадор қилиш ва химиявий усулда консервалаш кенг жорий қилинсин. Ем-хашак етиштириш, ем тайёрлашдаги ишларни комплекс механизациялашга ўтиш тезлаштирилсин. Хўжаликлар донидан ва саноат ишлаб чиқарган озуқа қўшимчаларидан фойдаланиб омухта ем тайёрлайдиган, шунингдек брикетланган ва донадор озуқа тайёрлайдиган колхоз, совхоз, хўжаликлараро завод ва цехларни қуриш кенгайтирилсин.

Озиқ-овқат, гўшт ва сут саноати чиқитларидан молга бериш учун тўлароқ фойдаланилсин. Савдо, умумий овқатланиш корхоналаридаги ва аҳолидаги озиқ-овқат чиқитларини йиғиб олишни ташкил этиш яхшилансин.

Чорвачиликда чорва моллар ва паррандалар маҳсулдорлигини ошириш, туёғини кўпайтириш, ем-хашакдан самарали фойдаланиш, чорва молларни асраш ва боқиш шароитларини анча яхшилаш, наслчилик ишини такомиллаштириш, меҳнатни механизациялаш ва илғор технологияни жорий қилиш асосида гўшт, сут, тухум, жун ва бошқа турдаги маҳсулотлар етиштиришни анча кўпайтириш таъминлансин.

Гўшт етиштириш йилига ўрта ҳисобда 15—15,6 миллион тоннага (сўйилган вазнда), сут етиштириш 94—96 миллион тоннага, тухум етиштириш 58—61 миллиард донага етказилсин.

(Давоми бешинчи бетда).

1976—1980 ЙИЛЛАРДА СССР ХАЛҚ ХЎЖАЛИГИНИ РИВОЖЛАНТИРИШНИНГ АСОСИЙ ЙЎНАЛИШЛАРИ

(Боши тўртинчи бетда).

Чорвачилик ва паррандачилик маҳсулотлари етиштиришни ихтисослаштириш ва концентрациялаш ҳар томонлама ривожлантирилсин, уларнинг аста-секин саноат негизига ўтиши таъминлансин. Давлат, колхоз ва хўжаликлараро чорвачилик комплекслари, механизациялаштирилган фермалар ва паррандачилик фабрикалари қурилиши, ишлаб турган чорвачилик ва паррандачилик фермаларини янги техника ва технологияни қўлланишни ҳисобга олиб реконструкция қилиш кенгайтирилсин.

Ёш қорамолларни жадал боқиб семиртириш, бройлер хўжалигини кенгайтириш йўли билан гўшт, айниқса мол гўшти ва парранда гўшти етиштиришни кўпайтириш таъминлансин. Гўшт етиштиришга ихтисослаштирилган чорвачилик ривожлантирилсин. Чўчқачиликнинг интенсивлиги оширилсин, бу соҳа асосан гўшт етиштириш йўлидан ривожлантирилсин, шунингдек бекон чўчқа гўшти етиштириш кўпайтирилсин. Колхозлар, совхозларда ва бошқа давлат қишлоқ хўжалик корхоналарида сигирлар туёғи анча кўпайтирилсин, сигирларнинг сут маҳсулдорлиги оширилсин, подани урчитиб кўпайтириш анча яхшилансин. Қўй ва эчкилар туёғини янада кўпайтириш, уларнинг маҳсулдорлигини ошириш таъминлансин.

Йилқичилик, буғучилик, мўйна ҳайвончилиги, қуёнчилик, кўл балиқчилиги, асаларичилик, пиллачиликни ривожлантириш имкониятларидан тўлиқроқ фойдаланилсин.

Ветеринария хизмати яхшилансин, чорва молларнинг касалга чалиниши ва нобуд бўлиши камайтирилсин. Чорвачилик ва ветеринария эҳтиёжлари учун биологик ва химиявий терапия препаратлари, шунингдек, зарур асбоблар, ускуналар ва приборлар етказиб бериш кўпайтирилсин.

Қишлоқ хўжалик маҳсулотларини харид қилишнинг қатъий планлари принципи ва шу маҳсулотларни пландан ташқари давлатга сотган хўжаликларни оширилган нархларни жорий қилиш йўли билан рағбатлантириш принципи сақлаб қолинсин. Тайёрлов ташкилотларининг колхоз ва совхозлар билан беш йиллик учун, ҳар бир йилдаги кўрсаткичлар алоҳида-алоҳида белгиланган ҳолда тузилган контрактация шартномалари асосида қишлоқ хўжалик маҳсулотлари, шу жумладан пландан ташқари маҳсулотларни харид қилиш таъминлансин.

Қишлоқ хўжалик маҳсулотининг асосий турларини ҳам қатъий планларига мувофиқ, ҳам пландан ташқари контрактациялаш шартномалари асосида харид қилишнинг ўртача йиллик ҳажмлари қуйидаги миқдорларга етказилсин: дон — 90 миллион тонна, қанд лавлаги 89,5 миллион тонна, пахта — 8,5 миллион тонна, зиғир толаси — 511 минг тонна, сабзавот — 17 миллион тонна, узум — 5,4 миллион тонна, кунгабоқар — 6 миллион тонна, чорва ва парранда (тирик вазнда) — 17,4 миллион тонна, сут — 60,5 миллион тонна, тухум — 34,3 миллиард дона, жун (ҳисобга олинган вазнда) — 511 минг тонна.

Тайёрлаш формалари такомиллаштирилсин, колхозлар, совхозлар тайёрлаш ташкилотларининг саноат ва савдо корхоналари билан алоқалари кенг ривожлантирилсин, тайёрланадиган маҳсулотларнинг сифати учун уларнинг масъулияти оширилсин. Қишлоқ хўжалик маҳсулотларини ташиш ва асраш яхшилансин. Маҳсулотларни бевосита етиштирилган жойнинг ўзида қабул қилиш ва уни тайёрловчиларнинг транспортида ташиб кетиш кенгайтирилсин. Тайёрлов ташкилотларининг моддий-техника базаси мустаҳкамлансин, янги тайёрлов пунктлари, элеваторлар, музхоналар ва мева-сабзавот омборлари қурилиши ва мавжудлари реконструкция қилиниши таъминлансин.

Ерларни мелиорация қилиш кенг миқёсда давом эттирилсин. Давлат капитал маблағлари ҳисобига 4 миллион гектар суғориладиган ер ишга туширилсин, 4,7 миллион гектар ернинг захи қочирилсин, чўл, ярим чўл ва тоғлиқ районларда 37,6 миллион гектар яйловга сув чиқарилсин.

РСФСР Европа қисмининг Жануби-Шарқий районларида, Шимолий Кавказда, Украина жанубида, Молдавияда, Қозоғистонда, Ўрта Осиё ва Закавказье республикаларида суғориладиган деҳқончилик майдонлари кенгайтирилсин. РСФСРнинг қора тупроқли бўлмаган зонасида мелиорация ишлари юксак суръатлар билан олиб борилсин. Балтика бўйи республикаларида, Полесье пасттекислигида ва Узоқ Шарқда ерларнинг захини қочириш ишлари давом эттирилсин.

Мелиорацияга фан ва техника ютуқларини жорий этиш тезлаштирилсин, сув хўжалиги қурилишини ва сув хўжалиги иншоотлари фойдаланиш ишларини янада индустриялаш, суғоришнинг илғор техникасини қўлланиш, мелиорация системаларини бошқаришни автоматлаштириш ва механизациялаш таъминлансин. Сув ресурсларидан янада самарали фойдаланилсин. Ишлаб турган мелиорация системаларининг техникавий холати яхшилансин. Ерларни суғориш ва захини қочириш системалари қурилиши ва уларни қишлоқ хўжалик жиҳатидан ўзлаштиришнинг комплекс бўлиши таъминлансин. Барпо этилаётган мелиорация системаларининг сифати учун сув хўжалиги қурилиш ташкилотларининг масъулияти оширилсин. Суғориладиган ва захи қочирилган ерлардан юксак самарали фойдаланиш ҳамда шу ерларда қишлоқ хўжалик экинларининг ҳосилдорлигини ҳар томонлама ошириш таъминлансин.

Қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини химиялашни кучайтириш тадбирлари изчиллик билан амалга оширилсин. 1980 йилга бориб қишлоқ хўжалигига минерал ўғит етказиб бериш 115 миллион тоннага ва химиявий озуқа қўшимчаси етказиб бериш 5 миллион тоннага етказилсин. Етказиб бериладиган минерал ўғитнинг умумий ҳажмида фосфорли, концентрацияланган ва мураккаб ўғитлар салмоғи кўпайтирилсин. Минерал ўғитдан фойдаланиш самарадорлиги оширилсин, уни ташиш, асраш ва ерга солиш вақтидаги нобудгарчилик қисқартирилсин. Минерал ўғитларни сақлаш учун механизациялаштирилган омборларни индустриал усулда ишлаб чиқилган енгил йиғма конструкциялардан фойдаланиб қуриш кенг авж олдирилсин. Колхоз ва совхозларга агрохимия хизмати кўрсатиш системаси такомиллаштирилсин.

1980 йилда қишлоқ хўжалигига ўсимликларни ҳимоя қилишнинг химиявий воситаларини етказиб бериш 628 минг тоннага (шартли бирликларда), шу жумладан гербицидлар етказиб бериш 245 минг тоннага етказилсин.

Ўсимликларни ҳимоя қилиш хизматини такомиллаштириш ва мустаҳкамлаш чоралари кўрилсин. Қишлоқ хўжалик экинларининг зараркунандаларига қарши курашнинг биологик методларини янада ривожлантириш таъминлансин.

Шўр тупроқли ерларни оҳаклаш, шунингдек шўрҳок тупроқли ерларга гипс сочиш ва мелиоратив жиҳатдан ишлов бериш соҳасидаги ишлар кенгайтирилсин.

Илмий тадқиқот ташкилотларининг диққат-эътибори қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини интенсивлаш, ихтисослаштириш ва концентрациялаш, уни индустриал негизга ўтказиш, колхоз ва совхоз ишлаб чиқариш самарадорлигини оширишнинг асосий проблемаларини ишлаб чиқишга қаратилсин. Қишлоқ хўжалик экинларининг сифат жиҳатидан янги, анча серҳосил навлари ва дурагайларини етиштириш, чорва ва паррандаларнинг мавжуд зотларини такомиллаштириш ва янги сермаҳсул зотларини етиштириш соҳасидаги селекция ишлари яхшилансин. Экинларни касалликлардан ва зараркунандалардан муҳофаза қилишнинг зарур воситаларини, шунингдек чорва молларни касалланишдан сақлаш ва шу касалликларга қарши кураш воситаларини яратиш иши кучайтирилсин.

Қишлоқ хўжалик фанининг, экспериментал ва тажриба-ишлаб чиқариш хўжаликларининг моддий базасини жадал ривожлантириш тадбирлари амалга оширилсин. Селекция марказлари қуриш давом эттирилсин. Колхозларда, совхозларда ва бошқа қишлоқ хўжалик корхоналарида, фан, техника ютуқларини ва илғор тажрибани ишлаб чиқаришга кенг жорий этиш таъминлансин.

Қишлоқ хўжалигини ривожлантириш ишларининг барча комплексига, шу жумладан ишлаб чиқариш, уй-жой ва маданий-маиший қурилишига ва техника сотиб олишга 171,7 миллиард сўм ҳажмида капитал маблағ, шу жумладан 115,7 миллиард сўм ҳажмида давлат капитал маблағи сарфлансин. Колхозлар сарфлайдиган 56 миллиард сўм миқдоридаги капитал маблағ зарур моддий-техника ресурслари билан таъминлансин. Капитал маблағлардан биринчи галда қишлоқ хўжалигининг энг муҳим вазифасини ҳал этиш — дон ва техника экинлари етиштиришни кўпайтириш, чорвачиликни ва ем-хашак базасини ривожлантириш учун фойдаланилсин. Капитал маблағларнинг сочиб юборилишига йўл қўйилмасин, объектларни қуриш муддати нормаларига қатъий риоя этилсин.

Қишлоқ хўжалик объектларини лойиҳалаш яхшилансин, уларни қуришнинг смета қиймати арзонлаштирилсин, янада самарали тўла йиғма енгил қурилиш конструкциялари, илғор лойиҳалар ва технология ечимлари қўлланилсин.

Қишлоқда қурилиш ишларини олиб борувчи давлат ва колхозлараро қурилиш ташкилотларининг ишлаб чиқариш базаси мустаҳкамлансин. Қурилишни максимал равишда индустриялашга эришилсин, ихтисослаштирилган қишлоқ қурилиш комбинатлари тармоғи ва маҳаллий қурилиш материалларини ишлаб чиқариш ривожлантирилсин.

Қишлоқ хўжалигини янги техника асосида техника билан қайта қуроллантириш, ишлаб чиқаришнинг поток, индустриал методларини ва илғор технологияни жорий қилиш давом эттирилсин. Қишлоқ хўжалигини машина-механизмлар билан таъминлашни янада жадал ўстириш, қишлоқ хўжалик ишларини механизациялаш даражасини ошириш кўзда тутилсин. 1980 йилга бориб қишлоқда электр энергия истеъмоли 130 миллиард киловатт соатга етказилсин.

Беш йиллик мобайнида қишлоқ хўжалигига 1 миллион 900 мингта трактор, 1 миллион 350 мингта юк автомобили, 538 мингта дон комбайни, 1 миллион 580 мингта трактор прицепи, шу жумладан сенаж ташийдиган 200 мингта прицеп, 100 мингта экскаватор, 106,5 мингта бульдозер, 47,75 мингта скрейпер, 23 миллиард сўмлик қишлоқ хўжалик машиналари, шу жумладан чорвачилик ва ем-хашак етиштириш учун 10,3 миллиард сўмлик қишлоқ хўжалик машиналари етказиб берилсин.

Колхоз ва совхозларда машина-трактор паркидан фойдаланиш самарадорлиги оширилсин. Қишлоқ хўжалик техникасини асраш яхшилансин, унинг муддатидан барвақт ҳисобдан чиқарилишига йўл қўйилмасин, қишлоқ хўжалигидаги ремонт базасини янада такомиллаштириш ва ривожлантириш тадбирлари амалга оширилсин, машина ва ускуналарни ремонт қилиш ҳамда уларга техника хизмати кўрсатиш сифати яхшилансин.

Колхоз ва совхозларда машина ва ускуналарга ихтисослаштирилган техника хизмати кўрсатишни жорий этиш ниҳоясига етказилсин. Машина-трактор паркининг техникавий ҳолати ва ундан самарали фойдаланиш учун «Сельхозтехника» системаси корхоналари ва ташкилотларининг роли ҳамда масъулияти оширилсин.

Колхоз ва совхозларда меҳнатни ташкил этиш такомиллаштирилсин. Малакали механизатор кадрлар, чорвачилик ходимлари, мелиораторлар ва оммавий касбдаги бошқа кадрларни, ишлаб чиқариш бўлинмаларининг раҳбарлари ва мутахассисларини тайёрлаш кенгайтирилсин ва яхшилансин.

Ўрмон хўжалигида ўрмонларнинг маҳсулдорлигини ошириш, ўрмонлар майдонининг ҳар гектаридан кўпроқ миқдорда товар ёғоч олиш, ўрмон ресурсларидан рационал фойдаланиш таъминлансин. Ўрмон хўжалигини техника билан қайта таъминлаш, уни химиялаш, асосий ўрмон хўжалиги ишларининг илғор технология схемаларини жорий этиш тезлаштирилсин.

Беш йиллик мобайнида давлат ўрмон фондининг 10—11 миллион гектарлик майдонида ўрмонларни қайта тиклаш, 1,4 миллион гектар майдонда иҳота дарахтзорларини барпо этиш, 1,5 миллион гектар ботқоқ ўрмонзорларнинг захини қочириш, 230 миллион гектар майдонда ўрмонзорлар барпо этиш ишлари бажарилсин. Ўрмонларни ёнғиндан сақлашни ва уларни зарарли ҳашаротлар ва касалликлардан ҳимоя қилишни янада яхшилаш таъминлансин.

V. Транспорт ва алоқани ривожлантириш

Бутун транспорт системасининг қувватини ва иш сифатини анча ошириш, шунингдек мамлакатнинг иқтисодий районлари ўртасидаги транспорт алоқаларини яхшилаш асосида халқ хўжалигининг ва аҳолининг юк ташишга бўлган эҳтиёжини янада тўлиқ ва ўз вақтида қондириш, юкларни етказиб беришни ва пассажир ташишни жадаллаштириш транспортнинг асосий вазифасидир.

Ҳамма турдаги транспортнинг юк обороти тахминан 30 процент ва умумий фойдаланишдаги транспортнинг пассажир обороти 23 процент кўпайтирилсин.

Энг янги ва ихтисослаштирилган транспорт воситаларини жорий этиш, ҳаракат состави ва флотнинг юк кўтариши ва қувватини ошириш, шунингдек биринчи галда Шимол, Сибирь ва Узоқ Шарқнинг ўзлаштирилаётган районларида ана шу районларнинг ишлаб чиқарувчи кучларини тезроқ ривожлантириш учун транспорт йўли қурилишини кенгайтириш орқали ҳамма турдаги транспортни янада ривожлантириш ва техника билан қуроллантириш таъминлансин.

Транспортда автоматика, телемеханика воситалари ҳамда юк ташишни ва технология жараёнларини бошқаришнинг автоматлаштирилган системаларини жорий этиш кенгайтирилсин.

Транспорт ишининг самарадорлиги оширилсин. Шу мақсадда:

транспорт воситаларидан фойдаланишни яхшилаш, вагонлар, кемалар ва автомобилларнинг юк ортиш-тушириш ва техникавий операциялар вақтида бекор туришини камайтириш, уларнинг юк кўтариш қуввати ва сиғимидан тўлиқроқ фойдаланиш, бўш юришини қисқартириш чоралари амалга оширилсин;

ўринсиз юк ташишни тугатиш, транспортнинг ҳар бир туридан яхшироқ фойдаланиш зарурлигини ҳисобга олиб юк ташишнинг энг мақбул схемаларини ишлаб чиқиш давом эттирилсин. Юк оқимларининг нормал йўналишлари схемаларига риоя этилиши учун таъминот ва реализация органларининг ҳамда юк жўнатувчиларнинг масъулияти оширилсин;

транспорт ҳар хил турларининг баҳамжиҳат ҳаракат қилиши яхшилансин, юк ташишни ташкил этиш технологияси такомиллаштирилсин. Ҳафта ва сутка давомида юк ортиш-тушириш ишларининг янада бир маромда бўлиши таъминлансин;

аввало кўп тонналн контейнерларда юк ташиш ҳажми кўпайтирилсин. Транспортнинг ҳамма турларида ҳамда корхоналар, қурилишлар ва ташкилотларнинг шох йўлларида юк ортиш-тушириш ишларини комплекс механизациялаш даражаси оширилсин.

Саноат транспорти янада ривожлантирилсин. Транспортнинг узлуксиз ишлайдиган турлари — конвейер, трубопровод, шу жумладан пневмоконтейнер ва осма транспорт кенг жорий этилсин. Саноат корхоналарининг темир йўл транспортини тепловоз ва электровозлар ёрдамида ишлашга ўтказиш асосан тугаллансин. Турли идораларга қарашли транспорт цехларини бирлаштириш йўли билан саноат темир йўл транспортининг тармоқлараро корхоналари шохобчалари кенгайтирилсин. Мавжуд причалларнинг қуввати оширилсин ва корхоналар, қурилишлар ва ташкилотларнинг янги механизациялаштирилган причаллари ишга туширилсин.

Транспортда ҳаракат хавфсизлигини янада оширишга доир тадбирларнинг ўтказилиши таъминлансин.

Ҳамма турдаги транспортда пассажирларга хизмат қилиш маданияти оширилсин.

Темир йўл транспортида энг кўп юк ташиладиган йўлларда темир йўлларнинг поезд ўтказиш ва юк ташиш қобилиятини янада кўпайтириш, сортировка ва юк станцияларининг қайта ишлаш қобилиятини ошириш ва юк вагонининг оборот вақтини қисқартириш таъминлансин. Юк ва пассажир поездларининг ҳаракат тезлиги оширилсин. Маршрутларда юк ташиш ва юк поездларининг ўртача вазни кўпайтирилсин.

Темир йўл транспортининг юк оборотини тахминан 22 процент ва пассажир оборотини 14—15 процент ошириш кўзда тутилсин.

Темир йўл тармоғининг энг серқатнов йўналишларида 2,8 минг километрли иккинчи изи қурилсин. Темир йўлларнинг 2,5 минг километри электрлаштирилсин ҳамда 16—17 минг километри автоблокировка ва марказий диспетчерлик ускуналари билан жиҳозлансин. Тахминан 3 минг километр янги темир йўл линияси ишга туширилсин. Байкал—Амур магистрали ва унга туташ йўллар қурилиши давом эттирилсин.

Беш йиллик мобайнида темир йўл транспортига 2,2 мингта электровоз, 6,4 минг секция миқдорида магистрал, 2,5 мингта секция миқдорида маневр тепловозлари, 386 минг юк ва 16,6 мингта пассажир вагонлари етказиб берилсин.

Темир йўл транспортидаги юк ортиш-тушириш ишларини комплекс механизациялаш даражаси 93 процентга етказилсин. Темир йўл полотносини жорий ремонт қилиш ишларини механизациялаш даражаси анча оширилсин.

Пассажир ташишни ташкил этиш яхшилансин. Шаҳар атрофидаги ҳаракат қизғин бўлган темир йўл линияларини ва катта узелларни электрлаштириш иши давом эттирилсин.

Темир йўл транспортидаги меҳнат унумдорлиги 18—20 процент оширилсин.

Денгиз транспортини янада ривожлантириш, халқ хўжалигининг ташқи савдо ва каботаж юк ташишга бўлган ва тобора ошиб бораётган эҳтиёжларини тўлароқ қондириш кўзда тутилсин. Узоқ Шимол ва Узоқ Шарқ районларига юк элтиб бериш яхшилансин, транспорт хизматларини экспорт қилиш ҳажми ва самарадорлиги оширилсин. Денгиз транспортининг юк оборотини тахминан 1,3 баравар ошириш таъминлансин.

Асосан, аввало Восточний, Нагаево, Новороссийск, Туапсе, Ильичевск ва Архангельск портларида жами узунлиги 5,3 километр келадиган причаллари бўлган ихтисослаштирилган юк ортиш-тушириш комплексларини қуриш ҳисобига денгиз портларининг қуввати оширилсин. Қора денгиздаги Григорьев лиманида янги порт қурилиши давом эттирилсин. Денгиз транспортидаги юк ортиш-тушириш ишларини комплекс механизациялаш даражаси 92 процентга етказилсин.

Флот жами тоннажи тахминан 5 миллион тонна дедвейт келадиган серунум қуруқ юк ташийдиган, ёнилғи тўлдириладиган ва аралаш юк ташийдиган кемалар билан тўлдирилсин. Ихтисослаштирилган қуруқ юк ташувчи флот — лесовозлар, контейнеровозлар, лихтеровозлар, трейлеровозларнинг, уйиб ортиладиган юкларни ташийдиган кемалар ва бошқа кемаларнинг салмоғи оширилсин. Шимолий денгиз йўлида ва музлайдиган портларда қатнов муддатини узайтириш чоралари кўрилсин. Денгиз флоти кучли музёрар кемалар билан тўлдирилсин. Айниқса Узоқ Шарқ ва Қора денгиз ҳавзалари районларида кема ремонт базасини ривожлантириш ишлари давом эттирилсин.

Дарё транспорти аввало Сибирь, Узоқ Шарқ ва Узоқ Шимолда янада ривожлантирилсин. Дарё транспортининг юк оборотини тахминан 22 процент кўпайтириш таъминлансин. Жами узунлиги 6 километрга яқин келадиган механизациялаштирилган причаллар ишга туширилсин, Осетров портини реконструкция қилиш тугаллансин. Маклак, Хабаровск, Комсомольск — Амур ва Печора портларининг юк ўтказиш қобилияти оширилсин. Нижневартовскда порт қурилсин. Беломор — Балтика каналини реконструкция қилишга киришилсин.

Дарё транспорт флоти кўп юк ташийдиган составлар, шатакчи-тортувчи кемалар, кўп юк кўтарувчи юк теплоходлари, шу жумладан дарёда ҳам, денгизда ҳам қатнай берадиган кемалар, кичик дарёларда юк ташийдиган оз тоннажли кемалар, шунингдек пассажир кемаларининг анча мукаммал типлари билан тўлдирилсин.

Ички сув йўлларидаги қатнов муддатини узайтириш чоралари кўрилсин. Дарё флоти музёрар кемалар билан тўлдирилсин. Дарё транспортидаги юк ортиш-тушириш ишларини комплекс механизациялаш асосан тугаллансин.

Трубопровод транспортини янада ривожлантириш кўзда тутилсин. Беш йиллик мобайнида тахминан 15 минг километр нефть оқизиладиган қувур ва камида 3,5 минг километр нефть маҳсулотлари оқизиладиган қувур қуриб битказилиб, ишга туширлсин. Асосий магистрал қувур йўлларида технология жараёнларини бошқаришнинг автомат системаларини барпо этиш ва жорий қилиш таъминлансин.

Автомобиль транспортининг юк обороти тахминан 42 процент кўпайтирилсин. Умумий фойдаланишдаги автомобиль транспортини устун равишда ривожлантириш кўзда тутилсин, унинг юк оборотини 45 процент ва автобус транспортининг пассажир оборотини 28 процент ошириш таъминлансин.

Автотранспорт воситаларини йирик автомобиль хўжаликларида янада марказлаштириш иши давом эттирилсин. Юкларни умумий фойдаланишдаги транспорт ёрдамида марказлаштирилган усулда ташиш кенгайтирилсин. Юк автомобилларининг сутка давомида ишлаш вақти кўпайтирилсин.

Халқаро автомобиль йўлларида юк ташишни янада ривожлантириш кўзда тутилсин.

Умумдавлат ва республика аҳамиятига эга бўлган магистрал автомобиль йўллари тармоғини устун равишда ривожлантириш ва айни вақтда маҳаллий аҳамиятга эга бўлган, биринчи галда қишлоқ хўжалик районларидаги автомобиль йўллари тармоғини кенгайтириш таъминлансин.

Беш йиллик мобайнида қаттиқ қопламали 62—65 минг километр автомобиль йўли, шу жумладан умумдавлат ва республика аҳамиятига эга бўлган тахминан 15 минг километр йўл қурилсин ва реконструкция қилинсин. Автомобиль йўлларини қуриш ва ремонт қилиш сифати ва шу йўлларнинг сақланиши яхшилансин.

Ҳаво транспортида айниқса олис масофага ва бориш қийин бўлган районларга юк ташишни янада кўпайтириш таъминлансин. Ҳаво транспортининг пассажир обороти 1,3 баравар оширилсин.

«ИЛ-86» (аэробус), «ЯК-42» маркали янги пассажир самолётларини, «ИЛ-76» типидаги юк самолётларини ва қишлоқ хўжалик авиациясининг янги самолётларини ишлатиш бошлансин. Учиш-техникавий ва иқтисодий кўрсаткичлари граждан авиациясини ривожлантиришнинг перспектив талабларига мос келадиган янги самолётларни яратиш соҳасида экспериментал ва илмий-тадқиқот ишларини ўтказиш таъминлансин.

Граждан авиациясининг ишлаб турган аэропортлари ва аэровокзалларини, ремонт заводлари ва авиация-техника базаларини реконструкция қилиш ва янгиларини қуриш, маҳаллий ҳаво йўлларини ривожлантириш ва таъминлаш, шунингдек аэропортларни, юк ташиш жараёнларини механизациялаш ва автоматлаштириш ҳамда самолётларга хизмат қилиш воситалари билан жиҳозлаш давом эттирилсин. Навигация ва радио техника асбоб-ускуналарининг осмондаги ҳаракатни самолётларнинг парвози ва қўнишини бошқариш жараёнларини автоматлаштирадиган бортовой ва ердаги системаларини анча кенг миқёсда жорий этиш кўзда тутилсин.

Алоқа ҳамма турларининг хизмат сифати оширилсин ва кенгайтирилсин. Мамлакатнинг ягона автоматлаштирилган алоқа тармоғини вужудга келтириш иши давом эттирилсин. Шаҳарлараро телефон каналлари 1,6 баравар узайтирилсин, шаҳарлараро телефон алоқасини автоматлаштириш даражаси анча оширилсин. Маълумотлар юборишнинг умумдавлат системасини ташкил этиш иши кучайтирилсин. Шаҳарлардаги ва қишлоқ жойлардаги телефонлар миқдори 1,4 баравар кўпайтирилсин. Марказий газеталарни аҳолига етказиш тезлаштирилсин, фототелеграф усулида юборилган газета саҳифаларини қабул қилиш пунктлари 2 баравар кўпайтирилсин. Почта корхоналаридаги ишлаб чиқариш жараёнларини механизациялаш ва автоматлаштириш ишлари кенгайтирилсин.

Алоқанинг ҳамма турлари билан аҳолига хизмат кўрсатиш маданияти оширилсин.

Телевидение ва радиоэшиттиришни янада ривожлантириш таъминлансин, рангли телевидениени жорий этиш тезлаштирилсин. Биринчи галда Ғарбий ва Шарқий Сибирь районларини телевизион кўрсатув билан таъминлаш учун ва мамлакатнинг олис районлари билан телефон-телеграф алоқаси учун ернинг сунъий йўлдошларидан янада кенгроқ фойдаланиш кўзда тутилсин.

VI. Капитал қурилиш

Капитал қурилишда капитал маблағлар самарадорлигини ошириш, асосий фондларни янада кўпайтиришни ва сифат жиҳатидан такомиллаштиришни, қурилиш ишларини планлаштириш, лойиҳалаш ва ташкил этишни яхшилаш, қурилиш муддатини қисқартириш ва таннархини камайтириш ҳисобига халқ хўжалигининг ҳамма тармоқларида янги ишлаб чиқариш қувватларини тезроқ ишга тушириш ва ўзлаштиришни таъминлаш асосий вазифадир.

Беш йиллик мобайнида халқ хўжалигига капитал маблағ сарфлаш 24—26 процент кўпайтирилсин.

Капитал маблағларни аввало фан-техника тараққиётини тезлаштиришни таъминлайдиган объектлар қурилишига ҳамда ишлаб турган корхоналарни техника билан қайта қуроллантириш ва реконструкция қилишга сарфлансин. Капитал маблағларнинг умумий ҳажмида асбоб-ускуналарга қилинадиган харажат салмоғи оширилсин.

Капитал маблағларни, моддий ва меҳнат ресурсларини концентрациялаш, қурилиш ишлаб чиқаришини индустриялаш савиясини ошириш ва ташкил этишни такомиллаштириш йўли билан корхоналар ва объектларни қуриш муддатларини анча қисқартириш таъминлансин. Қурилишдаги ишларни бошлаб қўйишнинг белгиланган нормативларига ва тугалланмаган қурилиш нормативларига қатъий риоя этилсин.

Лойиҳа-смета иши яхшилансин, лойиҳа ечимларининг юксак техникавий ва иқтисодий савияси учун лойиҳалаш-конструкторлик ва илмий ташкилотларнинг масъулияти оширилсин. Лойиҳалар ва сметаларни ишлаб чиқиш ва экспертиза қилиш сифати яхшилансин, муддатлари қисқартирилсин. Лойиҳа ишларини планлаштириш такомиллаштирилсин. Лойиҳа ташкилотларининг моддий-техника базаси мустаҳкамлансин. Қурилишлар ва объектларни зарур лойиҳа-смета ҳужжатлари билан ўз вақтида таъминлаш чоралари кўрилсин.

Айниқса қишлоқ жойлардаги аҳоли пунктларини, шаҳарлардаги уй-жой районлари ва жамоат марказларини бунёд этишда қурилишнинг сифати ҳамда архитектуравий ва планлаштириш ечимларининг тежамлиги, шунингдек ободонлаштириш даражаси оширилсин. Аҳоли пунктларини, ишлаб чиқариш корхоналари ва бошқа объектларни қуришда ердан тежамли фойдаланилсин.

Қурилишларни қурилиш ва монтаж ташкилотларининг заказларига биноан, уларнинг лойиҳа ва сметаларда белгиланган эҳтиёжига мувофиқ умумдавлат моддий техника таъминоти орқали материал ресурслари билан таъминлаш практикаси кенгайтирилсин. Машинасозлик министрликлари ҳамда корхоналарининг ўзлари ишлаб чиқарадиган асбоб-ускуналарни комплект етказиб бериш, монтаж қилиш ва ўзлаштиришни таъминлашдаги роли ва масъулияти оширилсин.

Корхоналарни лойиҳалаш ва қуриш уй-жой бинолари, мактабгача тарбия муассасалари, маданий-маиший, соғлиқни сақлаш, маориф, савдо ва коммунал хўжалик объектлари билан комплекс равишда амалга оширилсин.

Қурилишни индустриялаш савияси ҳамда қурилиш конструкциялари ва деталларини заводда тайёрланиш даражаси оширилсин. Иморатлар ва иншоотларни катта ҳажмли ва бошқа прогрессив конструкциялардан батамом йиғма усулда қуриш ва монтаж қилиш практикаси кенгайтирилсин.

Қурилишда материаллар ва буюмларнинг янги турлари, ғоят пишиқ ва енгил бетонлардан ясалган самарали темирбетон конструкциялари, металл прокатининг тежамли профиллари, алюминли қотишмалардан тайёрланган буюмлар ва елимланган ёғоч конструкциялар кенг қўлланилсин.

Уйсозлик ва қишлоқ қурилиш комбинатларини, енгил қурилиш конструкциялари ва буюмлари ишлаб чиқарувчи корхоналарни янада ривожлантириш кўзда тутилсин.

Аввало кучли серунум қурилиш машиналари ва автотранспорт билан таъминлаш орқали қурилиш ташкилотларини техника билан қайта қуроллантириш давом эттирилсин, ишчиларни механизациялаштирилган асбоб-ускуналар ва кичик механизация воситалари билан қуроллантириш оширилсин, қурилишдаги ишларнинг асосий турларини, айниқса пардозлаш ишларини механизациялаш даражаси анча кўтарилсин.

Қурилиш ишларини олиб боришнинг пудрат усули ривожлантирилсин ва такомиллаштирилсин. Қурилишдаги хўжалик ҳисобининг янги формаси — бригада пудрати кенг жорий қилинсин. Катта ҳажмдаги қурилиш олиб борилаётган районларда доимий ишлайдиган пудратчи қурилиш монтаж ташкилотлари, зарур ҳолларда эса мамлакатнинг янги ўзлаштирилаётган районларида, айниқса шимолий районларда ҳаракатчан қурилиш ташкилотлари ўз вақтида тузилсин. Йил давомида ишлаб чиқариш объектлари ва бошқа объектлар бир маромда ишга туширилишига эришилсин.

Қурилишдаги меҳнат унумдорлиги 29—32 процент оширилсин.

VII. Фанни ривожлантириш

Совет фанининг асосий вазифаси табиат ва жамият қонуниятларини тадқиқ этишни янада кенгайтириш ва чуқурлаштиришдан, унинг коммунизм моддий-техника базасини қуришнинг актуал проблемаларини ҳал этишга қўшаётган ҳиссасини оширишдан, фан-техника тараққиётини жадаллаштириш ва ишлаб чиқариш самарадорлигини оширишдан, халқ фаровонлиги ва маданиятини юксалтиришдан, меҳнаткашларнинг коммунистик дунёқарашини шакллантиришдан иборат.

Ижтимоий, табиий ва техникавий фанлар соҳасидаги фундаментал ва амалий илмий тадқиқотларнинг янада ривожланиши таъминлансин.

Олимларнинг бутун диққат-эътибори фан-техника ва социал тараққиётнинг энг муҳим проблемаларига жалб этилсин, экономика, маданият, фан ва фаннинг ўзининг ҳам муваффақиятли ривожланиши шу проблемаларнинг ҳал этилишига энг кўп даражада боғлиқ бўлади. Мамлакатнинг ишлаб чиқарувчи кучларини ривожлантириш, келажак техникаси ва технологиясини вужудга келтиришнинг принципиал жиҳатдан янги йўллари ва имкониятларини очиб берадиган тадқиқотларни янада ривожлантириш кўзда тутилсин.

Илмий тадқиқотларнинг самарадорлиги ва сифати оширилсин. Фаннинг ишлаб чиқариш билан алоқа формаларини янада такомиллаштириш таъминлансин. Илмий муваффақиятларни халқ хўжалигига жорий этиш тезлаштирилсин.

Илмий ходимлар меҳнатини ташкил этиш такомиллаштирилсин ва самарадорлиги оширилсин. Тадқиқотларнинг савияси ва сифати, тақдим этиладиган тавсияларнинг асослилиги учун илмий коллективларнинг ва улардаги раҳбарларнинг масъулияти оширилсин, илмий муассасалар коллективлари ва ходимларининг ўз фаолияти самарадорлигини оширишга бўлган манфаатдорлиги кучайтирилсин.

Илмий-тадқиқот ва лойиҳа-конструкторлик ташкилотларини бошқариш системаси, илмий-тадқиқотларни планлаштириш ва пул билан таъминлаш яхшилансин.

Илмий ва илмий-педагогик кадрларни тайёрлаш ҳамда аттестациядан ўтказиш такомиллаштирилсин. Илмий, лойиҳалаш ва конструкторлик ташкилоларини приборлар, асбоб-ускуналар, материаллар билан, ҳисоблаш техникаси ва ташкилий техника воситалари билан таъминлашни яхшилаш, шунингдек илмий экспериментал бўлинмаларни ривожлантириш йўли билан шу ташкилотларнинг моддий базаси мустаҳкамлансин. Илмий ахборот соҳасидаги ишлар такомиллаштирилсин.

Ижтимоий, табиий ва техникавий фанларнинг ўзаро алоқаси кучайтирилсин.

Илмий тадқиқотларни ривожлантиришнинг қуйидаги энг муҳим йўналишлари белгилансин.

Ижтимоий фанлар соҳасида:

КПССнинг жаҳоншумул-тарихий тажрибасини илмий жиҳатдан умумлаштириш соҳасидаги ишлар давом эттирилсин;

ривожланган социализмнинг назарий проблемалари, унинг ўсиб, коммунизмга ўтиш қонуниятлари, уларнинг ҳаракат қилиш ва улардан фойдаланиш механизми тадқиқ этилсин;

коммунизмнинг моддий-техника базасини вужудга келтириш, ижтимоий муносабатларни такомиллаштириш, янги инсонни камол топтириш, социалистик турмуш тарзини ривожлантириш назарияларини ишлаб чиқиш давом эттирилсин;

фан-техника революцияси, ижтимоий ишлаб чиқариш самарадорлигини ва интенсивлигини ошириш, халқ хўжалигини бошқаришни такомиллаштириш ва планлаштириш шунингдек социал-иқтисодий жараёнларни прогноз қилиш проблемалари соҳасидаги тадқиқотлар ҳар тарафлама ривожлантирилсин;

(Давоми олтинчи бетда).

1976—1980 ЙИЛЛАРДА СССР ХАЛҚ ХЎЖАЛИГИНИ РИВОЖЛАНТИРИШНИНГ АСОСИЙ ЙЎНАЛИШЛАРИ

(Боши бешинчи бетда).

СССРнинг Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган мамлакатлар билан социалистик иқтисодий интеграциясини, бошқа чет давлатлар билан ташқи иқтисодий алоқаларини ривожлантириш масалаларига, ҳозирги дунё ривожи проблемаларига доир тадқиқотлар кенгайтирилсин.

Табиий ва техникавий фанлар соҳасида:

назарий ва амалий математикага доир тадқиқотлар кенгайтирилсин. Халқ хўжалигида электрон-ҳисоблаш техникасини кенг ва самарали қўлланиш соҳасидаги илмий ишлар ривожлантирилсин;

Фан-техника тараққиётини жадаллаштириш, айниқса атом энергетикасини ривожлантириш, энергияни ўзгартиришнинг мавжуд усулларини такомиллаштириш ва янги усулларини ишлаб чиқиш, принципиал жиҳатдан янги техникани, янги конструкцион, магнитли ярим ўтказгичларни, ўта ўтказгичли ва бошқа материалларни, техникавий жиҳатдан қимматли кристалларни вужудга келтириш ва кенг жорий этиш мақсадида ядро физикаси, плазма, қаттиқ жисм, қуйи ҳарорат физикаси, радиофизика ва электроника, квант электроникаси, механика, оптика, астрономия соҳасидаги назарий ва экспериментал тадқиқотлар ривожлантирилсин;

янги хусусиятларга эга бўлган моддаларни ва материалларни ҳосил қилиш учун химиявий бирикмаларни синтез қилиш соҳасидаги тадқиқотлар кенгайтирилсин. Химиявий реакцияларни анча жадаллаштиришни таъминлайдиган ғоят самарали катализатор системалари билан бирга янги химиявий жараёнлар ишлаб чиқилсин, биқиқ циклардан устун даражада фойдаланиладиган технологиянинг илмий асослари яратилсин;

юрак-томир, онкология, вирус ва касб касалликларини, асаб системаси касалликларини даволашнинг энг муҳим медик-биологик проблемаларини ҳал этишни тезлаштириш мақсадида молекуляр биология, инсон организми ҳаёт фаолиятининг физиологик-биохимик асослари соҳасидаги тадқиқотлар кучайтирилсин. Меҳнат шароитларини яхшилаш ва соғломлаштириш проблемаларини тадқиқ қилиш давом эттирилсин;

ўсимликларнинг янги қимматли навларини, чорва зотларини ва микроорганизмларни яратиш учун генетика назарияси ва методларини, шунингдек медицина, қишлоқ хўжалиги ва саноатнинг бир қанча тармоқлари учун физиологик жиҳатдан актив моддаларни ҳосил қилиш усулларини ишлаб чиқишни давом эттириш таъминлансин;

тупроқ, ер ости, ўсимлик ва ҳайвонот дунёсидан, ҳаво ва сув ҳавзаларидан рационал фойдаланиш ва уларни муҳофаза қилишнинг илмий асослари ривожлантирилсин. Жаҳон океанини комплекс тадқиқ этиш кенгайтирилсин. Оби-ҳаво қандай бўлишини ва табиий офатларни олдиндан айтиб бериш методларини ишлаб чиқиш давом эттирилсин.

фойдали қазилма конларининг шаклланиш жараёнларини ва жойланиш қонуниятларини тадқиқ этиш мақсадида ер қобиғини ва юқори мантиясини ўрганиш кенгайтирилсин;

космик фазони ўрганиш ва ўзлаштириш давом эттирилсин, ернинг табиий ресурсларини ўрганишда, метеорология, навигация, алоқада ва халқ хўжалигининг бошқа эҳтиёжлари манфаатлари йўлида космик воситаларни қўлланиш соҳасидаги тадқиқотлар кенгайтирилсин.

VIII. Социал тараққиёт ва халқнинг турмуш даражасини ошириш программаси

Экономикани ўстириш ва ижтимоий ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш негизида халқнинг ўсиб бораётган моддий ва маънавий эҳтиёжларини тўларoқ қондириш, социалистик ҳаёт тарзини изчил ривожлантириш, совет жамиятининг социал структурасини тобора такомиллаштириш таъминлансин. Шу мақсадда қуйидагилар кўзда тутилсин:

меҳнатнинг социал-иқтисодий ва ишлаб чиқариш шароитларини яхшилаш, унинг ижодий характерини кучайтириш, қўл меҳнатини, кам малакали ва оғир жисмоний меҳнатни бутун чоралар билан қисқартириш;

аҳолининг даромадларини кўпайтириш, истеъмол даражасини ошириш ва истеъмол структурасини такомиллаштириш, аҳолининг халқ истеъмол қиладиган молларга бўлган эҳтиёж-талабларини тўларoқ қондириш;

халқ турмушини янада яхшилашнинг энг муҳим йўналишларидан бири сифатида уй-жой қурилишини кенг миқёсларда олиб бориш ва уй-жойларнинг сифатини яхшилаш;

уй-рўзғор меҳнатини енгиллаштириш ва совет кишиларининг дам олишини яхшилаш билан боғлиқ бўлган хизмат турларини кенгайтириш ва унинг ҳажмини ошириш;

меҳнаткашларнинг билим ва маданий-техникавий савиясини ўстириш, медицина хизматини яхшилаш, атроф-теваракдаги муҳитни муҳофаза қилишни кучайтириш, болаларни тарбиялаш ва кишиларимизнинг яшаши ва фаолияти муддатини узайтириш учун қулай шарт-шароитларни вужудга келтириш;

совет жамиятидаги турли социал гуруҳларнинг, шаҳар ва қишлоқ аҳолисининг фаровонлиги ва маданий даражасини, меҳнат ва турмуш шароитларини тобора яқинлаштириш;

социалистик демократияни янада ривожлантириш, меҳнаткашларнинг ижтимоий активлиги ва ташаббусини ошириш, уларни ишлаб чиқаришни бошқаришда қатнашиш учун тобора кенг имкониятлардан фойдаланиш. Социалистик мусобақани бутун чоралар билан авж олдириш, илғорлар тажрибасини кенг ёйиш таъминлансин;

моддий ва маънавий омилларни тўларoқ бирга қўшиб олиб бориш ва уларнинг ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш, меҳнат унумдорлигини ўстириш, маҳсулотнинг сифатини яхшилаш, моддий ресурслардан тежамкорлик билан фойдаланишга кўрсатадиган таъсирини кучайтириш.

Ишчи ва хизматчиларнинг ўртача **иш ҳақини** 16-18 процент кўпайтирилсин ва беш йилликнинг охирига бориб ойлик **иш ҳақи** камида 170 сўмга етказилсин. Ишлаб чиқаришни ўстириш ва меҳнат унумдорлигини ошириш асосида **колхозчиларнинг** колхоз жамоат хўжалигидан оладиган **даромадлари** ўрта ҳисобда 24-27 процент оширилсин.

Ижтимоий истеъмол фондлари ҳисобига аҳолига бериладиган тўлов ва имтиёзлар 28-30 процент кўпайтирилсин.

Иш ҳақи минимумини ошириш ва айни вақтда халқ хўжалигининг ишлаб чиқаришга боғлиқ бўлмаган соҳаларида ишловчи ходимларнинг ўртача ҳақ оладиган категориялари ставка ва окладларини кўпайтириш чораларини амалга ошириш туғаллансин. Ишчи ва хизматчиларнинг минимал иш ҳақи, ставка ва окладларини оширишнинг янги босқичига ўта бошлансин.

Узоқ Шарқ районларидаги иш стажи учун ишчи ва хизматчиларнинг иш ҳақига устама бериш жорий қилинсин.

Саноатнинг бир қанча тармоқларида тунги вақтда ишлаганлиги учун меҳнатга тўланадиган қўшимча ҳақ оширилсин.

Ишчи ва хизматчиларга иш ҳақи тўлаш соҳасида қуйидаги тадбирларни изчил амалга ошириш таъминлансин:

меҳнат унумдорлигини ўстиришда, фан-техника тараққиётини жадаллаштиришда, маҳсулотнинг сифатини яхшилаш ва унинг таннархини камайтиришда рағбатлантириш ролини кучайтириш;

иш ҳақини давлат йўли билан тартибга солиш негизи сифатида тариф системасини янада такомиллаштириш, ходимларнинг малакасини юксалтириш ва уларнинг меҳнатдаги муваффақиятларини кўпайтириш омили сифатида бу системанинг ролини ошириш;

камроқ ходимлар билан маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтиргани учун моддий рағбатлантиришнинг прогрессив формаларини, саноатда ва бошқа тармоқларда меҳнат натижалари учун бригада усулида ҳақ тўлашни, хусусан қурилиш ва қишлоқ хўжалигида меҳнатга аккорд ҳақ тўлашни, шунингдек ишдаги юксак кўрсаткичлар учун, техника жиҳатидан асослаб берилган иш нормаларини тўла ва ошириб бажарганлиги учун мукофотлаш системаларини кенг қўлланиш;

халқ хўжалиги тармоқлари бўйича ишчи ва хизматчиларга тўланадиган иш ҳақидаги ўзаро нисбатларни яхшилаш, табиий-иқлим шароитлари оғир бўлган районларда ишлаётган, меҳнат шароити оғир ва ноқулай бўлган ишларда банд бўлган ходимларнинг меҳнатига ҳақ тўлашдаги имтиёзларни кенгайтириш;

корхоналарда меҳнат интизомини мустаҳкамлаш ва кадрлар қўнимсизлигини камайтиришда меҳнатга тўланадиган ҳақнинг ролини кучайтириш.

Колхозчиларнинг меҳнатига ҳақ тўлашни ташкил этиш қуйидаги асосда такомиллаштирилсин:

колхозларда ва давлат қишлоқ хўжалик корхоналарида унумдорлик ва меҳнат шароитлари бараварлашиб борган сари меҳнатга тўланадиган ҳақ даражасини изчил яқинлаштириб бориш;

меҳнат ҳақи миқдорини иш натижаларига тобора боғлиқ қилиб қўйиш;

мураккаблиги, оғирлиги ва интенсивлиги бир хил бўлган меҳнатга тобора бир хил ҳақ тўланишини таъминлаш.

Меҳнат шароитларини ва **меҳнатни муҳофаза қилишни** тобора яхшилаш кўзда тутилсин. Фан ва техника ютуқларидан кенг фойдаланилсин, иш шароитининг хавф-хатарсиз бўлишини таъминлаш учун технология ва ускуналар такомиллаштирилсин.

Ишлаб турган хотин-қизларнинг меҳнат ва турмуш шароитларини яхшилаш соҳасидаги тадбирларни амалга ошириш давом эттирилсин.

Ишлаб турган аёлларга бола бир ёшга тўлгунча уни парвариш қилиш учун қисман ҳақ тўланадиган отпуска жорий қилинсин. Болалари бўлган аёлларга тўлиқсиз иш кунида ёки тўлиқсиз иш ҳафтасида ишлаш, шунингдек уйида ишлаш учун кенг имкониятлар яратиб берилсин.

Мактабгача муассасалар, куни узайтирилган мактаб ва группалар шохобчаси кенгайтирилсин. 2,5-2,8 миллион ўринли болалар яслилари ва боғчалари қурилсин. Пионер лагерларининг сони, ўсмирлар ва ёшлар учун спорт ҳамда соғломлаштириш — меҳнат базаларининг сони кўпайтирилсин. Болалар муассасаларининг ишини яхшилашга алоҳида эътибор берилсин.

Маиший хизмат кўрсатишни, умумий овқатланишни ривожлантириш, ярим фабрикатлар ва кулинария масаллиқлари ишлаб чиқариш ва уларни аҳолига сотишни кўпайтириш йўли билан уй-рўзғор ишларини олиб боришга сарфланадиган вақтни қисқартириш учун шарт-шароитлар вужудга келтирилсин.

Социал таъминот яхшилансин. Ишчилар, хизматчилар ва колхозчиларга тўланадиган қарилик пенсияларининг минимал миқдори оширилсин.

Колхозчи деҳқонлар, ишчилар ва хизматчиларнинг социал таъминотини тобора яқинлаштириш кўзда тутилсин. Колхозларда ва давлат корхоналарида, ташкилотлар ва муассасаларда зарур иш стажига эга бўлган колхозларнинг собиқ аъзолари учун колхозчилар учун тўланадиган қарилик пенсияларининг минимал миқдорида пенсия белгилансин. 1-группадаги инвалид колхозчиларни парвариш қилиш учун уларга тўланадиган пенсияларга устама нафақа қўшиб берилсин.

Болалик чоғиданоқ инвалид бўлиб қолганларга бериладиган нафақалар миқдори оширилсин ва бу нафақалар боланинг ёшига қарамай тўлансин.

Кўп болали оналарни пенсия билан таъминлаш соҳасида берилган имтиёзлар кенгайтирилсин.

Давлат заёмлари облигацияларининг пулини бундан буён ҳам қайтариб бериш кўзда тутилсин.

Асосий озиқ-овқат моллари ва озиқ-овқат маҳсулотларидан бошқа товарларга белгиланадиган **давлат чакана нархларининг стабиллигини** таъминлаш йўли давом эттирилсин;

зарур шароитлар вужудга келтирилиб, товар ресурслари орта борган сари товарларнинг айрим турларига белгиланадиган нархлар камайтирилсин.

Давлат ва кооператив савдосининг **чакана товар обороти** 27—29 процент кўпайтирилсин.

Тўйимлилиги жиҳатидан энг қимматли маҳсулотларни — гўшт, сут, сабзавот, мева ва шу сингариларни истеъмол қилишни кўпайтириш йўли билан совет кишилари истеъмол қиладиган овқатларнинг структурасини янада яхшилаш таъминлансин.

Аҳолининг енгил саноат буюмларига, шунингдек маданий-маиший ва рўзғор буюмлари — мебель, телевизор, холодильник, фотоаппарат, магнитофон, электропилесослар ва бошқа товарларга бўлган талаб-эҳтиёжлари тўларoқ қондирилсин.

Товарларнинг хиллари кенгайтирилсин ва янгилансин, сифати яхшилансин, аҳоли кўп талаб этадиган янги, модали товарлар ишлаб чиқариш ва реализация қилиш кўпайтирилсин. Истеъмолчиларнинг талаб-эҳтиёжларини шакллантириш ва аҳолининг эстетик дидини тарбиялашга актив таъсир кўрсатилсин.

Халқ истеъмол қиладиган молларни ишлаб чиқариш ҳажми ва бу молларнинг хилларини белгилашда савдо ташкилотларининг буюртмалари асос қилиб олиниши лозим эканлигини назарда тутиб, саноат билан савдо ўртасидаги хўжалик алоқалари мустаҳкамлансин ва такомиллаштирилсин, шартномаларнинг бажарилиши учун саноат ва савдо корхоналарининг жавобгарлиги оширилсин.

Савдонинг моддий базаси ривожлантирилсин. Замонавий магазинлар шохобчаси, шу жумладан саноат министрликлари ташкил этадиган фирма шохобчалари кенгайтирилсин. Аҳолига хизмат кўрсатишни янада юксак даражага кўтаришни, харидорларнинг мол сотиб олиш учун сарфланадиган вақтини қисқартиришни таъминлайдиган савдо-сотиқнинг прогрессив формалари кенг ривожлантирилсин. Механизациялаштирилган йирик умумтовар омборлари, холодильниклар, сабзавот, картошка ва мева сақланадиган омборлар қурилсин.

Магазинларни зарур миқдор ва ассортиментдаги моллар билан узлуксиз таъминлаб туриш учун улгуржи савдо корхоналари ва ташкилотларининг жавобгарлиги оширилсин.

Умумий овқатланишни тобора ривожлантириш таъминлансин, умумий овқатланиш корхоналари замонавий ускуналар билан, саноатда ишлаб чиқилган ярим фабрикатлар билан таъминлансин. Маҳсулот турлари кўпайтирилсин, унинг сифати ва хизмат кўрсатиш маданияти оширилсин. Корхоналарда умумий овқатланишни, шунингдек парҳез овқатланишни ташкил этиш яхшилансин.

Матлубот кооперацияси ташкилотларининг қишлоқ аҳолисига савдо йўли билан хизмат кўрсатиш соҳасидаги ишлари такомиллаштирилсин. Матлубот кооперациясининг ишлаб чиқариш фаолиятини янада ривожлантириш, қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари ва хом ашё тайёрлашни, шунингдек ёввойи мевалар, қўзиқорин тайёрлашни кенгайтириш ва ҳамда маҳаллий мол ресурсларини товар оборотига жалб этиш чоралари кўрилсин.

Аҳолига маиший хизмат кўрсатиш ҳажми 1,5 баравар, шу жумладан қишлоқ жойларда 1,7 баравар кўпайтирилсин. Хизмат кўрсатиш маданияти ва буюртмаларни бажариш сифати яхшилансин. Маиший хизмат кўрсатадиган корхоналарнинг шоҳобчалари кенгайтирилсин, бу корхоналар замонавий техника билан таъминлансин.

Омонат кассаларининг иши такомиллаштирилсин, аҳолининг савдо, коммунал корхоналар ва бошқа корхоналардан насияга мол олиш усули кенг жорий қилинсин.

Пул билан таъминлашнинг барча манбалари ҳисобига жами сатҳи 545—550 миллион квадрат метрли **уй-жой** бинолари **қурилсин.** Уй-жой қурилишининг сифати оширилсин, уларнинг шинам ва қулайлиги, планлаштирилиши яхшилансин. Шаҳарларни ривожлантириш бош планларига мувофиқ шаҳар қурилиши амалга оширилсин, шаҳарларнинг ва бошқа аҳоли пунктларининг ободчилиги, архитектураси яхшилансин. Улар марказлаштирилган тартибда сув билан кўпроқ таъминлансин. Уй-жой фондини йирик қозонхоналар манбаидан иситишга ўтиш давом эттирилсин, уй-жой фондини газлаштириш кенгайтирилсин.

Кооператив уй-жой қурилиши ҳажми кўпайтирилсин, кичик шаҳарларда, шаҳар типидаги посёлкаларда ва қишлоқ жойларда якка тартибда уй-жой қурилишига ёрдам берилсин.

Аҳолининг сиҳат-саломатлигини муҳофаза қилишни тобора яхшилаш таъминлансин. Замонавий фан ютуқлари, диагностика ва даволашнинг янги методлари медицина амалиётига кенг жорий қилинсин. Касалликлар профилактикаси кучайтирилсин. Аҳолининг ва даволаш профилактика муассасаларининг дори-дармонга ва медицина техникаси буюмларига бўлган эҳтиёжлари тўларoқ қондирилсин. Соғлиқни сақлаш муассасаларида медицина ёрдамининг сифати ва ишни ташкил этиш даражаси оширилсин.

Кўп профилли ва ихтисослаштирилган даволаш муассасалари қурилишини рационал бирга қўшиб олиб бориш асосида соғлиқни сақлашнинг моддий базаси ривожлантирилсин ва такомиллаштирилсин. 1980 йилда касалхоналардаги ўринларнинг умумий сони 3,3 миллионтага етказилсин. Янги қурилиш районларида ва қишлоқ жойларда амбулатория-поликлиника муассасалари шохобчаси кенгайтирилсин.

Инвалидлар ва қариялар учун интернат-уйлар шохобчаси кўпайтирилсин. Инвалидлар учун протез-ортопедия тиклаш марказларини вужудга келтириш давом эттирилсин, якка транспорт воситаларини ва протез-ортопедия буюмларини ишлаб чиқариш кенгайтирилсин ва уларнинг сифати оширилсин. Инвалидларга ишлаб чиқариш таълими беришни яхшилаш чоралари кўрилсин.

Интернат-уйларда, туғруқхоналарда, болалар касалхоналари ва ихтисослаштирилган баъзи касалхоналар ва бўлимларда овқатланиш ва бошқа эҳтиёжлар учун қилинадиган ҳаражатлар нормаси оширилсин.

Врачларни ва ўрта медицина ходимларни тайёрлаш ҳамда уларнинг малакасини ошириш яхши йўлга қўйилсин.

Фан-техника тараққиёти талабларига ва меҳнаткашларнинг маданий-техникавий ва билим савиясини доим ошириш, малакали ишчи ва мутахассис кадрлар тайёрлашни яхшилаш вазифаларига мувофиқ, **халқ маорифи** системаси янада ривожлантирилсин.

Умумий ўрта таълим ривожлантирилсин ва такомиллаштирилсин. Ўрта мактабда таълим-тарбия иши даражаси оширилсин. Ёшларнинг касб танлашига кўпроқ эътибор берилсин. Ўқитувчи кадрларни тайёрлаш ва қайта тайёрлаш сифати яхшилансин.

Камида 7 миллион ўринли, шу жумладан қишлоқ жойларда тахминан 4,5 миллион ўринли янги умумий таълим мактаблари бинолари қурилсин.

Пионерлар саройи ва уйлари, ёш техниклар ва табиатшунослар станциялари, спорт ва музика мактаблари ҳамда болаларнинг бошқа тарбия муассасалари шохобчалари ривожлантирилсин.

Мактаб — интернатларда ва болалар уйларида овқатланиш учун қилинадиган ҳаражат нормалари оширилсин.

Халқ хўжалигининг барча тармоқлари учун аввало, бир вақт ичида ихтисос ва умумий ўрта маълумот олиш имконини берадиган ҳунар-техника билим юртларида, шунингдек техника билим юртларида ёшлар орасидан юқори малакали ишчилар тайёрлаш таъминлансин.

Ўрта ҳунар-техника ва техника билим юртларига ўқувчилар қабул қилиш 2 баравардан зиёд кўпайтирилсин. Ҳунар-техника таълими системасида тахминан 11 миллион, шу жумладан ўрта маълумотли 5 миллионга яқин малакали ишчи тайёрлансин. 1,1—1,2 миллион ўринли ҳунар-техника билим юртлари, шунингдек ўқувчилар учун зарур миқдорда ётоқхоналар фойдаланиш учун топширилсин.

Бевосита ишлаб чиқаришнинг ўзида ишчиларни ва оммавий касблардаги бошқа ходимларни тайёрлаш ҳамда уларнинг малакасини ошириш яхшилансин.

Олий ва ўрта махсус маълумотли 9,6 миллион мутахассис тайёрлансин. Ишлаб чиқарувчи кучлар интенсив ривожлантириладиган районларни кадрлар билан таъминлашга алоҳида эътибор берилсин.

Мутахассислар ва ишчиларни тайёрлаш ва уларни ғоявий-сиёсий жиҳатдан тарбиялаш даражасини янада ошириш — олий, ўрта махсус. ва ҳунар-техника ўқув юртларининг энг муҳим вазифаси деб ҳисоблансин.

Умумий таълим мактаблари, ҳунар-техника билим юртлари, ўрта махсус ва олий ўқув юртларининг моддий базаси кенгайтирилсин. Таълимнинг техника воситалари ва янги методлари ўқув жараёнига актив жорий қилинсин. Лабораторияларни, таълим ва ўқув-методика кабинетларини, устахоналарни замонавий ускуналар, приборлар, асбоблар, ўқув қўлланмалари билан таъминлаш яхшилансин.

Совет кишиларини ғоявий-сиёсий, ахлоқий ва эстетик тарбиялашда, уларнинг маънавий эҳтиёж-талабларини шакллантиришда **социалистик маданият ва санъатнинг** ролини тобора ошириш таъминлансин. Хусусан қишлоқ жойлардаги ва саноат барпо этилаётган янги районлардаги маданият муассасаларининг моддий базаси мустаҳкамлансин.

Маданий-оқартув муассасаларининг иши юксак даражага кўтарилсин. Оммавий кутубхоналар шохобчаси кенгайтирилсин. Халқ университетлари ривожлантирилсин, уларнинг фаолияти такомиллаштирилсин

Нашриёт иши ва китоб савдоси яхшилансин. Китоб, газета ва журналлар нашр этиш кўпайтирилсин ҳамда сифати яхшилансин. Болалар ва ўсмирлар учун дарсликлар, адабиётлар чоп этишга алоҳида эътибор берилсин. Чоп этишнинг офсет усули фотонабор ва автомат поток линиялар полиграфия саноатида кенг жорий қилинсин.

Телевидение ва радио эшиттиришни янада ривожлантириш, рангли телевидение ва стереофоник радио эшиттириш янада кенгроқ жорий қилинсин. Телевизион ва радио эшиттиришларни муттасил юқори сифатда қабул қилиб олиш зонаси кенгайтирилсин. Телевизион программаларнинг сифати яхшилансин.

Аҳолига кино хизмати кўрсатиш анча яхшилансин, кинотеатрлар шохобчаси ва кинематографиянинг моддий базаси кенгайтирилсин. Фильмларнинг ғоявий-бадиий савияси оширилсин. Илмий-оммабоп, таълим фильмлари, хроникал-ҳужжатли фильмларнинг зарур миқдорда чиқарилиши таъминлансин. Болалар ва ўсмирлар учун кинофильмлар ишлаб чиқариш кўпайтирилсин ва уларнинг тематикаси кенгайтирилсин.

Аҳолининг сиҳат-саломатлигини мустаҳкамлаш ва бўш вақтдан яхшироқ фойдаланиш мақсадида **меҳнаткашларнинг актив дам олишини** уюштириш такомиллаштирилсин.

Санаторий-курорт муассасалари, дам олиш уйлари ва пансионатлар шохобчаси, шунингдек шаҳарларда ва хусусан туристик ва курорт марказларида, оммавий истироҳат зоналарида меҳмонхоналар шохобчаси кўпайтирилсин.

Экскурсия хизмати ва туризм ривожлантирилсин. Туристик комплекс ва базалар, мотел ва кемпинглар қурилиши давом эттирилсин. Спорт ва туристик жиҳозлар ишлаб чиқариш кенгайтирилсин.

Ишчи ва хизматчиларнинг боғдорлик ширкатларини уюштириш ва уларнинг фаолиятини яхшилашга ёрдам берилсин.

Корхона ва муассасаларда, ўқув юртларида ва аҳоли истиқомат қиладиган жойларда оммавий физкультура ва спорт ривожлантирилсин.

Шаҳар ва қишлоқ аҳолисининг почта, телефон ва телеграф **алоқаси** хизматига бўлган эҳтиёжлари тўларoқ қондирилсин.

Аҳолига **транспорт хизматини** яхшилаш учун шаҳарлараро, шаҳар ичи ва шаҳар атрофи транспортини янада ривожлантириш таъминлансин. Қишлоқ аҳолисига транспортнинг хилма-хил турлари билан хизмат кўрсатиш анча кенгайтирилсин.

Шахсий фойдаланишдаги транспортнинг ортиб бориши билан боғлиқ хизматларнинг ҳажми ва турлари кўпайтирилсин. Техника хизмати станциялари, автозаправка станциялари, шунингдек кооператив гаражлар ва хусусий транспорт воситалари тўхташ жойлари шохобчаси ривожлантирилсин.

IX. Ишлаб чиқарувчи кучларни жойлаштириш ва иттифоқдош республикалар хўжалигини ривожлантириш

Мамлакат ишлаб чиқарувчи кучларини жойлаштиришни такомиллаштириш мақсадида:

Шарқий районларнинг иқтисодий потенциалини янада ўстириш ва умумиттифоқ саноат маҳсулоти ишлаб чиқаришда уларнинг ролини ошириш кўзда тутилсин. Энг қулай табиий шарт-шароитларга эга бўлган тармоқлар, айниқса ёқилғи саноати ва энергияни кўп ишлатадиган корхоналар жадал ривожлантирилсин. Беш йилликда нефть ва газ қазиб олишни, алюминий ишлаб чиқаришни кўпайтиришнинг ҳаммаси, кўмир қазиб чиқаришни кўпайтиришнинг 90 процентидан кўпроғи, мис ишлаб чиқаришни кўпайтиришнинг тахминан 80 проценти, целлюлоза ишлаб чиқаришни кўпайтиришнинг 45 проценти ва картон ишлаб чиқаришни кўпайтиришнинг салкам 60 проценти шу районларда таъминлансин;

СССРнинг Европа қисмида ва Уралда энергия ва сувни кўп ишлатадиган янги корхоналар қурилишини ва шу турдаги мавжуд корхоналарни кенгайтиришни чеклаб, асосан ишлаб турган корхоналарни техника билан қайта қуроллантириш ва реконструкция қилиш йўли билан саноатни ривожлантириш;

Коммуникациялари, инженерлик иншоотлари ва ёрдамчи корхоналари умумий бўлган мавжуд территориал-ишлаб чиқариш комплекслари ҳамда саноат узелларини ривожлантириш ва янгиларини вужудга келтириш;

Меҳнат ресурсларининг баланси қулай бўлган иттифоқдош республикалар ва иқтисодий районларда саноатнинг сермеҳнат тармоқларини жойлаштириш; маҳаллий малакали кадрлар тайёрлашни яхшилаш;

катта шаҳарларнинг ўсишини янада чеклаш, иқтисодий жиҳатдан истиқболли кичик ва ўртача шаҳарларни ривожлантириб, уларда асосан чоғроқ корхоналарни, ишлаб турган бирлашмалар, фабрика ва заводларнинг филиаллари ҳамда ихтисослаштирилган цехларини жойлаштириш;

қишлоқ жойлардаги меҳнат ресурсларидан фойдаланишни яхшилаш тадбирларини амалга ошириш; колхоз ва совхозларда қишлоқ хўжалик маҳсулотини қайта ишлайдиган, маҳаллий хом ашёдан бинокорлик материаллари ва халқ истеъмол қиладиган моллар ишлаб чиқарувчи корхоналар ва ҳунармандчиликни ривожлантириш;

транспорт-иқтисодий алоқаларни рационаллаштириш, шу мақсадда магистрал транспорт коммуникацияларини ривожлантириш, шунингдек Сибирнинг Шимоли-Ғарбий районларидан ва Ўрта Осиёдан СССРнинг Европа қисмига кучли нефть ва газ қувурлари системасини, шунингдек Сибирнинг Шимоли-Ғарбий районларидан мамлакатнинг шарқий районларидаги нефтни қайта ишлаш заводларига нефть қувурлари қуриш;

ишлаб чиқарувчи кучларни жойлаштириш проблемаларига оид илмий тадқиқотларни кенгайтириш кўзда тутилсин.

Маҳаллий ва миллий хусусиятларни, табиий, меҳнат ресурслари ва бошқа ресурслардан ғоят тўлиқ фойдаланишни ҳисобга олиб, ишлаб чиқариш ва социал-маданий қурилиш, халқ истеъмол қиладиган молларни ишлаб чиқаришни кўпайтириш, савдо ва аҳолига маиший хизмат кўрсатишни кенгайтириш масалаларини ҳал этишда иттифоқдош республикаларнинг роли ва масъулияти оширилсин.

Ҳамма иттифоқдош ва автоном республикаларда ҳамда иқтисодий районларда, автоном ва миллий округларда экономикани янада юксалтириш таъминлансин.

Россия Совет Федератив Социалистик Республикасида саноат маҳсулотининг ҳажми 35-39 процент кўпайтирилсин. Машинасозлик, газ, химия ва нефть химияси саноатининг жадал ўсиши таъминлансин.

1980 йилга бориб нефть, шу жумладан газ конденсати қазиб олиш — 545-555 миллион тоннага, газ қазиб олиш — 220-255 миллиард куб метрга, кўмир қазиб чиқариш — 428-438 миллион тоннага, электр энергия ҳосил қилиш — 832-851 миллиард киловатт-соатга, пўлат эритиш — 94-98 миллион тоннага, қора металларнинг тайёр прокатини ишлаб чиқариш — 66-69 миллион тоннага, минерал ўғит — 74 миллион тоннага, газламалар — 8,9 миллиард квадрат метрга, трикотаж буюмлари — 830 миллион донага, қанд-шакар — 3,5-4 миллион тоннага, мол ёғи — 720 минг тоннага етказилсин.

Оғир қуюв автомат линияларини, қувур ишлаш станокларини, прибор подшипниклари учун ғоят аниқ станокларни, листовой усулда штамплайдиган автомат линияларни ишлаб чиқарувчи заводлар ва бошқа бир қанча машинасозлик корхоналари қурилсин.

Чорвачилик учун ва озуқа ишлаб чиқариш учун машинасозликни, трактор ва қишлоқ хўжалик машинасозлигини янада ривожлантириш таъминлансин. 330 от кучига эга бўлган кучли саноат тракторларини кўплаб ишлаб чиқариш ташкил этилсин. Серунум дон ва картошка йиғиштириш комбайнлари, техника экинларини парвариш қиладиган ва ҳосилини йиғиштириб берадиган машиналар ишлаб чиқариш кўпайтирилсин.

Қишлоқ хўжалиги ялпи маҳсулотининг ўртача йиллик ҳажми 14-17 процент оширилсин. Дон етиштириш йилига 123-126 миллион тоннага, кунгабоқар уруғи — 4 миллион тоннага, қанд лавлаги — 32-33 миллион тоннага, зиғир толаси — 265 минг тоннага, картошка — 53-55 миллион тоннага, сабзавот — 12,3 миллион тоннага, гўшт (сўйилган вазнда) — 7,5-7,7 миллион тоннага, сут — 49-51 миллион тоннага, жун — 235 минг тоннага етказилсин.

Суғориладиган 2,2 миллион гектар ер экинзорга айлантирилсин ва 2,3 миллион гектар ботқоқзорнинг захи қочирилсин, 5,2 миллион гектар яйловга сув чиқарилсин. Суғориладиган ва захи қочирилган ерлардаги ҳамма қишлоқ хўжалик экинларининг ҳосилдорлиги анча оширилсин.

РСФСРнинг Европа қисмида ва Уралда:

Атом ва иссиқлик электростанцияларини қуриш ҳамда кенгайтириш ҳисобига электр энергетика базасини мустаҳкамлаш таъминлансин. Ленинград атом электростанциясининг қуввати 4 миллион киловаттга, Кострома ГРЭСининг қуввати — 3,6 миллион киловаттга ва Рефтин ГРЭСининг қуввати — 3,3 миллион киловаттга етказилсин. Нововоронеж, Смоленск ва Курск атом электростанцияларида, Чебоксари ва Нижнекамск гидроэлектростанцияларида, Рязань ва Ставрополь ГРЭСларида ҳамда бошқа электростанцияларда янги қувватлар ишга туширилсин. Пермь иссиқлик электростанциясини қуриш кучайтириб юборилсин, Ирганай ГЭСини қуришга киришилсин;

Курск магнит аномалиясининг минерал ресурслари негизида территориал-ишлаб чиқариш комплекси ривожлантирилсин, темирни бевосита қайта тиклаш усулида ҳосил қилинадиган металлашган окатишдан пўлат ишлаб чиқариш учун Оскол электр металлургия комбинати қурилсин;

Оренбург газ конденсати кони негизида газ қазиш ва қайта ишлаш билан шуғулланувчи саноат комплекси янада шакллантирилсин. Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган мамлакатлар иштирокида СССРнинг ғарбий чегарасигача газ қувури қурилсин;

Тиман-Печора нефть-газ вилоятининг табиий ресурслари ўзлаштирилсин; бу ерда нефть қазиб чиқариш 1980 йилгача тахминан 25 миллион тоннага, газ қазиб олиш 22 миллиард куб метрга етказилсин. Мамлакатнинг Европа қисми шимолидаги целлюлоза ва ёғочсозлик корхоналари кенгайтирилсин ҳамда реконструкция қилинсин.

Кама автомобиль заводининг биринчи навбати, Нижнекамск нефть химияси корхоналарининг комплекси қуриб битказилсин, Тольятти шаҳри яқинида аммиак ва карбамид ишлаб чиқарадиган катта корхона барпо этилсин.

Мамлакатнинг йирик марказлари — Москва ва Ленинградни иқтисодий ҳамда социал жиҳатдан ривожлантириш, бу ерда барпо этилган ишлаб чиқариш ва илмий потенциални такомиллаштириш ҳамда унинг самарадорлигини ошириш тадбирлари кўрилсин.

Таркиб топган саноат марказларида ишлаб турган корхоналарни аввало реконструкция қилиш ва техника билан қайта қуроллантириш ҳисобига енгил ва озиқ-овқат саноатини янада ривожлантириш таъминлансин.

Уралда қора ва рангли металлургия, машинасозлик ва химия саноати янада ривожлантирилсин. Юқори Кама калий ҳавзасини комплекс ривожлантириш, Пермдаги синтетик каучук заводи биринчи навбатини битказиш таъминлансин. Йирик саноат марказларини сув билан таъминлаш яхшилансин.

РСФСРнинг қора тупроқли бўлмаган зонасида қишлоқ хўжалигини ва саноатнинг у билан боғлиқ бўлган тармоқларини комплекс ривожлантириш ишлари кучайтирилсин. Қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришининг моддий-техника базасини мустаҳкамлаш ва интенсивлаш тадбирлари амалга оширилсин, ерларни мелиорациялаш ишлари кенгайтирилсин, шу асосда дон, чорвачилик маҳсулотлари, зиғир толаси, картошка ва сабзавот етиштириш анча кўпайтирилсин.

Волга—Кама ҳавзасида сувни муҳофаза қилиш тадбирларини ўтказиш кўзда тутилсин. Муттасил мўл дон ҳосили етиштириладиган ва чорвачилик маҳсулотлари олинадиган катта районни вужудга келтиришни назарда тутиб, Заволжьеда суғориш-сув чиқариш системалари қурилиши давом эттирилсин. Дон дарёси бўйида Константинов гидроузелини қуришга киришилсин. Краснодар ўлкасида шоликорликни ривожлантириш ишлари кенг авж олдириб юборилсин.

Сибирда ёқилғи саноатини, қора ва рангли металлургиянинг энергияни кўп истеъмол қиладиган тармоқларини, химия, нефть химияси, целлюлоза-қоғоз саноатини жадал ривожлантириш кўзда тутилсин. Ўрмон ва ёғочсозлик саноатини янада ривожлантириш таъминлансин.

Ғарбий Сибирда жуда катта территориал-ишлаб чиқариш комплексини — мамлакатнинг нефть ва газ қазиб чиқарадиган асосий базасини шакллантириш давом эттирилсин. Бу ерда нефть қазиб олиш 1980 йилга бориб 300-310 миллион тоннага, газ қазиб олиш 115-145 миллиард куб метрга етказилсин. Томск нефть химияси комбинати қурилиши давом эттирилсин. Тобольск нефть химияси комплекси қурилиши кучайтирилсин. Нефть газини қайта ишлайдиган заводлар, нефть ва газ юбориладиган қувурлар системаси ва Сургут—Нижневартовск темир йўли қурилсин. Электроэнергетика базаси ривожлантирилсин. Кузбассда кўмир қазиб олиш 161 миллион тоннага етказилсин.

(Давоми еттинчи бетда).

1976—1980 ЙИЛЛАРДА СССР ХАЛҚ ХЎЖАЛИГИНИ РИВОЖЛАНТИРИШНИНГ АСОСИЙ ЙЎНАЛИШЛАРИ

(Боши олтинчи бетда).

Канск-Ачинск ҳавзасида кучли кўмир разрези қурилиши ва унинг базасида Березовск ГРЭСи қурилиши авж олдирилсин. Ачинск нефтни қайта ишлаш заводининг биринчи навбатини ишга тушириш таъминлансин. Саян территориал-ишлаб чиқариш комплексини ривожлантириш давом эттирилсин. Саян—Шушенск ГЭСидаги дастлабки агрегатлар ишга туширилсин ва Саян алюминий заводининг дастлабки электролиз корпуслари битказилиши таъминлансин, Минусинск шаҳридаги электротехника заводлари комплексининг биринчи навбати қурилсин. Богучанск ГЭСини қуришга киришилсин. Братск—Усть-Илмск территориал-ишлаб чиқариш комплексини шакллантириш асосан тугаллансин, Усть-Илмск ГЭСининг тўла қувват билан ишга туширилиши таъминлансин ва Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган мамлакатлар иштирокида целлюлоза заводи қурилсин. Гусиноозёрск ГРЭСини қуриш давом эттирилсин.

Қишлоқ хўжалиги, шунингдек саноатнинг қишлоқ хўжалик хом ашёсини қайта ишлайдиган тармоқлари янада юксак суръатлар билан ривожлантирилсин.

Олтой ўлкасида Алейск суғориш системасининг иккинчи навбатини ва Чариш группа водопроводини қуришга киришилсин, Қулунда канали қурилиши давом эттирилсин.

Узоқ Шарқда хўжаликни комплекс ривожлантириш, рангли, нодир, қимматбаҳо металлар ва олмослар қазиб олишни, ўрмон, целлюлоза-қоғоз ва мебель саноати маҳсулоти ишлаб чиқаришни кўпайтириш таъминлансин. Зея ГЭСи қуриб битказилсин, Бурейск ГЭСининг қурилиши кучайтирилсин, Колима ГЭСининг дастлабки агрегатлари ишга туширилсин. Мавжуд портларни ривожлантириш ва реконструкция қилиш, флотни янгилаш, чуқур сувли Восточний портини қуриш давом эттирилсин.

Балиқ овлаш, денгиз маҳсулотларини йиғиб олиш, кенг ассортиментдаги юқори сифатли балиқ озиқ-овқат маҳсулотини ишлаб чиқариш кўпайтирилсин.

Байкал — Амур магистрали атрофидаги зонада ишлаб чиқарувчи кучларни комплекс ривожлантиришга доир геология-разведка ва илмий тадқиқот ишлари анча кучайтирилсин. Магистралнинг айрим участкалари қуриб битказилган сайин шу зонадаги табиий ресурсларни ўзлаштириш кўзда тутилсин.

Жанубий Якутия территориал-ишлаб чиқариш комплексини шакллантиришга киришилсин. Тинда—Беркакит темир йўл линияси қурилсин. Нерюнгрин кўмир разрези, саралаш фабрикаси, Нерюнгрин ГРЭСи қурилиши кучайтирилсин.

Ерларнинг захини қочириш ва суғориш ишлари, ихтисослаштирилган совхозлар ва чорвачилик комплексларини барпо этиш ишлари давом эттирилиб, Узоқ Шарқ аҳолисини маҳаллий қишлоқ хўжалик маҳсулоти билан таъминлаш яхшилансин. Соя ва шоли етиштириш кўпайтирилсин.

Украина ССРда саноат ишлаб чиқариши ҳажми 30-34 процент кўпайтирилсин. Электроэнергетика, химия ва нефтни қайта ишлаш, станоксозлик ва инструментал саноат, приборсозликни, енгил ва озиқ-овқат саноати учун машинасозликни янада юксак суръатлар билан ўстириш, шунингдек, трактор ва қишлоқ хўжалиги машинасозлигини янада ривожлантириш кўзда тутилсин. Чорвачилик ва озуқа тайёрлаш учун керакли машиналар ҳамда асбоб-ускуналар кўпроқ ишлаб чиқарилсин. Республиканинг ғарбий областларидаги саноат илдам суръатлар билан ривожлантирилсин.

Чернобиль, Ровно, жанубий Украина атом электростанцияларидаги қувватларни ишга тушириш ва иккита янги атом электростанциясини қуришга киришиш таъминлансин. Чигирин ва Зуев иссиқлик электростанциялари қурилиши авж олдирилсин. Электроэнергетика ва ерларни мелиорациялаш учун комплекс аҳамиятта эга бўлган Днестр ГЭСидаги дастлабки агрегатлар ишга туширилсин. Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган мамлакатлар иштирокида барпо этилаётган Нововолинск технология асбоб-ускуналари заводи қуриб битказилсин.

Республикада кўмир қазиб чиқариш 1980 йилга бориб 226-229 миллион тоннага етказилсин. Донбассда кўмир саноатини янада ривожлантириш ва уни техника билан қайта қуроллантириш тадбирлари амалга оширилсин. Ишлаб турган кўмир шахталари реконструкция қилинсин ва янги шахталар қурилсин.

Асосан ишлаб турган заводларни реконструкция қилиш ҳисобига қора металлургиядаги қувватларнинг кўпайиши таъминлансин. 1980 йилга бориб пўлат эритиш 58-61 миллион тоннага, тайёр прокат ишлаб чиқариш 41-43 миллион тоннага етказилсин. Темир руда саноатини янада ривожлантириш амалга оширилсин. Минерал ўғит ишлаб чиқарадиган қувватлар ишга туширилиб, минерал ўғит ишлаб чиқариш 24,4 миллион тоннага етказилсин. Нефтни дастлабки қайта ишлашни анча кўпайтириш, мамлакатнинг бошқа районларидан республикага нефть маҳсулотлари ташиб келтиришни қисқартириш кўзда тутилсин.

Халқ истеъмол қиладиган моллар, айниқса шойи газлама, нотўқима материаллар, трикотаж маҳсулотлар ишлаб чиқариш кўпайтирилсин.

Қанд-шакар, консерва, гўшт ва сут саноати корхоналари техника билан қайта қуроллантирилсин ва реконструкция қилинсин, уларнинг қуввати қишлоқ хўжалик хом ашёсини энг яқин муддатларда қайта ишлашни таъминлайдиган даражага етказилсин.

Қишлоқ хўжалигининг ўртача йиллик ялпи маҳсулоти ҳажми 11-14 процент кўпайтирилсин. Дон етиштириш йилига ўрта ҳисобда 46-48 миллион тоннага, қанд лавлаги — 53-54 миллион тоннага, кунгабоқар уруғи — 3-3,1 миллион тоннага, гўшт (сўйилган вазнда) — 3,4-3,6 миллион тоннага, сут — 21,5-22,3 миллион тоннага етказилсин.

Асосан Қора денгиз ва Азов бўйидаги қурғоқчил районларда 503 минг гектар суғориладиган ерлар экинзорга айлантирилсин; Дунай—Днестр суғориш системасини қуришга киришилсин ва Каховка суғориш системасини қуриш ишлари давом эттирилсин. Азов бўйи суғориш системасини қуришга доир тайёргарлик ишлари бошлансин. Асосан Полесье зонасида 660 минг гектарга яқин ернинг захи қочирилсин. Суғориладиган ва захи қочирилган ерлардаги ҳамма қишлоқ хўжалик экинларининг ҳосилдорлиги оширилсин. Ерларни нурашдан сақлаш тадбирлари ўтказилсин.

Днепр—Донбасс каналининг ва Харьков шаҳрига борадиган Водоводнинг биринчи навбатлари қуриб битказилсин.

Қора денгиз, Азов денгизи соҳилларидаги ҳамда Карпат тоғи этакларидаги санаторий-курорт зоналарини кенгайтириш ва ободонлаштириш давом эттирилсин.

Белоруссия ССРда саноат маҳсулоти ҳажми 39-43 процент кўпайтирилсин. Республиканинг ғарбий қисмидаги саноат илдам суръатлар билан ривожлантирилсин.

Радио техника, электрон, станок-асбобсозлик саноати, алоқа воситаларини ишлаб чиқаришни жадал ўстириш, шунингдек автомобиль саноатини янада ривожлантириш таъминлансин. Тракторсозликда «Беларусь» МТЗ-80 тракторларини ишлаб чиқаришга ўтиш тугаллансин. Чорвачилик учун ва озуқа тайёрлаш учун керакли машиналар ҳамда асбоб-ускуналар ишлаб чиқариш кўпайтирилсин.

Нефтни қайта ишлаш ва химия саноатини янада ривожлантириш кўзда тутилсин. Химиявий тола ишлаб чиқариш 2 баравар кўпайтирилсин. 1980 йилда минерал ўғит ишлаб чиқариш 14,3 миллион тоннага, шу жумладан калий ўғит ишлаб чиқариш 10,7 миллион тоннага етказилсин. Автомобиль шиналари, микробиология саноати маҳсулоти ишлаб чиқариш анча кенгайтирилсин. Шойи газлама ишлаб чиқариш 3,6 баравар кўпайтирилсин.

Қишлоқ хўжалиги ялпи маҳсулотининг ўртача йиллик хажмини 11-14 процент кўпайтириш таъминлансин, қишлоқ хўжалигини сут ва гўшт чорвачилигига ихтисослаштириш янада чуқурлаштирилсин. Дон етиштириш йилига ўрта ҳисобда 6,9-7,2 миллион тоннага ,гўшт (сўйилган вазнда) — 900 минг тоннага, сут — 6,3 миллион тоннага етказилсин. Зиғир толаси, сабзавот, чорвачилик учун озуқа етиштириш кўпайтирилсин. Ерларни охаклаш ва ҳосилдорлигини ошириш ишлари давом эттирилсин. 670 минг гектар майдондаги захкаш ва ботқоқ ерларнинг захи қочирилсин. 85 минг гектар майдондаги ерни суғориш ишлари ўтказилсин. Полесье ерларидан комплекс фойдаланиш тадбирлари амалга оширилсин. Ҳамма қишлоқ хўжалик экинларининг ва аввало мелиорация қилинган ерлардаги экинларнинг ҳосилдорлиги кўтарилсин.

Ўзбекистон ССРда саноат маҳсулотининг ҳажми 35-39 процент кўпайтирилсин. Электрон, электротехника ва химия саноатини янада ривожлантириш, енгил ва озиқ-овқат саноати учун керакли, шунингдек пахтачиликни ва мелиорация ишларини комплекс механизациялаш учун керакли машиналар ҳамда асбоб-ускуналар ишлаб чиқаришни кўпайтириш таъминлансин. Енгил ва озиқ-овқат саноати маҳсулоти ишлаб чиқариш кўпайтирилсин. Рангли, нодир, қимматбаҳо металлар ишлаб чиқаришни кўпайтириш ва руда хом ашёсидан комплекс фойдаланишни ошириш таъминлансин.

Иссиқлик электростанцияларидаги қувватларни кўпайтириш ва Ангрен кўмир кони негизида янги ГРЭС қуриш таъминлансин. Ип газлама комбинати қурилсин.

Қишлоқ хўжалиги ялпи маҳсулотининг ўртача йиллик ҳажми 21-24 процент кўпайтирилсин. 1980 йилга бориб пахта етиштириш 5,8 миллион тоннага етказилсин. Қарши даштида ингичка толали пахта етиштириладиган янги катта район барпо этилсин ва Жиззах даштини ўзлаштириш ишлари кучайтирилсин. Қорақалпоғистон АССРда шоликорликни ривожлантириш ишлари давом эттирилсин. Қўйчиликни янада жадал ривожлантириш таъминлансин, жун ва қоракўл тери етиштириш кўпайтирилсин. Маккажўхори, шоли, сабзавот, полиз маҳсулотлари, мева, узум, беда уруғи, тамаки етиштириш учун суғориладиган ерлардан тўлиқроқ фойдаланилсин. Пилла етиштириш кўпайтирилсин. 462 минг гектар ерни суғориш ва 1,5 миллион гектар яйловга сув чиқариш ишлари амалга оширилсин. Ерларнинг мелиоратив ҳолати яхшилансин.

Қозоғистон ССРда саноат маҳсулотининг ҳажми 40-44 процент кўпайтирилсин. Қора ва рангли металлургияни, машинасозлик, кўмир, нефть, химия, озиқ-овқат ва енгил саноатни янада ривожлантириш таъминлансин. Тракторлар, тупроқнинг нурашига йўл қўймаслик ишларини бажариш учун керакли машиналар ишлаб чиқариш кўпайтирилсин. Чорвачилик учун техника ишлаб чиқарадиган корхоналарни ривожлантириш кўзда тутилсин.

1980 йилга бориб кўмир қазиб олиш 124-127 миллион тоннага, минерал ўғит ишлаб чиқариш 3,8 миллион тоннага етказилсин. Нефтни дастлабки қайта ишлаш 3,8 баравар кўпайтирилсин. Качар темир руда кони негизида катта кон-саралаш комбинатини қуриш ишлари авж олдириб юборилсин. Ермаков Ферросплав заводини қуриш асосан тугалланиб, унинг қуввати тахминан уч баравар кўпайтирилсин.

Рангли металлургияда бир қанча катта-катта кон-саралаш комбинатларини қуриш назарда тутилсин. Жайрамдаги полиметалл рудалар конлари группасини ўзлаштириш тезлаштирилсин. Энергетика базасини ривожлантириш таъминлансин, Экибастуз ГРЭСида дастлабки энергетика блоклари ишга туширилсин, иккинчи Экибастуз ГРЭСини, шунингдек Шульбинск ГЭСини қуришга киришилсин.

Павлодар—Экибастуз, Қоратов—Жамбул ва Манғишлоқ территориал ишлаб чиқариш комплексларини ривожлантириш давом эттирилсин. Марказий Қозоғистоннинг саноат районларини сув билан таъминлаш яхшилансин.

Қишлоқ хўжалигининг ўртача йиллик ялпи маҳсулот ҳажми 14—17 процент кўпайтирилсин. Қўриқ ва бўз ерлар ўзлаштирилган районларда дон етиштириш барқарорлигини ўстириш тадбирлари амалга оширилсин. Ўртача йиллик дон етиштириш 25—27 миллион тоннага, гўшт (сўйилган вазнда) етиштириш 1,1 миллион тоннага, жун етиштириш 107,8 минг тоннага етказилсин. Қўйчиликни жадал ривожлантириш кўзда тутилсин. Янги қўйчилик совхозлари ташкил қилинсин. Жанубий Қозоғистондаги суғориладиган ерларда шоли, пахта, сабзавот, мева ва бошқа экинлар етиштириш кўпайтирилсин. 410 минг гектар суғориладиган ер фойдаланишга топширилсин, 24,8 миллион гектар яйловга сув чиқарилсин.

Грузия ССРда саноат маҳсулоти ишлаб чиқариш ҳажми 35—39 процент кўпайтирилсин, электротехника, станок инструментал ва химия саноатини илдам ўстириш кўзда тутилсин. Асосан гидроэнергия ресурсларидан фойдаланиш ҳисобига электроэнергетикани янада ривожлантириш таъминлансин, электр энергия ҳосил қилиш 1,5 баравар кўпайтирилсин. Ингури ГЭСи қурилиши тугаллансин. Енгил, ва озиқ-овқат саноати, айниқса виночилик саноати ривожлантирилсин. Меҳнат ресурсларидан тўлароқ фойдаланиш мақсадида ишлаб турган корхоналарнинг филиалларини тоғли ва тоғ этакларидаги районларда жойлаштириш кўзда тутилсин.

Қишлоқ хўжалигининг йиллик ўртача ялпи маҳсулоти ҳажми 21—24 процент кўпайтирилсин. Техника экинлари ва кўп йиллик субтропик экинларнинг кўчатларини ўтқазишни янада кенгайтириш ва шу экинларнинг ҳосилдорлигини ошириш таъминлансин; кўп йиллик кўчатларнинг сийраклашиб кетиши тугатилсин. 1980 йилларда чой барги етиштириш 355 минг тоннага етказилсин. Ўртача йиллик узум йиғиб олиш тахминан 1,5 баравар кўпайтирилсин. Чорвачилик маҳсулотлари етиштириш кенгайтирилсин ва унинг маҳсулдорлиги оширилсин. 60 минг гектар майдонда ерларни суғориш ва Колхида пасттекислигидаги 40 минг гектар майдонда зах ерни қуритиш ишлари амалга оширилсин, мелиорация қилинган ерлардан фойдаланиш яхшилансин.

Қора денгиз соҳилида ва тоғли районларда курорт зоналарини ва туристик базаларини янада кенгайтириш таъминлансин.

Озарбайжон ССРда саноат маҳсулоти ишлаб чиқариш ҳажми 37—41 процент кўпайтирилсин. Электротехника, машинасозлик, асбобсозлик ва бошқа металл кам сарфланадиган тармоқларни, рангли металлургияни жадал ўстириш, шунингдек асосан маҳаллий углеводород хом ашёсидан фойдаланиб, химия ва нефть химияси саноатини ривожлантириш кўзда тутилсин. Шамхор ГЭСи қурилиши авж олдириб юборилсин. Бокудаги нефтни қайта ишлаш заводлари реконструкция қилинсин. Енгил саноат ва озиқ-овқат саноати маҳсулотларини ишлаб чиқариш кўпайтирилсин. Меҳнат ресурсларидан тўлароқ фойдаланиш мақсадида саноатни ғарбий ва марказий районларда ривожлантириш йўли билан саноат корхоналарини жойлаштириш яхшилансин.

Асосан узум, пахта, тамаки ва сабзавот, хусусан эрта пишар экинлар етиштиришни кўпайтириш йўли билан қишлоқ хўжалиги ялпи маҳсулотининг ўртача йиллик ҳажми 18—21 процент оширилсин. 1980 йилда пахта етиштириш 600 минг тоннага етказилсин. Чорвачилик маҳсулдорлиги оширилсин. Бўз ерлар қишлоқ хўжалиги оборотига жалб этилсин. Суғориладиган ерларни сув билан таъминлаш ва уларнинг мелиоратив ҳолати яхшилансин. 45 минг гектар янги суғориладиган ерлар ишга солинсин, 400 минг гектар майдонга сув чиқарилсин. Курортлар ва туристик базаларни ривожлантириш таъминлансин.

Литва ССРда саноат маҳсулотининг ҳажми 32—36 процент кўпайтирилсин. Асбобсозлик, радиотехника, электрон саноати, химия саноатининг, чорвачилик ва озуқа ишлаб чиқариш учун машинасозликнинг илдам ривожлантирилиши таъминлансин. Нефть маҳсулотлари ва аммиак тайёрловчи йирик корхоналар вужудга келтирилсин. Зиғир толасидан газлама ишлаб чиқариш, мебель, гўшт ва сут консервалари тайёрлаш, балиқ овлаш ва овқат учун истеъмол қилинадиган юқори сифатли балиқ маҳсулотларини ишлаб чиқариш кўпайтирилсин ва уларнинг ассортименти кенгайтирилсин.

1,5 миллион киловатт қувватли реакторларга эга бўлган Друкшяй атом электр станцияси қурилиши кучайтириб юборилсин.

Қишлоқ хўжалик маҳсулотининг ўртача йиллик ҳажми 10—13 процент оширилсин, сут-гўшт чорвачилиги ва бекон олинадиган чўчқачиликни ривожлантиришга алоҳида эътибор берилсин. Дон етиштириш кўпайтирилсин. 540 минг гектар захкаш ерлар мелиорация қилинсин.

Молдавия ССРда саноат маҳсулотининг ҳажми 45—49 процент кўпайтирилсин. Машинасозликнинг салмоғи оширилсин. Қишлоқ хўжалик машиналари, электротехника маҳсулоти ишлаб чиқариш, озиқ-овқат саноати учун технология ускуналари, цемент, ип газлама, мева-сабзавот консервалари ва вино маҳсулотлари ишлаб чиқариш анча кўпайтирилсин.

Қишлоқ хўжалик ялпи маҳсулоти етиштиришнинг ўртача йиллик миқдори 35—38 процент, сабзавот ва узум камида 1,5 баравар, мева 1,4 баравар, тамаки тахминан 1,5 баравар кўпайтирилсин. Мева-узум кўчатларининг сийрак ўтқазилишига барҳам берилсин. Дон, хусусан маккажўхори етиштириш кенгайтирилсин. 65 минг гектар суғориладиган ерлар ишга солинсин.

Латвия ССРда саноат маҳсулотининг ҳажми 26—30 процент кўпайтирилсин. Республика саноатини алоқа воситалари, электрон, электротехника, химия саноати, енгил саноат, гўшт ва сут саноати маҳсулотларини ишлаб чиқаришга тобора ихтисослаштириш кўзда тутилсин. Микроавтобус, юқори класс радиоприёмниклар ва радиолалар ишлаб чиқариш анча кўпайтирилсин. Чорвачиликдаги ишларни механизациялаш учун техника ишлаб чиқаришни кўпайтириш кўзда тутилсин. Балиқ овини ва юқори сифатли балиқ маҳсулотларини ишлаб чиқаришни янада ўстириш ва айни вақтда бу маҳсулотнинг хилларини кўпайтириш таъминлансин. Порт хўжалигини ривожлантириш давом эттирилсин.

Қишлоқ хўжалик ялпи маҳсулотининг йиллик ўртача ҳажми 15-18 процент оширилсин. Қишлоқ хўжалигини сут-гўшт чорвачилиги ва бекон олинадиган чўчқачиликка тобора ихтисослаштириш таъминлансин. Дон етиштириш кўпайтирилсин. 382 минг гектар майдондаги ботқоқ ерларни қуритиш ишлари олиб борилсин.

Рига денгиз соҳилида курортларни кенгайтириш давом эттирилсин.

Қирғизистон ССРда асосан электроэнергетикани, машинасозлик, енгил ва озиқ-овқат саноатини ривожлантириш йўли билан саноат маҳсулоти ҳажми 33—37 процент кўпайтирилсин. Рангли металлургияни янада ривожлантириш кўзда тутилсин. Курпсой ГЭСи қурилиши кучайтириб юборилсин, Гилам комбинатини қуришга киришилсин.

Қишлоқ хўжалиги ялпи маҳсулотининг ўртача йиллик ҳажми 12-15 процент кўпайтирилсин. Майин ва ярим майин жунли қўйчиликни ривожлантириш жадаллаштирилсин. Дон, гўшт ва жун етиштиришни ўстириш таъминлансин. Яйловлар тобора яхшилансин ва уларнинг ҳосилдорлиги оширилсин. Тахминан 35 минг гектар суғориладиган ер ишга туширилсин, 500 минг гектар яйловга сув чиқарилсин.

Иссиққўл районида иттифоқ аҳамиятига молик бўлган курорт зонасини вужудга келтириш соҳасидаги ишлар кучайтириб юборилсин.

Тожикистон ССРда электро энергетика, рангли металлургия ва химия саноати илдам ривожлантирилган ҳолда саноат маҳсулотининг ҳажми 40-44 процент кўпайтирилсин. Норак ГЭСи тўла қувват билан ишга туширилсин. Вахш дарёсида Роғун ГЭСи қурила бошлансин. Алюминий заводи қурилиши асосан тугаллансин. Ёвон электрохимия комбинатидаги қувватлар ишга туширилсин, чинни заводи қурилсин.

Қишлоқ хўжалиги ялпи маҳсулотининг ўртача йиллик ҳажмини 15-18 процент ошириш кўзда тутилсин. 1980 йилда пахта етиштириш 900 минг тоннага етказилсин, узум ва мева етиштириш кўпайтирилсин. 60 минг гектар суғориладиган ер ишга солинсин ва 100 минг гектар яйловга сув чиқарилсин. Суғориладиган ерларда дон экинларининг ҳосилдорлиги оширилсин. Данғара даштини ўзлаштириш соҳасидаги ишлар кучайтириб юборилсин.

Арманистон ССРда саноат маҳсулотининг ҳажми 43-47 процент кўпайтирилсин. Кўп меҳнат талаб қиладиган корхоналарнинг салмоғи оширилиб, саноат тармоқ структурасини такомиллаштириш давом эттирилсин. Машинасозликнинг кам металл ишлатиладиган тармоқларини — электрон, радио-техника, электротехника, станок инструментал саноати ва асбобсозлик саноатини ривожлантириш кўзда тутилсин. Электрэнергетикани, рангли металлургия, химия саноатини, енгил саноат ва озиқ-овқат саноатини янада ривожлантириш таъминлансин. Корхоналар ўрта ва кичик шаҳарларда жойлаштирилсин.

Арманистон атом электростанциясининг биринчи навбати ва Масис—Нурнус темир йўл линияси қуриб битказилсин, Ижеван—Раздан темир йўл линияси қурилиши жадаллаштирилсин.

Қишлоқ хўжалиги ялпи маҳсулотининг ўртача йиллик ҳажми 22-25 процент кўпайтирилсин. Узум, мева, эфир мойли экинлар, чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш таъминлансин. 20 минг гектар суғориладиган ер ишга солинсин, 60 минг гектар яйловга сув чиқарилсин. Арарат водийсидаги шўрхок ерларни экин экиш учун ўзлаштириш тадбирлари кўзда тутилсин.

Туркманистон ССРда саноат маҳсулотининг ҳажми 32-36 процент кўпайтирилсин. Электроэнергия ҳосил қилишни 2 баравар, нефтни қайта ишлашни 1,5 баравар ва минерал ўғит ишлаб чиқаришни 2,3 баравар ошириш таъминлансин. Енгил ва озиқ-овқат саноатини янада ривожлантириш кўзда тутилсин. Ўсимлик мойи ишлаб чиқариш 2 баравар кўпайтирилсин.

Мари ГРЭСидаги қувватлар ишга туширилсин; Чоржўйдаги нефтни қайта ишлаш заводи қурилиши давом эттирилсин; Шодлик газ конини ва бошқа янги газ конларини ўзлаштириш таъминлансин. 1980 йилда газ қазиб чиқариш 75-80 миллиард куб метрга етказилсин.

Қишлоқ хўжалиги ялпи маҳсулотининг ўртача йиллик ҳажми 14-17 процент оширилсин. 1980 йилда етиштириладиган пахта миқдори 1,2 миллион тоннага етказилсин. Узум ва полиз маҳсулотларини етиштириш кўпайтирилсин. 85 минг гектар суғориладиган ерни ишга солиш, 5 миллион гектар яйловга сув чиқариш таъминлансин ва ерларнинг мелиоратив ҳолати яхшилансин. Қорақум канали қурилиши ва бу канал зонасидаги ерларни ўзлаштириш давом эттирилсин.

Эстония ССРда саноат маҳсулотининг ҳажми 22-26 процент кўпайтирилсин. Электротехника, асбобсозлик ва сланец-химия саноатини илдам ривожлантириш, енгил саноат ва балиқ саноатини ҳамда қишлоқ хўжалик хом ашёсини қайта ишлаб берувчи тармоқларни янада ривожлантириш кўзда тутилсин. Эстония ГРЭСида сланецни энергия-технология ёрдамида қайта ишлаб берувчи тажриба установкаси ишга туширилсин. Тупроқни оҳаклаш учун сланец кулидан фойдаланиш ва сланец чиқитларидан бинокорлик материаллари ишлаб чиқариш кенгайтирилсин.

Қишлоқ хўжалиги ялпи маҳсулотининг ўртача йиллик ҳажми 17-20 процент кўпайтирилсин, қишлоқ хўжалигини сут-гўшт чорвачилиги ва бекон олинадиган чўчқачиликка ихтисослаштириш кучайтирилсин. Дон етиштиришнинг кўпайтирилиши таъминлансин. 160 минг гектар майдондаги захкаш ерлар мелиорация қилинсин.

X. Ташқи иқтисодий алоқаларни ривожлантириш

Чет мамлакатлар билан иқтисодий ва илмий-техникавий алоқалар янада ҳар тарафлама ривожлантирилсин, бунинг учун СССРнинг ўсиб бораётган экономикаси, фан ва техникаси имкониятларидан фойдаланилсин.

Совет Иттифоқининг халқаро меҳнат тақсимотида янада кенгроқ иштирок қилиши ва халқ хўжалик вазифаларини ҳал этиш ҳамда фан-техника тараққиётининг жадаллаштиришда ташқи иқтисодий алоқаларнинг ролини кучайтиришга қаратилган тадбирлар амалга оширилсин.

Ташқи савдо оборотининг ҳажми 30-35 процент миқдорида кўпайтирилсин.

Ишлаб чиқаришни ўстириш, экспорт қилинадиган маҳсулотнинг сифатини ва рақобат қилиш даражасини ошириш асосида, шунингдек СССР халқ хўжалигини ривожлантиришга янада самарали кўмаклашадиган товарларни четдан келтириш ҳисобидан ташқи савдо оборотининг структураси яхшилансин. Лицензияларни ва бошқа техника ҳужжатларини сотиш ва сотиб олиш кўпайтирилсин. Ўзаро фойдали иқтисодий ва илмий-техникавий ҳамкорликнинг, шу жумладан лойиҳаларни биргаликда амалга оширишнинг янги формаларини жорий этиш кенгайтирилсин.

Ҳар иккала томон учун фойдали ва ўртоқларча ўзаро ёрдам асосида социалистик мамлакатлар билан иқтисодий ва илмий-техникавий ҳамкорлик ҳамма чоралар билан кенгайтирилсин ва чуқурлаштирилсин. Социалистик иқтисодий интеграция комплекс программасида кўзда тутилган тадбирларни ва Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган мамлакатларнинг 1976—1980 йиллар учун мўлжалланган ўзаро келишиб олинган кўп томонлама интеграция тадбирлари планини бажариш таъминлансин.

Хом ашёнинг асосий турларини, ёнилғи қазиб чиқариш, материаллар, машинасозлик маҳсулотлари, халқ истеъмол моллари ишлаб чиқаришни кенгайтириш, биргаликда ишлаб чиқиладиган узоқ муддатли муайян программалар асосида транспортни ривожлантириш соҳасидаги вазифаларни биргаликда комплекс тарзда ҳал этиш учун СССР билан Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган манфаатдор мамлакатларнинг куч-ғайратини бирлаштириш ишлари давом эттирилсин. План соҳасида биргаликда олиб бориладиган ишларнинг янги йўналишлари изчиллик билан ривожлантирилсин, ишлаб чиқариш-хўжалик алоқаларининг янада самаралироқ ташкилий формалари Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган мамлакатлар билан ҳамкорлик қилиш практикасига жорий этилсин.

Ишлаб чиқаришни халқаро миқёсда ихтисослаштириш ва кооперативлаш имкониятларидан актив фойдаланилсин. Фан-техника тараққиёти вазифаларини ҳал этишда СССРнинг Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган бошқа мамлакатлар билан сарфлайдиган куч-ғайратини янада мустаҳкамроқ координациялаш ва бирлаштириш таъминлаб турилсин.

СССРнинг ривожланаётган мамлакатлар билан узоқ муддатли, барқарор ва ўзаро фойдали асосдаги иқтисодий ва илмий-техникавий алоқалари кенгайтирилсин ва мустаҳкамлансин, шу мамлакатларнинг миллий экономикасини ва иқтисодий мустақиллигини ривожлантиришга, уларнинг илмий-техникавий қудрати ўсишига кўмаклашилсин.

Ижтимоий тузумлари турлича бўлган давлатларнинг тинч-тотув яшаш принципларига амал қилган ҳолда ва халқаро кескинлик юмшаб бораётганлигини ҳисобга олиб, саноати ривожланган капиталистик мамлакатлар билан узоқ муддатли асосда савдо-сотиқни ва ўзаро фойдали иқтисодий ва илмий-техникавий ҳамкорликни янада ривожлантириш кўзда тутилсин.

Европада хавфсизлик ва ҳамкорликка бағишланган кенгаш Якунловчи актининг экономика, фан ва техника, атроф муҳитни муҳофаза қилиш соҳасидаги ва бошқа соҳалардаги халқаро ҳамкорликни кенгайтириш ва чуқурлаштиришга қаратилган қоидаларини амалга ошириш учун зарур чоралар кўрилсин.

СССРнинг ташқи иқтисодий алоқаларини планлаштириш, бошқариш ва ташкил этишни янада такомиллаштириш чоралари кўрилсин. Ташқи иқтисодий алоқаларни ривожлантиришда, экспорт қилинадиган маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтиришда, четдан сотиб олинадиган асбоб-ускуналар базасида қуриладиган саноат корхоналарини ва бошқа объектларни ўз вақтида қуриб битказиш ва ишга туширишни таъминлашда тармоқ министрликлари ва идораларнинг роли ҳамда масъулияти оширилсин. Ташқи иқтисодий алоқаларни ривожлантириш ва уларнинг самарадорлигини ошириш учун иқтисодий рағбатлантириш ишлари яхшилансин.

* * *

Совет Иттифоқи мамлакатдаги барча миллатлар ва элатларнинг қардошларча ва бузилмас бирлиги асосида Коммунистик партия белгилаб берган йўлдан коммунизм сари комил ишонч билан олға бормоқда. Эришилган муваффақиятлар барча совет кишилари учун ижодий ғайратнинг қудратли манбаи бўлиб, уларни социалистик Ватанимизнинг янада барқ уриб гуллаб-яшнаши учун курашга руҳлантирмоқда.

Совет жамияти қадам қўядиган янги беш йиллик даври хўжалик ва маданий қурилишнинг янада кенг миқёслари билан характерланади. Энг асосий диққат-эътибор аввало, ижтимоий ишлаб чиқаришни ҳар тарафлама интенсивлашни ва унинг самарадорлигини янада оширишни таъминлашга қаратилиши лозим. Мамлакатимизнинг қудратли иқтисодий ва илмий-техникавий потенциалидан, табиий ресурслардан ўнинчи беш йиллик топшириқларини муваффақиятли бажариш учун энг кўп даражада фойдаланиш керак. Шундай бир шароитда фан-техника тараққиётини ҳамма чоралар билан жадаллаштириш, меҳнат унумдорлигини ошириш, мавжуд имкониятлар ва резервлардан фойдаланишни яхшилаш, халқ хўжалигини бошқаришни такомиллаштириш ҳал қилувчи аҳамият касб этади.

Янги улуғвор вазифаларнинг амалга оширилиши ишчилар, колхозчилар, зиёлилардан, бутун совет халқидан зўр ижодий куч-ғайрат сарфлашни, илҳомбахш бунёдкорлик меҳнатини талаб қилади.

Меҳнатда, халқ хўжалик планларини бажаришда юксак кўрсаткичларга эришиш учун умумхалқ социалистик мусобақасини янада кенг авж олдириш, ўнинчи беш йилликнинг самарадорлик беш йиллиги, халқ фаровонлигини янада ошириш йўлидаги сифат беш йиллиги бўлиб қолиши учун барча зарур чораларни кўриш керак.

Самарадорлик ва сифат беш йиллиги деганда ҳар бир совет кишисининг, ҳар бир меҳнат коллективининг камроқ чиқим қилиб, энг юксак натижаларга эришиш учун қунт билан курашиш кераклигини, машиналар ва асбоб-ускуналардан, материаллар ва молия ресурсларидан янада тўлароқ ва рационал фойдаланишга, иш вақтини, хом ашё, ёнилғи ва энергияни тежашга эришиши зарурлигини билдиради.

Самарадорлик ва сифат беш йиллиги ҳар бир совет кишиси, ҳар бир меҳнат коллективи ўзи ишлаётган корхона, қурилиш, совхоз, колхознинг фаолиятидаги сифат кўрсаткичларини яхшилаш тўғрисида чинакам хўжайинларча ғамхўрлик қилиши, хўжалигимизнинг барча бўғинларида, ҳар бир иш жойида иш сифатини тинмай оширишга эришиш кераклигини билдиради.

Ўнинчи беш йиллик вазифаларини муваффақият билан бажарилиши хўжалик ва маданий қурилишнинг барча участкаларида партия раҳбарлигини янада яхшилашни талаб қилади. Иттифоқдош республикалар Компартиялари Марказий Комитетлари, ўлка, область, шаҳар ва район партия комитетлари, бошланғич партия ташкилотлари ташкилотчилик ва сиёсий ишларни тинмай такомиллаштиришлари ва омманинг меҳнат ғайратига бошчилик қилишлари, ҳар бир ишлаб чиқариш коллективининг беш йиллик планни муваффақиятли бажариши учун курашга меҳнаткашларни сафарбар қилишлари, совет кишиларини меҳнатга коммунистик муносабат руҳида тинмай тарбиялашлари лозим. Хўжалик фаолиятининг барча соҳаларидаги ишларда чинакам партиявий услубни барқарор қилишга эришиш, план топшириқларининг бажарилиши учун барча ходимларнинг масъулиятини ошириш, интизомни мустаҳкамлаш, ижрони текширишни яхшилаш керак.

Беш йиллик планни бажаришни ташкил этишда меҳнаткашлар депутатлари Советлари катта роль ўйнайди. Улар экономика ва маданиятни ривожлантиришга янада актив таъсир кўрсатиб туришлари, аҳоли учун товарлар ишлаб чиқаришни кўпайтиришга, шаҳарлар ва қишлоқларни обод қилишга, халқ маорифи, соғлиқни сақлаш, савдо, умумий овқатланиш ва маиший хизматни яхшилашга тинмай эътибор беришлари лозим.

Касаба союзларининг вазифаси — меҳнаткашларнинг ишлаб чиқаришдаги ва жамоат ишларидаги активлигини ривожлантиришдан, ишлаб чиқаришни бошқаришда уларни иштирок эттириш форма ва методларини такомиллаштиришдан иборатдир. Касаба союзлари ишчилар ва хизматчиларнинг меҳнат ва турмуш шароитини яхшилаш тўғрисида тинмай ғамхўрлик қилишлари, меҳнат унумдорлигини тинмай оширишга кўмаклашишлари, меҳнат интизомини мустаҳкамлашлари, социалистик мусобақани ривожлантиришлари, маънавий ва моддий омиллардан моҳирлик билан фойдаланишлари, илғорларнинг тажрибасини қўллаб-қувватлашлари ва оммалаштиришлари лозим.

Ўнинчи беш йиллик планни бажаришда актив қатнашиш Ленин комсомолининг, барча ёшларимизнинг энг муҳим вазифасидир. Коммунистик жамият қурувчиларнинг биринчи сафларида бўлиш — советлар мамлакатидаги ҳар бир йигит ва қизнинг фахрли бурчидир. Комсомол ишлаб чиқариш топшириқларини тўла ва ошириб бажариш, билимларни, ҳозирги замон фани ва техникасининг муваффақиятларини эгаллаш йўлида ёшлар ҳаракатига бошчилик қилиши, йигит ва қизларни социалистик Ватанга чексиз садоқат руҳида қунт билан тарбиялаши керак.

Ўнинчи беш йиллик планнинг бажарилиши мамлакатимизнинг иқтисодий қудратини кўп даражада мустаҳкамлайди ва халқ фаровонлигини янада юксалтиришни таъминлайди. Ўнинчи беш йиллик даврида ривожланган социализмнинг афзалликлари ва ижодий кучлари янада тўлароқ намоён бўлади, жамиятнинг, коллективларнинг ва ҳар бир кишининг манфаати бир-бири билан янада мустаҳкамроқ уйғунлашади.

Мамлакатимизнинг социал-иқтисодий ривожланишидаги муваффақиятлар катта халқаро аҳамиятга эгадир. Янги беш йиллик планнинг амалга оширилиши Совет Иттифоқининг халқаро миқёсдаги мавқеини янада кўпроқ даражада мустаҳкамлайди, жаҳон социалистик системасини янада мустаҳкамлашга, тинчлик ва социал тараққиёт учун курашаётган барча кучларни жипслаштиришга ёрдам беради.

Совет халқи ўзининг фидокорона меҳнати билан ўнинчи беш йиллик план топшириқларини тўла ва ошириб бажаришни таъминлайди. Бу эса совет кишиларининг коммунизм юксак идеалларига чексиз садоқатини кўрсатувчи янги далил бўлади.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ СЕССИЯСИДА ҚАБУЛ ҚИЛИНГАН ҚОНУН ВА ҚАРОРЛАР

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ ҚАРОРИ

«СССРДА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ СОВЕТЛАРИ ДЕПУТАТЛАРИНИНГ СТАТУСИ ТЎҒРИСИДА»ГИ ҚОНУНИ РЕСПУБЛИКАДА ҚАНДАЙ БАЖАРИЛАЁТГАНЛИГИ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон ССР Олий Совети мамнуният билан шуни қайд қиладики, «СССРда меҳнаткашлар депутатлари Советлари депутатларининг статуси тўғрисида»ги СССР Қонуни қабул қилинганидан бери ўтган вақт ичида Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Совети, министрликлар ва идоралар, республика меҳнаткашлар депутатлари маҳаллий Советлари уни амалга ошириш борасида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва маҳаллий партия органлари раҳбарлигида ҳамда уларнинг ёрдами билан анчагина иш қилдилар.

Статус қоидаларини депутатлар ва аҳоли орасида тушунтиришга катта эътибор берилди. Республикада депутатларнинг ўқиш формаси такомиллашмоқда. Ташкилий-оммавий иш кабинетлари, депутат хоналари депутатларга методик ёрдам бериш марказлари бўлиб қолмоқда. Совет ходимлари семинарларининг, республикалараро ва областлараро курсларининг программаларида, матбуотда, телевидение ва радио эшиттиришларида депутатлар статуси тўғрисидаги Қонунни тушунтириш, Советларнинг иш тажрибаларини ўртоқлашиш масалаларига катта ўрин берилмоқда. Шаҳарлар ва районларда ҳуқуқий билимларни ўргатувчи 189 университет ва 129 лекторий ишлаб турибди.

Республиканинг амалдаги қонунларига зарур ўзгартиш ва қўшимчалар киритилди. Депутатлар статуси тўғрисидаги Қонуннинг ижроси билан боғлиқ бўлган масалалар Советларнинг сессияларида ва ижроия комитетларининг мажлисларида кўриб чиқилмоқда. Депутатлар расмий нашрлар билан, зарур справка материаллари билан таъминланмоқдалар, Советларнинг сессиялари тўғрисида олдиндан хабардор қилинмоқдалар. Улар барча мансабдор шахсларнинг қабулига сира кечиктирилмай кириш ҳуқуқидан, тегишли территориядаги транспорт воситаларида бепул юриш ҳуқуқидан фойдаланмоқдалар. Давлат органлари, корхоналар ва ташкилотларнинг раҳбарлари депутатларнинг таклифларини, мулоҳазаларини ва хатларини кўриб чиқиб, шулар юзасидан чоралар кўрмоқдалар.

Депутатлар статуси тўғрисидаги Қонунни амалга ошириш юзасидан сиёсий, ташкилотчилик ва тарбиявий ишлар олиб бориш, унинг амалга оширилишини контроль қилиб туриш, мансабдор шахслардан депутатларга нисбатан ўз бурчларини бажаришларини қаттиқ талаб қилиш халқ сайлаган ҳар бир вакилнинг, барча меҳнаткашлар депутатлари Советларининг ишини яхшилаш учун биринчи даражада аҳамиятга эга.

Депутатлар, одатда, хўжалик ва маданий қурилишнинг ҳамма участкаларида меҳнатга коммунистик муносабатда бўлишда шахсий ўрнак кўрсатмоқдалар, планлар ва мажбуриятларни бажариш учун бошланган социалистик мусобақанинг олдинги сафида бормоқдалар, шу тариқа улар экономика ва маданиятни юксалтириш учун, КПСС XXV съездини муносиб кутиб олиш учун умумхалқ курашига муносиб ҳисса қўшмоқдалар.

Депутатлар ишлаб чиқаришдаги ўз вазифаларини аниқ бажаришлари билан биргаликда Советларда, уларнинг органларида ва турар жойларида сайловчилар орасида катта иш олиб бормоқдалар.

Советларнинг сессияларини тайёрлаш ва ўтказишда депутатларнинг активлиги ошди. 1974 йилда маҳаллий Советларнинг сессияларида масалаларни муҳокама қилишда депутатларнинг қарийб ярмиси қатнашди, депутатлардан 980 тадан кўпроқ сўров тушди. Советларнинг сессиялари ўз вақтида ўтказилмоқда, сессияларнинг кун тартиби хилма-хил бўлиб қолди. Депутатлар хўжалик ва маданий турмушнинг актуал масалаларини кўриб чиқмоқдалар.

Ўзбекистон ССР Олий Советининг ва маҳаллий Советларнинг 80 процентдан кўпроқ депутатларини бирлаштирган доимий комиссиялари олиб бораётган ишлар яхшиланди. Улар экономика ва маданиятнинг ҳамма тармоқларида ўз таъсирларини ўтказмоқдалар, қўйилган масалаларни ҳал этишда Советларнинг таянчи бўлмоқдалар. 1974 йилда Советларнинг сессияларида ва ижроия комитетларининг мажлисларида комиссиялар иштироки билан тайёрланган 29.525 та масала кўриб чиқилди. 7.299 та доклад ва қўшимча доклад эшитилди. Комиссиялар ишининг самарадорлиги сезиларли равишда ошиб бормоқда.

Депутатларнинг сайловчилар билан алоқаси муттасил яхшиланмоқда. Депутатларнинг кўпчилиги сайловчилар билан мунтазам равишда учрашмоқдалар, сайлов округларида гражданларни қабул қилмоқдалар, уларнинг хатларини ва аризаларини кўриб чиқмоқдалар. Бултур депутатларнинг ҳисоботларига бағишланган йиғилишларда 9 миллиондан ортиқ меҳнаткашлар қатнашди. Депутатлар группаларининг иши тобора сермазмун бўлиб қолмоқда. Депутатлар сайловчиларнинг наказларини бажариш тўғрисида ғамхўрлик қилмоқдалар. Илгариги чақириқда сайланган Советлар наказларининг 95 процентдан кўпрогини амалга оширдилар.

1975 йилнинг июнида олий ва маҳаллий давлат ҳокимияти органларига ўтказилган сайловлар Советлар ишини янада яхшилашга, уларнинг фаолиятида демократик принципларни ривожлантиришга ёрдам берди. Сайловларнинг якунлари Советларнинг меҳнаткашлар кенг оммаси билан алоқалари мустаҳкамланиб бораётганлигидан, Коммунистик партия билан халқнинг бузилмас бирлигидан далолат беради.

Шу билан бирга Ўзбекистон ССР Олий Совети депутатлар статуси тўғрисидаги Қонун талабларини бажариш борасида республика ва маҳаллий давлат органларининг ва ташкилотларининг ишларида депутатларнинг активлигини ва ташаббускорлигини янада оширишга ҳалақит бераётган муҳим камчиликлар бор деб ҳисоблайди.

Баъзи Советларнинг ижроия комитетлари депутатларнинг ўз бурчларини бажаришларига етарли равишда ёрдам бермаётирлар, Советларнинг сессиялари чақириладиган вақт тўғрисида ҳамда шу сессиялар муҳокамасига киритилаётган масалалар ҳақида уларни ҳамиша ҳам ўз вақтида хабардор қилмаётирлар. Баъзи жойларда депутатларнинг ўқиши мунтазам уюштирилган эмас, уларнинг мулоҳаза ва таклифлари умумлаштирилмаётир, ташкилий-оммавий ишлар кабинетларининг кўплари ҳали ҳам методик марказларга айлантирилгани йўқ.

Айрим министрлик ва идоралар, корхоналар ва ташкилотларнинг раҳбарлари депутатлар кўтариб чиқаётган масалаларни ҳал этишда кўпинча сусткашлик қилмоқдалар, уларнинг актив депутатлик фаолияти билан шуғулланишлари учун зарур шароит яратиб бермаётирлар. Бундай раҳбарларга депутатларга нисбатан ўз бурчларини бажаришлари учун лозим бўлган даражада талабчанлик қилинмаётир.

Баъзи депутатлар статус тўғрисидаги Қонун қоидаларини унча яхши билмайдилар, сайловчилар билан камдан-кам учрашадилар, ўз вазифаларини бажаришда, сайловчиларнинг наказларини амалга оширишда етарли даражада активлик кўрсатмаётирлар.

Ишлаб чиқариш ва ижтимоий-сиёсий ҳаётда депутатларнинг активлигини ва ташаббускорлигини янада ривожлантириш, хўжалик ва маданий қурилиш масалаларини ҳал этишда меҳнаткашлар депутатлари Советларининг ролини ошириш мақсадида Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси Олий Совети **қарор қилади:**

1. «СССРда меҳнаткашлар депутатлари Советлари депутатларининг статуси тўғрисида»ги СССР Қонунини, изчиллик билан амалга ошириш, депутатларнинг ўз зиммаларига юклатилган вазифаларини ҳеч бир тўсқинликка учрамай ва самарали бажаришлари учун зарур шароит яратиб бериш — Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг ва Министрлар Советининг, министрликлар, идораларнинг, меҳнаткашлар депутатлари маҳаллий Советлари ижроия комитетларининг, корхоналар, ташкилотлар ва муассасалар раҳбарларининг энг муҳим вазифаси деб ҳисоблансин.

Барча Советларнинг депутатлари депутатлар статуси тўғрисидаги қонунга амал қилиб, ўзларининг бутун фаолиятлари билан сайловчиларнинг юксак ишончини оқлашлари, Советлар ишида ва уларнинг органлари ишида актив қатнашишлари, сайлов округларидаги аҳоли орасида доимий ташкилотчилик ишини олиб боришлари, ўз ишлари тўғрисида ва Советнинг иши тўғрисида мунтазам равишда ҳисоб бериб туришлари зарур.

2. Республика меҳнаткашлар депутатлари маҳаллий Советларининг ижроия комитетлари:

— барча Советлар депутатларининг ва ходимларининг ўқиш формалари ва методларини такомиллаштирсинлар, машғулотлар тематикасини хилма-хил қилсинлар, ташкилий-оммавий иш кабинетларининг ҳуқуқий билимларни ва депутатлик фаолияти тажрибаларини пропаганда қилиш ишларини яхшиласинлар;

— Советларнинг сессиялари қачон ва қаерда ўтказилиши ҳамда шу сессиялар муҳокамасига киритилаётган масалалар тўғрисида депутатларни ўз вақтида хабардор қилсинлар;

— депутатларни зарур справка материаллари билан мунтазам равишда таъминлаб турсинлар, халқ хўжалик планининг ва бюджетнинг бажарилиши қандай бораётганлиги тўғрисида, Советларнинг ва Советлар ижроия органларининг ишлари тўғрисида депутатларни хабардор қилиб турсинлар;

— Советларнинг сессияларида ва ижроия комитетларнинг мажлисларида муҳокама қилинадиган масалаларни тайёрлашга, депутатлар киритган мулоҳазалар ва таклифларнинг бажарилишини текширишга депутатларни кенгроқ жалб қилсинлар;

— депутатларга уларнинг сайлов округларида олиб бораётган ишларида, сайловчилар олдида ҳисоб беришни ташкил этишда, гражданларни қабул қилиш ва уларнинг хатлари ва аризаларини кўриб чиқишда, сайловчиларнинг наказларини бажаришда ёрдам бериб турсинлар, депутатлар группалари ишларини яхшилашга эришсинлар;

— ишлаб чиқариш топшириқларини тўла ва ошириб бажариш, меҳнат унумдорлигини ва сифат кўрсаткичларини ошириш учун бўлаётган социалистик мусобақада депутатларнинг, ташаббусини қўллаб-қувватласинлар ва оммалаштирсинлар.

3. Ўзбекистон ССР Юстиция министрлиги депутатларга ҳуқуқий масалалар бўйича малакали ёрдам беришни янада яхшилашга қаратилган қўшимча тадбирларни ишлаб чиқсин ва амалга оширсин, депутатларнинг меҳнат ҳуқуқларини ва депутатлар даҳлсизлигини таъминловчи қонунлар судларда қандай татбиқ қилинаётганлигини системали равишда умумлаштириб борсин.

4. Ўзбекистон ССР Прокуратураси депутатлик фаолиятининг гарантиялари тўғрисидаги қонунларга министрликлар ва идоралар, корхоналарнинг, ташкилотларнинг, муассасаларнинг раҳбарлари ва мансабдор шахслар, шунингдек терговв ва суриштирув органлари аниқ ва оғишмай риоя қилаётганликлари устидан назоратни кучайтирсин.

5. Ўзбекистон ССР Ички ишлар министрлиги депутатларнинг статуси тўғрисидаги Қонунда кўзда тутилган — қонунларнинг бузилганлигини йўқотиш мақсадида депутатлар талабига биноан дарҳол чора кўришдан иборат бўлган ўз вазифаларини бажариш учун, шунингдек депутатларнинг даҳлсизлиги тўғрисидаги қонунларга риоя қилиниши учун милиция ходимларининг ва ички ишлар органларидаги бошқа мансабдор шахсларнинг масъулиятини оширсин.

6. Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Нашриёт, полиграфия ва китоб савдоси ишлари Давлат комитети совет қурилишига доир справка адабиёти ҳамда республика Советларининг иш тажрибасини ёритувчи адабиётлар чиқаришни кўпайтирсин.

7. Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Телевидение ва радиоэшиттириш, кинематография Давлат комитетлари, республика ва область газеталарининг редакциялари Советлар ва депутатларнинг иш тажрибасини кенг ёритиб борсинлар, социалистик демократия ленинча принциплари тантана қилганлигини воқелигимиздан олинган конкрет мисоллар билан кўрсатиб берсинлар.

Ўзбекистон ССР Олий Совети министрликлар ва идоралар, маҳаллий Советларнинг ижроия комитетлари, корхоналар, ташкилотлар ва муассасаларнинг раҳбарлари «СССРда меҳнаткашлар депутатлари Советлари депутатларининг статуси тўғрисида»ги СССР Қонунига қаттиқ риоя қилинишини таъминлайдилар, бу эса ишлаб чиқариш ва ижтимоий-сиёсий ҳаётда депутатларнинг фаолиятини активлаштиришга, Коммунистик партия белгилаб бераётган вазифаларни амалга ошириш борасида Советлар олиб бораётган бутун ишнинг савиясини оширишга имкон беради деб ишонч билдиради.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. МАТЧОНОВ.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари Ҳ. ПУЛАТОВА.

1975 йил, 12 декабрь, Тошкент шаҳри.

ЎЗБЕКИСТОН СОВЕТ СОЦИАЛИСТИК РЕСПУБЛИКАСИНИНГ ҚОНУНИ

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ РЕГЛАМЕНТИ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикасининг Олий Совети **қарор қилади:**

1. «СССРда меҳнаткашлар депутатлари Советлари депутатларининг статуси тўғрисида»ги СССР қонуни талабларини ва Ўзбекистон ССР Олий Совети, унинг Президиуми, доимий комиссиялари ва депутатларининг таркиб топган иш практикасини эътиборга олиб, Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси Олий Совети регламентига зарур қўшимча ва ўзгартишлар киритилсин ва бу регламент янги таҳрирда тасдиқлансин.

2. «Ўзбекистон ССР Олий Советининг регламентини тасдиқлаш тўғрисида» Ўзбекистон ССРнинг 1970 йил 24 июнь қонуни ва регламентнинг ўзи (Ўзбекистон ССР Олий Совети ведомостлари, 1970 йил, номер 18) ўз кучини йўқотди деб топилсин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. МАТЧОНОВ.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари Ҳ. ПУЛАТОВА.

1975 йил, 12 декабрь, Тошкент шаҳри.

ЎЗБЕКИСТОН СОВЕТ СОЦИАЛИСТИК РЕСПУБЛИКАСИНИНГ ҚОНУНИ

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ДОИМИЙ КОМИССИЯЛАРИ ТЎҒРИСИДАГИ НИЗОМНИ ТАСДИҚЛАШ ҲАҚИДА

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси Олий Совети **қарор қилади:**

1. Ўзбекистон ССР Олий Совети доимий комиссиялари тўғрисидаги Низом тасдиқлансин.

2. Ўзбекистон ССР Олий Советининг «Ўзбекистон ССР Олий Советининг доимий комиссиялари тўғрисидаги Низомни тасдиқлаш ҳақида»ги 1966 йил 25 август қарори ва шу Низом (ЎзССР Олий Советининг ведомостлари, 1966 йил, номер 8) ўз кучини йўқотган деб ҳисоблансин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. МАТЧОНОВ.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари Ҳ. ПУЛАТОВА.

1975 йил, 12 декабрь, Тошкент шаҳри.

ЎЗБЕКИСТОН СОВЕТ СОЦИАЛИСТИК РЕСПУБЛИКАСИНИНГ ҚОНУНИ

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ЎЗБЕКИСТОН ССР ЖИНОЯТ КОДЕКСИГА ҚЎШИМЧА ВА ЎЗГАРТИШЛАР КИРИТИШ ТЎҒРИСИДАГИ ФАРМОНЛАРИНИ ТАСДИҚЛАШ ҲАҚИДА

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси Олий Совети қарор қилади:

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг:

«Ўзбекистон ССР Жиноят кодексига қўшимча ва ўзгартишлар киритиш тўғрисида»ги 1975 йил 31 июль Фармони;

«Ўзбекистон ССР Жиноят кодексига қўшимча ва ўзгартишлар киритиш тўғрисида»ги 1975 йил 25 сентябрь Фармони;

«Ўзбекистон ССР Жиноят кодексига қўшимча киритиш тўғрисида»ги 1975 йил 27 ноябрь Фармони тасдиқлансин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. МАТЧОНОВ.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари Ҳ. ПУЛАТОВА.

1975 йил, 12 декабрь, Тошкент шаҳри.

ЎЗБЕКИСТОН СОВЕТ СОЦИАЛИСТИК РЕСПУБЛИКАСИНИНГ ҚОНУНИ

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ЎЗБЕКИСТОН ССР ЖИНОЯТ-ПРОЦЕССУАЛ КОДЕКСИГА ҚЎШИМЧА ВА ЎЗГАРТИШЛАР КИРИТИШ ТЎҒРИСИДАГИ ФАРМОНЛАРИНИ ТАСДИҚЛАШ ҲАҚИДА

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси Олий Совети қарор қилади:

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг:

«Ўзбекистон ССР Жиноят-процессуал кодексига ўзгартишлар киритиш тўғрисида»ги 1975 йил 31 июль Фармони:

«Ўзбекистон ССР Жиноят-процессуал кодексига қўшимча киритиш тўғрисида»ги 1975 йил 25 сентябрь Фармони тасдиқлансин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. МАТЧОНОВ.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари Ҳ. ПУЛАТОВА.

1975 йил, 12 декабрь, Тошкент шаҳри.

ЎЗБЕКИСТОН СОВЕТ СОЦИАЛИСТИК РЕСПУБЛИКАСИНИНГ ҚОНУНИ

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ «ЎЗБЕКИСТОН ССРда ХАЛҚ КОНТРОЛИ ОРГАНЛАРИ ТЎҒРИСИДА»ГИ ЎЗБЕКИСТОН ССР ҚОНУНИГА ЎЗГАРТИШ КИРИТИШ ТЎҒРИСИДА»ГИ ФАРМОНИНИ ТАСДИҚЛАШ ҲАҚИДА

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси Олий Совети қарор қилади:

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг «Ўзбекистон ССРда халқ контроли органлари тўғрисида»ги Ўзбекистон ССР Қонунига ўзгартиш киритиш тўғрисида»ги 1975 йил 31 июль Фармони тасдиқлансин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. МАТЧОНОВ.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари Ҳ. ПУЛАТОВА.

1975 йил 12 декабрь, Тошкент шаҳри.

ЎЗБЕКИСТОН СОВЕТ СОЦИАЛИСТИК РЕСПУБЛИКАСИНИНГ ҚОНУНИ

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ «ОВ ҚИЛИШ ҚОИДАЛАРИНИ БУЗГАНЛИК, МЎЙНА ТОПШИРИШДАН БОШ ТОРТГАНЛИК, МЎЙНА СОТГАНЛИК, СОТИБ ОЛГАНЛИК ВА УНИ ҚАЙТА ИШЛАГАНЛИК УЧУН ЖАВОБГАРЛИКНИ КУЧАЙТИРИШ ТЎҒРИСИДА»ГИ ФАРМОНИНИ ТАСДИҚЛАШ ҲАҚИДА

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси Олий Совети қарор қилади:

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг «Ов қилиш қоидаларини бузганлик, мўйна топширишдан бош тортганлик, мўйна сотганлик, сотиб олганлик ва уни қайта ишлаганлик учун жавобгарликни кучайтириш тўғрисида»ги 1975 йил 31 июль Фармони тасдиқлансин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. МАТЧОНОВ.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари Ҳ. ПУЛАТОВА.

1975 йил, 12 декабрь, Тошкент шаҳри.

ЎЗБЕКИСТОН СОВЕТ СОЦИАЛИСТИК РЕСПУБЛИКАСИНИНГ ҚОНУНИ

«ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ «ҲАЙВОНЛАРГА ШАФҚАТСИЗ МУОМАЛАДА БЎЛГАНЛИК УЧУН ЖАВОБГАРЛИК ТЎҒРИСИДА»ГИ ФАРМОНИГА ЎЗГАРТИШЛАР КИРИТИШ ҲАҚИДА» ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИ ЧИҚАРГАН ФАРМОНИНИ ТАСДИҚЛАШ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси Олий Совети қарор қилади:

«Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг «Ҳайвонларга шафқатсиз муомалада бўлганлик учун жавобгарлик тўғрисида»ги Фармонига ўзгартишлар киритиш ҳақида» Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми 1975 йил 31 июлда чиқарган Фармон тасдиқлансин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. МАТЧОНОВ.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари Ҳ. ПУЛАТОВА.

1975 йил, 12 декабрь, Тошкент шаҳри.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ ҚАРОРИ

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ «ЎЗБЕКИСТОН ССР СОСТАВИДА ЯНГИ РАЙОНЛАР ТУЗИШ ТЎҒРИСИДА»ГИ ФАРМОНИНИ ТАСДИҚЛАШ ҲАҚИДА

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси Олий Совети қарор қилади:

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг «Ўзбекистон ССР составида янги районлар тузиш тўғрисида»ги 1975 йил 26 ноябрь Фармони тасдиқлансин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. МАТЧОНОВ.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари Ҳ. ПУЛАТОВА.

1975 йил, 12 декабрь, Тошкент шаҳри.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ ҚАРОРИ

У. Қ. МИНГБОЕВНИ ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СУДИНИНГ АЪЗОСИ ҚИЛИБ САЙЛАШ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси Олий Совети қарор қилади:

Ўртоқ Убайдулла Қурбонович **Мингбоев** Ўзбекистон ССР Олий Судининг аъзоси қилиб сайлансин ва Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг шу ҳақдаги 1975 йил 28 август Фармони тасдиқлансин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. МАТЧОНОВ.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари Ҳ. ПУЛАТОВА.

1975 йил, 12 декабрь, Тошкент шаҳри.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ ҚАРОРИ

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ «Ж. ЛАТИПОВ ВА Э. Р. МАЪДАЛИЕВ ЎРТОҚЛАРНИ ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СУДИНИНГ АЪЗОСИ ВАЗИФАСИДАН ОЗОД ҚИЛИШ ТЎҒРИСИДА»ГИ ФАРМОНИНИ ТАСДИҚЛАШ ҲАҚИДА

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси Олий Совети қарор қилади:

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг «**Ж. Латипов ва Э. Р. Маъдалиев** ўртоқларни Ўзбекистон ССР Олий Судининг аъзоси вазифасидан озод қилиш тўғрисида»ги 1975 йил 17 октябрь Фармони тасдиқлансин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. МАТЧОНОВ.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари Ҳ. ПУЛАТОВА.

1975 йил, 12 декабрь, Тошкент шаҳри.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ ҚАРОРИ

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ДЕПУТАТЛАРИ С. Н. РИЖОВ ВА М. К. НУРМУҲАМЕДОВНИНГ САВОЛИГА ЎЗБЕКИСТОН ССР ҚУРИЛИШ МИНИСТРИ ЎРТОҚ С. А. ОМЕРОВНИНГ ЖАВОБИ ЮЗАСИДАН

Ўзбекистон ССР Олий Совети депутатлари С. Н. Рижов ва М. К. Нурмуҳамедов ўртоқларнинг саволига Ўзбекистон ССР Қурилиш министри ўртоқ С. А. Омеровнинг жавобини тинглаб, Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси Олий Совети **қарор қилади:**

1. Ўзбекистон ССР Қурилиш министрлигининг корхоналари Ўзбекистон ССР Фанлар академияси объектлари қурилишини қониқарсиз бажармоқдалар, деб таъкидлаб ўтилсин. 1975 йилнинг ўн бир ойи мобайнида ана шу объектлар бўйича қурилиш-монтаж ишлари плани 55 процент бажарилган.

2. Ўзбекистон ССР қурилиш министри ўртоқ С. А. Омеровнинг министрлик Ўзбекистон ССР Фанлар академияси объектлари қурилиши учун шу йил ажратиб берилган маблағларни тўла ўзлаштириш ва 1976 йилда қурилиш-монтаж ишлари планини бажариш чораларини кўради, деб айтган гаплари маълумотга олинсин.

3. Ўзбекистон ССР Олий Советининг фан ва маданият, қурилиш ва бинокорлик материаллари саноати доимий комиссиялари 1976 йил июнь—июль ойида Ўзбекистон ССР Фанлар академияси объектлари қурилишининг бориши тўғрисида Ўзбекистон ССР Қурилиш министрлигининг ҳисоботини муҳокама қилсин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. МАТЧОНОВ.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари Ҳ. ПУЛАТОВА.

1975 йил, 12 декабрь, Тошкент шаҳри.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

Ғ. АБДУРАҲМОНОВГА «ЎЗБЕКИСТОН ССРДА ХИЗМАТ КЎРСАТГАН ФАН АРБОБИ» ФАХРИЙ УНВОНИНИ БЕРИШ ТЎҒРИСИДА

Республикада филология фанини ривожлантиришдаги хизматлари учун ва туғилган кунига эллик йил тўлиши муносабати билан филология фанлари доктори, Ўзбекистон ССР Олий ва ўрта махсус таълим министри Ғани **Абдураҳмонов**га «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган фан арбоби» фахрий унвони берилсин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. МАТЧОНОВ.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари Ҳ. ПУЛАТОВА.

1975 йил 12 декабрь, Тошкент шаҳри.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

«КУЗНЕЦКПРОМСТРОЙ» ТРЕСТИГА ҚАРАШЛИ 3-ҚУРИЛИШ БОШҚАРМАСИ КОМПЛЕКС БРИГАДАСИНИНГ БОШЛИҒИ ЎРТОҚ А. Н. КОЗЛОВГА СОЦИАЛИСТИК МЕҲНАТ ҚАҲРАМОНИ УНВОНИ БЕРИШ ТЎҒРИСИДА

Улуғ Октябрь 50 йиллиги номли Ғарбий Сибирь металлургия заводида мамлакатда энг йирик бўлган 7-кокс батареяси қурилишида жуда катта муваффақиятларга эришилганлиги учун СССР Оғир саноат корхоналари қурилиши министрлиги «Кузнецкпромстрой» трестига қарашли 3-қурилиш бошқармаси комплекс бригадасининг бошлиғи ўртоқ Александр Николаевич **Козлов**га **Социалистик Меҳнат Қаҳрамони** унвони берилиб, **Ленин** ордени ҳамда «**Ўроқ ва Болға**» олтин медали топширилсин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. ПОДГОРНИЙ.

СССР Олий Совети Президиумининг Секретари М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль.
1975 йил 12 декабрь.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми узоқ йиллик, самарали иши ва қишлоқ хўжалигини ривожлантиришдаги катта хизматлари учун «Узсельхозтехника» Тошкент область бирлашмасининг запас қисмлар билан таъминлаш бошқармаси бошлиғи Гурген Арсентьевич **Вачнадзе**га «Ўзбекистон ССР қишлоқ хўжалигининг хизмат кўрсатган механизатори» фахрий унвонини берди.

* * *

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми республика экономикасини ривожлантиришда актив иштирок этганлиги ва молия органларида узоқ йиллик, самарали иши учун меҳнаткашлар депутатлари Фарғона область Совети ижроия комитетининг молия бўлими мудири Ифта Абдулович **Жемилев**га «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган экономист» фахрий унвонини берди.

* * *

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ёш авлодни ўқитиш ва коммунистик руҳда тарбиялаш соҳасидаги хизматлари учун Тошкент область Бўстонлиқ районидаги Ломоносов номли 2-мактаб директори Бергард Гербертович **Штеле**га «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган ўқитувчи» фахрий унвонини берди.

ПЛАНДАН ТАШҚАРИ МАҲСУЛОТЛАР

Чирчиқ кимёгарлари Ўзбекистон деҳқонларига беш йиллик планга қўшимча равишда минерал ўғитлар жўнатмоқдалар. Улар беш йиллик бошлангандан буён қишлоқ меҳнаткашларига олти миллион тоннадан ортиқ минерал ўғитлар ва аммиак ишлаб бердилар. Шу кунларда улар КПСС XXV съезди шарафига меҳнат қилиб, маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтирмоқдалар.

БЕШ ЙИЛЛИК ПЛАН МУДДАТИДАН ИЛГАРИ БАЖАРИЛДИ

Ўзбекистон ССР Коммунал хўжалиги министрлиги корхоналарининг коллективлари асосий ишлар бўйича беш йиллик планни бажардилар. 1975 йил топшириғи ҳам адо этилди. Йиллик планга қўшимча равишда 9.8 миллион сўмлик коммунал-маиший хизматлар кўрсатилади ва пудрат ремонт қурилиш ишлари бажарилади.

* * *

Ўзбекистон ССР Қурилиш министрлиги «Спецэлеватормельстрой» трестининг меҳнатчилари меҳнат унумдорлигини ўстириш юзасидан беш йиллик топшириғини бажардилар. Саноат объектларини қуришнинг энг яхши сифати учун ўтказилган Бутуниттифоқ конкурсининг натижаларига биноан трест СССР Госстройининг дипломи билан мукофотланди.

* * *

Андижон областининг қурилиш ташкилотлари ходимлари КПСС XXV съездини муносиб кутиб олиш учун интилиб, беш йилликнинг якунловчи йилида пудрат қурилиш-монтаж ишлари планини 10 декабрда, муддатидан илгари бажардилар. Область қурувчилари ўз имкониятларини ҳисоблаб чиқиб, йил охирига қадар планга қўшимча равишда қарийб 10 миллион сўм маблағни ўзлаштиришга аҳд қилдилар.

* * *

«Главсредазирсовхозстрой» қурувчилари ва қўриқ ерларни ўзлаштирувчилари КПСС XXIV съезди қарорларини бажара бориб, пудрат қурилиш-монтаж ишлари юзасидан беш йиллик планни 7 декабрда муддатидан илгари бажардилар. 192 минг гектар қўриқ ер қишлоқ хўжалиги оборотига киритилди. 1 миллион 487 минг квадрат метр уй-жой майдони, кўпдан-кўп мактаблар, мактабгача болалар муассасалари, клублар қурилди. Пландагидан ортиқча 18 миллион сўмлик саноат маҳсулоти реализация қилинди. Лойиҳа-қидирув бўлинмалари 56.2 миллион сўмлик лойиҳа-смета ҳужжатларини етказиб бердилар.

Қарши магистрал канали, Қарши қурилиш материаллари ва конструкциялари комбинати, Ховос сопол-дренаж қувурлар заводи, Жиззах шағал керамзит заводи, Дўстлик пахта заводи муддатидан илгари ишга туширилди. 51 та совхоз тузилди. Жиззах даштини ўзлаштириш ишлари кенг авж олдириб юборилди.

(ЎзТАГ).

Редактор А. ИСМОИЛОВ.

Р. 02858. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри. Индекс 64634. Б—3475.